

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah	Strana
	I <i>Informácie</i>	
	.....	
	II <i>Úvodné akty</i>	
	Výbor regiónov	
	61. plenárne zasadnutie v dňoch 12. a 13. októbra 2005	
2006/C 81/01	Stanovisko Výboru regiónov na tému: Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu „Prevenčia, pripravenosť a reakcia na teroristické útoky“ „Prevenčia a boj proti financovaniu teroristov prostredníctvom opatrení zameraných na skvalitnenie výmeny informácií, zvýšenie transparentnosti a zlepšenie sledovateľnosti finančných transakcií“ „Pripravenosť a zvládnutie dôsledkov v boji proti terorizmu“ „Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu“	1
2006/C 81/02	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Lepšia tvorba práva 2004“ a „Lepšia právna úprava pre rast a zamestnanosť v Európskej únii“	6
2006/C 81/03	Stanovisko Výboru regiónov na tému: Oznámenie Komisie – Tretia priebežná správa o súdržnosti: Na ceste k novému partnerstvu pre rast, pracovné miesta a súdržnosť	11
2006/C 81/04	Stanovisko Výboru regiónov na tému: Integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť (2005-2008) - Oznámenie predsedu Komisie, podpredsedu Verheugena a komisárov Almunia a Špidlu obsahujúce „Odporúčanie Komisie o všeobecných usmerneniach pre hospodárske politiky členských štátov a Spoločenstva (na základe článku 99 Zmluvy o ES)“ a „Návrh rozhodnutia Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (na základe článku 128 Zmluvy o ES)“	13
2006/C 81/05	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Oznámenie Komisie - Mobilizácia vzdelanosti v Európe: ako môžu univerzity v plnej miere prispieť k Lisabonskej stratégii“	16

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah (pokračovanie)	Strana
2006/C 81/06	Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov na tému „Námorná politika EÚ: otázka trvalo udržateľného rozvoja pre miestne a regionálne orgány“	20
2006/C 81/07	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Víťazne v zápase s globálnymi klimatickými zmenami“	26
2006/C 81/08	Stanovisko Výboru regiónov na tému: „Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Preskúmanie stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ 2005: Úvodné zhodnotenie a budúce smerovanie“	28
2006/C 81/09	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Obdobie premýšľania: štruktúra, témy a rámec hodnotenia rozpravy o Európskej únii“	32
2006/C 81/10	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Ženy a chudoba v Európskej únii“	37
2006/C 81/11	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Návrh rozhodnutia Rady o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v Európskom partnerstve s Chorvátskom“	42
2006/C 81/12	Stanovisko Výboru regiónov na tému „Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Desiate výročie Euro-stredomorského partnerstva: pracovný program stanovený za účelom splnenia úloh na ďalších päť rokov“	46

II

(Úvodné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

61. PLENÁRNE ZASADNUTIE V DŇOCH 12. A 13. OKTÓBRA 2005

Stanovisko Výboru regiónov na tému: Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu „Prevenencia, pripravenosť a reakcia na teroristické útoky“ „Prevenencia a boj proti financovaniu teroristov prostredníctvom opatrení zameraných na skvalitnenie výmeny informácií, zvýšenie transparentnosti a zlepšenie sledovateľnosti finančných transakcií“ „Pripravenosť a zvládnutie dôsledkov v boji proti terorizmu“ „Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu“

(2006/C 81/01)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 20. októbra 2004 „Prevenencia, pripravenosť a reakcia na teroristické útoky“ (KOM(2004) 698 v konečnom znení),

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 20. októbra 2004 „Prevenencia a boj proti financovaniu teroristov prostredníctvom opatrení zameraných na skvalitnenie výmeny informácií, zvýšenie transparentnosti a zlepšenie sledovateľnosti finančných transakcií“ (KOM(2004) 700 v konečnom znení),

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 20. októbra 2004 „Pripravenosť a zvládnutie dôsledkov v boji proti terorizmu“ (KOM(2004) 701 v konečnom znení),

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 20. októbra 2004 „Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu“ (KOM(2004) 702 v konečnom znení),

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 12. novembra 2004 konzultovať s ním podľa článku 265 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie svojho predsedu z 3. novembra 2004, poveriť komisiu pre ústavné záležitosti a európske riadenie vypracovaním stanoviska na túto tému,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, najmä kapitolu I „Spoločné ustanovenia“ a kapitolu VI „Ustanovenia o policajnej a súdnej spolupráci s orgánmi činnými v trestnom konaní“ ako aj na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na Zmluvu o Ústave pre Európu podpísanú 29. októbra 2004, najmä kapitolu I. „Definícia a ciele Únie“, časť I, na celú druhú časť nazvanú „Charta základných práv Únie“ ako aj hlavu IV „Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti“, a nakoniec aj kapitolu III „Politika a vnútorné akcie“, časť III,

so zreteľom na akčný program zameraný na boj proti terorizmu, schválený Európskou radou 21. septembra 2001,

so zreteľom na revidovaný akčný program zameraný na boj proti terorizmu, schválený Európskou radou 18. júna 2004,

so zreteľom na závery Európskej rady zo 17. decembra 2004,

so zreteľom na akčný program zameraný na boj proti terorizmu, schválený Európskou radou 25. marca 2004,

so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 týkajúce sa boja proti terorizmu,

so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 týkajúce sa európskeho zatykača a postupu pri vydávaní stíhaných osôb medzi členskými štátmi,

so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 týkajúce sa spoločných vyšetrovacích tímov,

so zreteľom na rámcové rozhodnutie Rady z 15. marca 2001 týkajúce sa postavenia obetí v trestnom konaní,

so zreteľom na miestny a regionálny rozmer priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (CdR 61/2003 ⁽¹⁾),

so zreteľom na uznesenie vyjadrujúce podporu voleným zástupcom miestnych orgánov, ktorí sú predmetom útokov a hrozieb v Baskicku (CdR 72/2003 fin ⁽²⁾),

so zreteľom na svoje stanovisko k oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov pod názvom: „Posilnenie schopnosti Európskej únie v oblasti civilnej ochrany“ (CdR 241/2003 fin ⁽³⁾),

so zreteľom na svoje stanovisko k oznámeniu Komisie Rade a Európskemu parlamentu „Prevencia kriminality v Európskej únii“ (CdR 355/2003 fin ⁽⁴⁾),

so zreteľom na Aténsku deklaráciu politickej skupiny Európskej ľudovej strany Výboru regiónov z 15. októbra 2004,

so zreteľom na svoj návrh stanoviska (CdR 465/2004 rev) prijatý komisiou pre ústavné záležitosti a európske riadenie (spravodajkyňa: pani **Théodora BAKOGIANNI**, starostka Atén (EL/EELS)),

- (1) **keďže** článok 2 Zmluvy o Európskej únii uvádza, že jedným z hlavných cieľov Európskej únie je zachovať a rozvíjať Úniu ako „priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti“, keďže tento zámer je potvrdený v Zmluve o Ústave pre Európu, ktorej článok II-66 kapitoly II „Slobody“, v druhej časti „Charta základných práv Únie“ jasne definuje „právo“ každej osoby na „slobodu a bezpečnosť“;
- (2) **keďže** vypracovanie spoločnej európskej politiky v oblasti boja proti terorizmu a koordinovaná činnosť príslušných úradov na nadnárodnej a národnej úrovni sú bezpodmienečne potrebné pre zachovanie tohto práva a realizáciu uvedeného cieľa Spoločenstva;
- (3) **keďže** hrozba terorizmu útočí na slobodu a otvorenosť demokracie a na samotnú spoločnosť;
- (4) **keďže** v mnohých členských štátoch miestne a regionálne orgány majú dôležité kompetencie v otázkach týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany občanov, a samé sa spolupodieľajú na vytváraní politiky prác v oblasti infraštruktúry, keďže sú blízko k občanom a podstatným spôsobom môžu prispieť ku zvýšeniu povedomia verejnosti o hrozbe terorizmu;
- (5) **keďže** sa ho, ako orgánu zastupujúceho miestne a regionálne orgány a ako ochrancu demokracie nachádzajúceho sa v blízkosti rozhodovacieho procesu Spoločenstva, priamo týka realizácia opatrení boja proti terorizmu,

prijal jednodhlasne na svojom 61. plenárnom zasadnutí 12. a 13. októbra (schôdza z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 73, 23.3.2004, s. 41.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 244, 10.10.2003, s. 53.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 43, 18.2.2005, s. 38.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 43, 18.2.2005, s. 10.

1. Stanovisko Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

1.1 *Pripomienky k oznámeniu Komisie „Prevenca, pripravenosť a reakcia na teroristické útoky“*

1.1.1 **Ďakuje** Európskej komisii, že si vyžiadala jeho stanovisko, nakoľko táto konzultácia reaguje na jeho požiadavku a vytvára užitočný precedens, ktorý kompenzuje absenciu právneho základu tak v teraz platných zmluvách (článok 22 konsolidovaných zmlúv) ako aj v Zmluve o Ústave pre Európu (článok III-129).

1.1.2 **Je rád**, že Charta základných práv Európskej únie, ktorá obsahuje zvláštnu hlavu venovanú ochrane osobných slobôd a spravodlivosti, bola včlenená do Zmluvy o Ústave, čo jej dáva záväznú právnu silu a pomôže, aby sa v myslí európskeho občana udomácnila myšlienka, že Európska únia sa skutočne rozvíja ako „priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti“.

1.1.3 **Súhlasí** s návrhmi Komisie v podobe, v akej boli formulované v oznámení „Prevenca, pripravenosť a reakcia na teroristické útoky“, ale pripomína, že majú všeobecný charakter, a vyjadruje osobitne spokojnosť s tým, že sa už zhodne konštatuje, že pre boj proti samotnému jadru terorizmu je potrebné zabezpečiť spoluprácu celej spoločnosti a raz navždy definovať ďalšie preventívne a represívne opatrenia, ako aj nové ustanovenia zamerané na kontrolu rovnováhy medzi kolektívnou bezpečnosťou a individuálnou slobodou.

1.1.4 **Je toho názoru**, že preventívnymi opatreniami proti silnej radikalizácii, ktorú je možné pozorovať v našej spoločnosti, sa zabráni terorizmu.

1.1.5 **Pripomína** však, že členské štáty zatiaľ ešte nekonkretizovali rozhodnutia na úrovni Európskeho spoločenstva na boj proti rasizmu a xenofóbii.

1.1.6 **Domnieva sa**, že je určite užitočné začať dialóg o otázkach bezpečnosti medzi súkromným a verejným sektorom, ale zdôrazňuje riziká, ktoré by prípadne mohli vyplývať z porušenia dôverného charakteru osobných a obchodných údajov, ktoré sú zhromažďované z bezpečnostných dôvodov.

1.1.7 **Vyjadruje svoju spokojnosť** s úsilím, ktoré Komisia vyvíja, aby chránila obeť teroristických útokov a ich rodiny a aby zvýšila povedomie verejnosti, a vyjadruje svoj súhlas s vytvorením mechanizmu, ktorý by rozložil na celú Európsku úniu ekonomické bremeno udalosti, ktorá by spôsobila mimořadné škody.

1.1.8 **Domnieva sa**, že integrácia policajnej a súdnej spolupráce do celosvetovej politiky umožní účinnejšie bojovať proti terorizmu, ale zdôrazňuje, že predpokladom takéhoto začle-

nenia je dôsledné vymedzenie príslušných právomoci a kompetencií.

1.1.9 **Zdôrazňuje**, že súhlasí s tým, aby sa boj proti terorizmu dostal pod rámec vonkajších vzťahov Európskej únie.

1.1.10 **Podporuje názor**, že pre prípad teroristických útokov alebo podobných mimoriadnych situácií je vhodné posilniť systémy internej komunikácie medzi príslušnými orgánmi na národnej a nadnárodnej úrovni a tiež medzi týmito orgánmi a širokou verejnosťou, a osobitne zdôrazňuje význam vytvorenia užívateľského fóra, ktoré uľahčí uplatňovanie príslušných systémov.

1.1.11 **Domnieva sa**, že v oblasti informácií je potrebné vytvoriť užšiu spoluprácu medzi Europolom a Eurojustom na jednej strane a príslušnými národnými orgánmi na strane druhej, ale zdôrazňuje, že táto spolupráca musí byť začlenená do jasne definovaného inštitucionálneho rámca.

1.1.12 **Schvaľuje** posilňovanie vedeckého výskumu a využívanie technológií v oblasti bezpečnosti.

1.2 *Pripomienky k oznámeniu Komisie „Prevenca a boj proti financovaniu teroristov prostredníctvom opatrení zameraných na skvalitnenie výmeny informácií, zvýšenie transparentnosti a zlepšenie sledovateľnosti finančných transakcií“*

1.2.1 **Je vhodné**, aby súčasťou boja proti financovaniu terorizmu bolo zlepšenie spolupráce v oblasti výmeny informácií a zvýšenie sledovateľnosti finančných transakcií a zvýšenie ich transparentnosti pri právnických osobách.

1.2.2 **S uspokojením konštatuje**, že Komisia sa usiluje o rovnováhu, dosiahnutie ktorej je vždy náročné, medzi realizáciou uvádzaných činností na jednej strane a ochranou osobných slobôd na strane druhej, čím sa dostávame do oblasti Charty základných práv.

1.2.3 **Berie na vedomie** pokrok, ktorý sa dosiahol v oblasti výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi, a podporuje vytvorenie spoločných vyšetrovacích tímov, súčasťou ktorých budú aj prokurátori a sudcovia.

1.2.4 **Upozorňuje**, že rozvoj ďalších mechanizmov spolupráce, výmeny údajov a návratu informácií medzi orgánmi verejnej moci a finančnými organizáciami predpokladá, že budú najskôr vydané ustanovenia, v ktorých budú presne určené príslušné orgány a možnosti využitia daných informácií.

1.2.5 **Je toho názoru**, že kroky zamerané na podnietenie vytvárania národných organizácií na zisťovanie, zmrazovanie a konfiškáciu majetku teroristov budú na nadnárodnej úrovni účinné len vtedy, ak budú realizované jednotným spôsobom vo všetkých členských štátoch so zohľadnením všetkých rozdielov, ktoré v súčasnosti existujú v jednotlivých národných právnych poriadkoch.

1.2.6 **Zdôrazňuje**, že pokiaľ ide o používanie a využívanie elektronických dôkazov pred súdmi, bolo by vhodné zohľadniť a preskúmať problematiku, ktorá súvisí na jednej strane s obmedzeným zhodnotením uvedených dôkazov a na druhej strane s rizikom zásahu tretej osoby do daných programov.

1.2.7 **Uznáva hneď na začiatku**, že budú potrebné ďalšie legislatívne ustanovenia, aby sa zabezpečilo účinné sledovanie cezhraničného obehu kapitálu.

1.2.8 **Zastáva názor**, že stanovenie minimálneho základu spoločných noriem pre finančné organizácie Európskej únie, pokiaľ ide o kontrolu totožnosti a klientov a zapisovanie ich údajov, a vytvorenie elektronickej databázy vzoriek preukazov totožnosti predstavujú opatrenia, ktoré musia vypracovať špecializovaní odborníci, nakoľko závažne zasahujú do práva jednotlivca na ochranu osobných údajov.

1.2.9 **Pokladá za potrebné** rozvinúť širší dialóg týkajúci sa problematiky zavedenie minimálnych noriem pre právne predpisy týkajúce sa transparentnosti humanitárnej oblasti alebo neziskových zámerov.

1.2.10 **Poznamenáva**, že ťažkosti uvádzané v súvislosti s vypracovaním európskeho zoznamu teroristických organizácií ešte neboli odstránené.

1.3 *Pripomienky týkajúce sa oznámenia Komisie „Pripravenosť a zvládanie dôsledkov v boji proti terorizmu“*

1.3.1 **S uspokojením konštatuje**, že bol podaný návrh na posilnenie mechanizmu ochrany občanov a súhlasí s analýzou, podľa ktorej spoločné kroky založené na solidarite môžu zaručiť vhodnú a dobre cieleňú reakciu na teroristické scenáre.

1.3.2 **Trvá na tom**, aká je dôležitá metodická príprava pracovníkov daných oddelení a je mu ľúto, že doposiaľ jej všetky členské štáty nevenovali osobitnú pozornosť.

1.3.3 **Potvrďuje** návrh urobiť zoznam všetkých zdrojov ochrany občanov, ktoré existujú na európskej úrovni, a tak pomôcť členským krajinám postihnutým teroristickým útokom dosiahnuť čo najefektívnejšiu prípravu a riadenie v prípade následkov teroristického útoku na miestnej alebo regionálnej úrovni.

1.3.4 **Je toho názoru**, že osobitnú pozornosť si zasluhujú mechanizmy Spoločenstva určené na ochranu zdravia a pokladá za bezpodmienečne potrebné, aby národné orgány na nich participovali viac, a to koordinovanejšie.

1.3.5 **Je za zavedenie** pohotovostného systému na centralizovanej úrovni, ktorý by zjednocoval rôzne už fungujúce európske systémy, a to aj na úrovni policajných orgánov a tiež si myslí, že je potrebné vytvoriť riadiace stredisko krízových situácií.

1.4 *Pripomienky týkajúce sa oznámenia Komisie „Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu“*

1.4.1 **V plnej miere akceptuje** tvrdenie, že teroristický útok proti životne dôležitým infraštruktúram, ako napríklad „terorizmus na internete“, predstavuje enormné riziká, keď ide o to ako čeliť vzniknutej kríze a ako ju efektívne zvládnuť.

1.4.2 **Pokladá za správne** kritéria navrhované ako základ definície kritickej infraštruktúry a pokladá za vhodné, aby sa presadilo jej upresnenie aj na národnej úrovni pri zohľadnení sektorálnych a kolektívnych skúseností, pričom je potrebné presadiť dosiahnutie jednotnej úrovne ochrany.

1.4.3 **Zdôrazňuje**, že bolo urobených niekoľko prvých dôležitých krokov na úrovni legislatívy Spoločenstva v oblasti ochrany kritickej infraštruktúry, a je toho názoru, že teraz sa bude musieť aktívne podieľať na príprave ďalších legislatívnych návrhov.

1.4.4 **Podporuje** zriadenie európskeho programu na ochranu kritickej infraštruktúry ako aj príslušnej siete varovných systémov a chce upozorniť na to, že pre účinnosť týchto opatrení je bezpodmienečne potrebné, aby aktívne spolupracoval na ich tvorbe a realizácii.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

2.1 *Teroristické útoky: Prevencia, pripravenosť a reakcia na teroristické útoky*

2.1.1 **Odporúča podporiť** v rámci inštitucionálneho rámca politiku protiteroristickej komunikácie a vytvorenie príslušných stredísk na miestnej a regionálnej úrovni, pretože rozvinutie verejnej diskusie je jedným z najlepších spôsobov ochrany otvorenej demokratickej spoločnosti proti teroristickým organizáciám, ktoré sú uzavreté do seba.

2.1.2 **Navrhuje** žiadať o participáciu miestnych a regionálnych orgánov, keď budú prijaté opatrenia boja proti rasizmu a xenofóbie, a tak uľahčiť realizáciu politiky Spoločenstva v danej oblasti.

2.1.3 **Navrhuje** vytvorenie stredísk, ktoré by boli určené na podporu a pomoc obetiam teroristických útokov a ich rodinám, do ktorých by boli zapojení aj zástupcovia miestnych a regionálnych orgánov, a žiada, aby boli financované zo zdrojov pochádzajúcich z rozpočtu Spoločenstva.

2.1.4 **Navrhuje** v spolupráci s príslušnými inštitucionálnymi orgánmi Európskej únie vypracovať akčný program na podporu dobrých susedských vzťahov s tretími krajinami a tak podporiť strategickú politiku boja proti terorizmu v oblasti vonkajších vzťahov.

2.2 *Prevenia a boj proti financovaniu teroristov pomocou opatrení zameraných na zlepšenie výmeny informácií, transparentnosti a sledovateľnosti finančných transakcií*

2.2.1 **Odporúča** zaviesť rozsiahlejšiu kontrolu, vykonávanú nezávislým orgánom, zameranú na konanie príslušných orgánov pri zhromažďovaní a spracovaní informácií, a tiež doporučuje zvýšiť sledovateľnosť finančných transakcií.

2.2.2 **Navrhuje** stanoviť pole pôsobnosti miestnych a regionálnych orgánov v oblasti získavania a štruktúrovanej výmeny informácií.

2.2.3 **Je za zriadenie** špecializovanej komisie, ktorá bude pozorne študovať na jednej strane zriaďovanie vnútroštátnych orgánov zaoberajúcich sa identifikáciou, sledovaním, zmrazovaním a zabavovaním majetku teroristov pri zohľadnení rozdielov vyplývajúcich z rozdielnych právnych systémov členských štátov, a na druhej strane spoluprácu s inými orgánmi na nadnárodnej a národnej úrovni a v každom prípade odporúča, aby bolo stanovené, že súdy môžu kontrolovať konanie uvedených orgánov.

2.2.4 **Požaduje** jasnú oficiálnu akceptáciu účasti zástupcov miestnych a regionálnych orgánov v poradnom orgáne európskeho bezpečnostného prieskumu a žiada, aby v rozpočet Spoločenstva bola osobitná položka na financovanie výskumných programov v tejto oblasti.

2.3 *Pripravenosť a zvládnutie dôsledkov v boji proti terorizmu*

2.3.1 **Navrhuje zaviesť** metodickú prípravu osôb pôsobiacich v orgánoch zabezpečujúcich služby ochrany občanov na miestnej a regionálnej úrovni a odporúča, aby táto príprava bola zameraná hlavne na oblasť pomoci pre používanie programu zvládania problémov, analýzy kríz a komunikácie s verejnosťou a aby okrem iného pamätala aj na výmenu vzdelávacích programov.

2.3.2 **Požaduje** rozšírenie svojej inštitucionálnej úlohy pri vytváraní európskej politiky na podporu nástrojov ochrany občanov.

2.3.3 **Žiada**, aby bolo výslovne stanovené, že v stredisku krízových situácií bude aj predstaviteľ miestnych a regionálnych orgánov.

2.3.4 **Navrhuje** podporiť miestne pevne členené siete, ktoré by fungovali ako operačné strediská a disponovali by vysokou výstražnou a koordinačnou kapacitou pre prípady naliehavých situácií a zároveň by mali možnosť komunikovať s príslušnými aktérmi na národnej a nadnárodnej úrovni a varovať ich.

2.3.5 **Navrhuje** zriadenie stálej platformy (kolektívnej bezpečnostnej siete), ktorá sústreďí zástupcov miestnych a regionálnych orgánov členských štátov a poskytne Výboru regiónov a ostatným európskym orgánom s príslušnými kompetenciami všetky informácie týkajúce sa úrovne bezpečnosti komunálnej politiky hlavne šírením príkladov osvedčených metód.

2.4 *Ochrana najdôležitejšej infraštruktúry v boji proti terorizmu*

2.4.1 **Navrhuje** vytvorenie komisie, ktorá bude špeciálne poverená vypracovaním kritérií, ktoré členské štáty navrhnu pre definíciu kľúčovej infraštruktúry, a žiada, aby bolo inštitucionálne stanovené, že jej členom bude aj jeden predstaviteľ miestnych a regionálnych orgánov za každý členský štát, s cieľom pomôcť vypracovať a zrealizovať európsky program ochrany kľúčovej infraštruktúry.

2.4.2 **Odporúča** zriadiť na národnej úrovni strediská pre ochranu každej kľúčovej infraštruktúry, v ktorých by boli zastúpení aj predstavitelia miestnych a regionálnych orgánov a ktoré by pomáhali riešiť problémy a predkladať riešenia formou priamej komunikácie a vzájomnej spolupráce na horizontálnej úrovni.

2.4.3 **Odporúča** systematicky podporovať určitých pracovníkov oddelení kľúčovej infraštruktúry pri získavaní špecializovanej prípravy v oblasti kontrolných systémov a informačných sietí.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Lepšia tvorba práva 2004“ a „Lepšia právna úprava pre rast a zamestnanosť v Európskej únii“

(2006/C 81/02)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na správu Európskej komisie z 21. marca 2005 s názvom „Lepšia tvorba práva 2004“ (KOM(2005) 98 v konečnom znení a jej prílohu SEC(2005) 364,

so zreteľom na oznámenie zo 16. marca 2005 Európskej komisie na tému „Lepšia právna úprava pre rast a zamestnanosť v Európskej únii“ KOM(2005) 97 v konečnom znení a jeho prílohu SEC(2005) 175,

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 21. marca 2005 konzultovať túto problematiku podľa článku 265 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie svojho predsedu z 20. januára 2004 poveriť vypracovaním stanoviska k tomuto návrhu komisiu pre ústavné záležitosti a európske riadenie,

so zreteľom na „protokol o formách spolupráce medzi Európskou komisiou a Výborom regiónov“ podpísaní ich predsedami 20. septembra 2001 (DI CdR 81/2001 rev.1),

so zreteľom na Bielu knihu z 25. júla 2001 o „Európskom riadení“ (KOM(2001) 428 v konečnom znení),

so zreteľom na svoje globálne stanovisko z 2. júla 2003 na tému „Sledovanie plnenia Bielej knihy o Európskom riadení“ (CdR 19/2003 fin ⁽¹⁾),

so zreteľom na svoje stanovisko z 20. novembra 2003 na tému „Lepšia tvorba práva 2002“ a „Aktualizácia a zjednodušenie *acquis communautaire*“ (CdR 62/2003 fin ⁽²⁾),

so zreteľom na návrh stanoviska komisie pre ústavné záležitosti a európske riadenie na tému „Aplikácia a kontrola princípu subsidiarity a proporcionality“ (CdR 220/2004),

so zreteľom na uznesenie prijaté 13. mája 2005 vo Vitoria – Gasteiz (ES) komisiou pre ústavné záležitosti a európske riadenie pri príležitosti konania sa seminára na tému „Územné riadenie: návrh spojenie účinnosti a demokracie pre Európsku úniu“ (CdR 125/2005 fin),

so zreteľom na svoj návrh stanoviska (121/2005 rev.1) prijatý 14. júna 2005 komisiou pre ústavné záležitosti a európske riadenie (spravodajca: pán DELEBARRE, bývalý minister – primátor mesta Dunkerque (FR/ESS).

- 1) **VZHLADOM** na dôležitosť lepšieho uplatnenia zásad subsidiarity, proporcionality a proximity pri tvorbe jednoduchšej, jasnej a občanovi pochopiteľnej európskej legislatívy.
- 2) **VZHLADOM** na rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sú vhodne začlenené do tvorby právnych predpisov a ktorú môžu zohrávať pri transpozícii a pri uplatňovaní týchto predpisov na ich území.
- 3) **VZHLADOM** na prínos, ktorý môžu predstavovať obnovené metódy európskeho riadenia ako metódy pre hĺbkové dopadové analýzy a spolupráce v podobe *tripartitných zmlúv a dohovorov o cieľoch*, na ktorých dosiahnutí sa môže aktívne podieľať.

prijal jednomyseľne na svojom 61. plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo 12. a 13. októbra 2005 (schôdzi z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 256, 24.10.2003, s. 24.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 73, 23.3.2004, s. 38.

1. Názory Výboru regiónov

1.1 Uplatňovanie princípov subsidiarity a proporcionality

VÝBOR REGIÓNOV

1.1.1 **vyjadruje želanie** doplniť jednotlivé stanoviská⁽³⁾, ktoré vypracoval na tému „európske riadenie a ústavný proces“, v ktorých sú stanovené predmetné zásady a **rozšíriť** svoj návrh stanoviska o uplatňovaní princípov subsidiarity a proporcionality⁽⁴⁾;

1.1.2 **berie na vedomie** pokroky uvedené v 12. výročnej správe „lepšia tvorba práva“ Európskej komisie a **podčiarkuje** dôležitosť, ktorá prináleží prehĺbeniu analýzy konzultačných mechanizmov a *interinštitucionálnemu dialógu, výhľadovým štúdiám a analýzám dosahu*;

1.1.3 **je toho názoru**, že dosiahnuť „lepšiu tvorbu“ a „lepšie uplatňovanie“ právnych predpisov Únie, ktoré vznikli z týchto konzultácií, predstavujú hlavný cieľ tak pre Európsku komisiu ako aj pre samotný výbor. Zároveň **pripomína** postavenie výboru, o ktorom grémium rozhodlo 19. marca 2004, v rámci tohto dialógu;

1.1.4 **pripomína**, že jeho odporúčania viedli k prístupu, ktorý poskytuje väčšie zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do implementácie legislatívy Spoločenstva⁽⁵⁾ a zároveň **si váži**, že Európska komisia sa o uvedenom zmenila vo svojej správe „Lepšia tvorba práva 2004“;

1.1.5 **vyjadruje poľutovanie**, že Európska komisia nevrátila dostatočne do úvahy jeho predchádzajúce odporúčanie týkajúce sa dôležitosti konzultácie miestnych a regionálnych orgánov v ranom štádiu prípravy právnych predpisov⁽⁶⁾ a **vyjadruje** želanie, aby Komisia v budúcnosti patrične zhodnotila možný dosah niektorých opatrení na finančné potreby miestnych a regionálnych orgánov;

1.1.6 **víta**, že Európska komisia v súlade s Akčným plánom z júna 2002 vo svojej práci zohľadňuje interinštitucionálnu dohodu prijatú Európskym parlamentom, Radou a Európskou komisiou v decembri 2003⁽⁷⁾;

1.1.7 **víta** zámer Európskej komisie spustiť od októbra 2005 *rámcový program na zjednodušenie acquis pre obdobie 2005-2009* v súlade s odporúčaniami vyplývajúcimi zo schôdzky na vysokej úrovni v Haagu⁽⁸⁾ 9. a 10. decembra 2004, na tému „Európske riadenie“, ktoré majú zásadný význam pre regionálne a miestne orgány a to:

⁽³⁾ Stanovisko CdR 50/99 fin (Lepšia tvorba práva 1998) – Stanovisko CdR 18/2000 fin (Lepšia tvorba práva 1999) – Stanovisko VR 62/2003 v konečnom znení (Lepšia tvorba práva 2002) -

⁽⁴⁾ Návrh stanoviska z 5. februára 2005 komisie pre ústavné záležitosti a európske riadenie na tému „Aplikácia a kontrola princípu subsidiarity a proporcionality“ (CdR 220/2004)

⁽⁵⁾ Viď napríklad KOM(2003) 811 v konečnom znení, Dialóg so združeniami územných orgánov o tvorbe politik Európskej únie z 19. decembra 2003

⁽⁶⁾ Viď Stanovisko CdR 62/2003 fin

⁽⁷⁾ Oznámenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o interinštitucionálnej dohode „Lepšia legislatíva“ (Ú. v. EÚ C 321/01, 31.12.2003)

⁽⁸⁾ Závery a odporúčania stretnutia na vysokej úrovni na tému „Vládnutie a EÚ“, Haag – 9. a 10. decembra 2004.

— uplatňovanie princípu subsidiarity,

— *nadväznosť na Bielu knihu Európskej komisie – predovšetkým v súvislosti s tripartitnými dohodami alebo zmluvami a dialógom s miestnymi a regionálnymi združeniami,*

— uplatňovanie právnych predpisov Únie na miestnej a regionálnej úrovni a úsilie o zlepšenie legislatívy (better regulation).

1.2 Štruktúrovaný dialóg, konzultácie a zmluvne dohodnuté partnerstvá

VÝBOR REGIÓNOV

1.2.1 **víta**, že Európska komisia už dlhšiu dobu⁽⁹⁾ podporuje rozvoj živej „interakcie s regionálnymi a miestnymi orgánmi a občianskou spoločnosťou“ a to v ranom štádiu formovania politiky tým, že otvára systematickejší dialóg⁽¹⁰⁾ sprevádzaný širokými konzultáciami s miestnymi a regionálnymi orgánmi v oblastiach, v ktorých zodpovedajú za presadenie alebo použitie právnych predpisov, a to vrátane príslušných združení;

1.2.2 s uspokojením **konštatuje**, že Európska rada na svojom nedávnom jarnom zasadnutí⁽¹¹⁾ deklarovala, že: „Okrem vlád by všetky zúčastnené strany – parlamenty, regionálne a miestne orgány, sociálni partneri, občianska spoločnosť mali byť zainteresovaní na Lisabonskej stratégii a aktívne prispievať k dosiahnutiu jej cieľov.“;

1.2.3 **víta** podpísanie prvej tripartitnej dohody o cieľoch medzi Európskou úniou, Talianskom a regiónom Lombardia v oblasti mobility verejnej osobnej dopravy;

1.2.4 **je toho názoru**, že uskutočňovanie zásady partnerstva umožňuje prekonať nedostatky aktuálneho systému a že predstavuje *skutočnú pridanú hodnotu* pre rýchle dosiahnutie presne definovaných spoločných cieľov bez narušenia inštitucionálnych právomocí partnerov;

1.2.5 **vyjadruje** na jednej strane **želanie**, aby sa tento druh zmlúv stal účinným nástrojom zapojenia regionálnych a miestnych orgánov do národného strategického referenčného rámca, ktorý ponechá „dostatočný manévrovací priestor pre regióny, ktoré tak budú môcť stanoviť svoje ciele a konkrétne postupy“, a na strane druhej, aby právomoci, či už legislatívne alebo exekutívne, boli zverené signatárom danej dohody s Európskou komisiou;

⁽⁹⁾ Oznámenie Európskej komisie o „dialógu so združeniami územných orgánov o tvorbe politik Európskej únie“ z 19. decembra 2003

⁽¹⁰⁾ Biela kniha o európskom riadení - KOM(2001) 428 v konečnom znení, 25. 7. 2001

⁽¹¹⁾ Závery predsedníctva na zasadnutí Európskej rady v Bruseli 22. a 23. marca 2005 (Dok. 7619/05).

1.2.6 **veľmi by privítal**, keby ďalšie prehĺbenie vertikálnej decentralizácie a spolupráca na rôznej územnej úrovni boli vhodným spôsobom doplnené novými mechanizmami medziregionálnej horizontálnej spolupráce a viac či menej zmluvne zakotveným partnerstvom s ostatnými miestnymi orgánmi alebo so zástupcami občianskej spoločnosti, aj s využitím odborných znalostí súčasných medziregionálnych organizácií.

1.3 Podrobné hodnotenie dosahu, odborné znalosti

VÝBOR REGIÓNOV

1.3.1 **víta skutočnosť**, že v roku 2004 bola zavedená nová metóda na hodnotenie dosahu najdôležitejších iniciatív Európskej komisie a že sa používa nástroj, ktorý umožňuje preskúmanie ekonomického, ekologického a právneho dosahu určitého návrhu a zároveň predpokladá konzultáciu zainteresovaných strán a kompetentných expertov;

1.3.2 **považuje za nevyhnutné** postupne zabezpečiť, aby bol braný do úvahy územný dosah najdôležitejších iniciatív Európskej komisie s cieľom posilniť súdržnosť činnosti Spoločenstva;

1.3.3 **kladie** v rámci navrhovaných opatrení Európskej komisie **zvláštny dôraz na**:

- možný dosah určitých opatrení na financie miestnych a regionálnych orgánov,
- prehĺbenie hodnotení dosahov s ohľadom na ekonomické náklady,
- preskúmanie a možné zmeny či stiahnutie návrhov, ktoré ešte neboli schválené,
- urýchlenie postupu zjednodušenia legislatívy s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť,
- pilotné projekty zamerané na zníženie administratívnej záťaže,
- riešenia, ktoré nahrádzajú vydávanie právnych predpisov (koregulácia a samoregulácia),
- využitie externých expertov,
- zvýšená konzultácia s občanmi, podnikmi a mimovládnyimi organizáciami prostredníctvom internetu.

2. Odporúčania Výboru regiónov

2.1 Odporúčania ku komplexu opatrení k „Lepšej tvorbe práva“

VÝBOR REGIÓNOV

2.1.1 **víta** strategické stanovenie priorít Európskej komisie v oblasti „Lepšia tvorba práva“ a v tejto súvislosti vytvorenú interinštitucionálnu spoluprácu; **vyjadruje** však **poľutovanie** nad tým, že miestne a regionálne hľadisko tu nebolo dostatočne vyjadrené a **žiada** jednotlivé predsedníctva Rady, Európskeho parlamentu a Komisie o užšiu spoluprácu;

2.1.2 **pripomína**, že protokol o uplatňovaní princípov subsidiarity a proporcionality, ktorý je súčasťou Zmluvy o Ústave pre Európu, otvára možnosť prihliadať na miestny a regionálny rozmer Európskej únie prostredníctvom rozsiahlych konzultácií pred prijatím každého právneho predpisu a že stanovuje povinnosť vytvoriť pre každý európsky rámcový zákon „doložku pre kontrolu uplatňovania princípov subsidiarity“, v ktorej Európska komisia zhodnotí právny a finančný dosah rámcového zákona na regionálne a miestne orgány, a vyzýva Komisiu, aby tento postup odteraz zohľadňovala aj pri existujúcich európskych právnych predpisoch bez ohľadu na ďalší priebeh ratifikačného procesu;

2.1.3 **vyjadruje želanie** využiť priestor, ktorý mu poskytuje Protokol o uplatňovaní princípov subsidiarity a proporcionality na to, aby v súlade s *Protokolom o spolupráci s Európskou komisiou* ⁽¹²⁾ prevzal významnú úlohu pri konzultáciách medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi a orgánmi EÚ;

2.1.4 **vyjadruje zámer** posilniť svoju činnosť v prelegislatívnej fáze, pretože táto fáza má v súvislosti s požiadavkou na väčšiu účinnosť, transparentnosť a demokratickú legitimitu v Európskej únii veľký význam a opätovne **vyjadruje** svoje **želanie** môcť spolupôsobiť pri konzultáciách ešte pred prijatím rozhodnutia a pri uplatňovaní nástrojov spoluregulácie, ktoré by sa mali prejaviť „ako účinný nástroj na uskutočňovanie cieľov EÚ“;

2.1.5 **pripomína**, že Zmluva o Ústave pre Európu mu zveruje spoluzodpovednosť za uplatňovanie a kontrolu princípov subsidiarity a proporcionality tým, že mu prideliť nové práva a povinnosti pri príprave a uplatňovaní právnych predpisov Spoločenstva, čím konsoliduje inštitucionálny rozmer Výboru regiónov v únii;

2.1.6 **vyjadruje úmysel** túto novú povinnosť vykonávať čo najlepšie a plniť úlohu „strážcu subsidiarity“, ktorú mu prisudzuje Zmluva o Ústave pre Európu, pričom – ak si to okolnosti vyžadujú – využije svoje právo podať sťažnosť na Európsky súdny dvor, nielen na obranu svojich vlastných práv, ale aj vtedy, ak ide o porušenie princípu subsidiarity, a to v tom prípade, keď z výkonu svojej poradnej funkcie, ktorá je zakotvená v Zmluve o Ústave pre Európu, prijme stanovisko bez toho, aby vopred podal kritický posudok k dodržiavaniu princípu subsidiarity;

2.1.7 **nazdáva sa**, že dosah aktivít Spoločenstva by mohol byť posilnený pomocou zásady *proporcionality*, nakoľko výber ohlasovaných nástrojov ako aj rozsah a intenzita legislatívnych návrhov sú hlavnými vyhodnocovacími kritériami;

2.1.8 **vyjadruje želanie** prispieť ku kvalite právnych predpisov podporovaním spolupráce a integrovaného prístupu, zlepšením spolupráce medzi európskymi aktérmi na troch stupňoch: európske inštitúcie, členské štáty a orgány územnej správy. Taktiež bude podporovať diskusné fóra medzi vyššie uvedenými aktérmi a občianskou spoločnosťou;

⁽¹²⁾ „Protokol o spôsoboch spolupráce medzi Európskou komisiou a Výborom regiónov“, prijatý 20. septembra 2001 v Bruseli

2.1.9 **vyjadruje želanie** posilniť svoju úlohu *sprostredkovateľa* medzi inštitúciami Spoločenstva a miestnymi a regionálnymi orgánmi:

- aktívnym podieľaním sa na *organizácii a podporovaní výmenných sietí* určených na vytvorenie združení medzi rôznymi úrovňami správnych orgánov, osobitne s ohľadom na územné rozloženie politik Európskej únie,
- úzkou spoluprácou na *Európskej politickej stratégii* a na dosiahnutí cieľov na zlepšenie európskeho riadenia,

2.1.10 **potvrďuje** svoj zámer vytvoriť podmienky na sledovanie *oddržiavania zásady subsidiarity*. Na jednej strane počas roku 2005 bude k stanoviskám priložené hodnotenie subsidiarity a na strane druhej bude vytvorená *sieť miestnych a regionálnych orgánov za účelom kontroly dodržiavania tejto zásady*;

2.1.11 **znovu žiada**, aby sa miestne a regionálne orgány zapojili do prvých fáz vypracovania legislatívy, hoci iba kvôli správne aplikovaniu Protokolu o uplatňovaní princípov subsidiarity a proporcionality, v súvislosti s možnými dopadmi na rozpočet miestnych a regionálnych orgánov a s dodržiavaním zásad subsidiarity a proporcionality.

2.2 Odporúčania týkajúce sa trojstranných zmlúv a dohôd

VÝBOR REGIÓNOV

2.2.1 **vyzýva** Európsku Komisiu, aby reaktivovala podpis trojstranných zmlúv a dohôd kvôli tomu, aby sa dosiahlo prepojenie regionálnych alebo miestnych orgánov, členských štátov a Spoločenstva a aby striedala používanie tohto nástroja v rámci ďalších politik EÚ, hlavne voči veľkým európskym infraštruktúram a tiež aby používala tento nástroj pri aplikovaní politiky súdržnosti ⁽¹³⁾;

2.2.2 **odporúča**, aby sa rýchlo uzatvorili trojstranné zmluvy a dohody, ktoré boli predmetom dlhej a prínosnej rozpravy medzi zúčastnenými stranami;

2.2.3 **verí**, že prvá trojstranná dohoda, podpísaná medzi Európskou úniou, Talianskom a regiónom Lombardia ohľadne mobility mestskej dopravy, ako aj skúšobné pilotné projekty týkajúce sa *životného prostredia*, načrtnuté so samosprávnymi orgánmi v Birminghame, Lille a Pescara, umožňujú vyvodiť závery a „overené postupy“, užitočné pre konkretizovanie metodológie pre budúce trojstranné dohody;

2.2.4 **kladie dôraz** na skutočnosť, že trojstranné zmluvy predstavujú určitý riadiaci nástroj snažiaci sa o to, aby sa právne predpisy a programy s významným územným dosahom uplatňovali *flexibilnejšie a účinnejšie*;

⁽¹³⁾ Stanovisko Výboru regiónov na tému „návrh nariadenia Rady ohľadne všeobecných ustanovení Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu a Kohézneho fondu“ - CDR 232/2004 fin z 13. apríla 2005

2.2.5 **žiada** Európsku komisiu, aby vyčlenila osobitné financie na to, aby miestne a regionálne orgány disponovali adekvátnymi prostriedkami pre včasné uplatnenie trojstranných dohôd a zmlúv a aby tak mohli úplne a bez prekážok plniť svoju úlohu v danom teréne;

2.2.6 **vyzýva** Európsku komisiu, aby bez meškania posilnila horizontálnu spoluprácu v tejto skúšobnej fáze a jej monitorovanie generálnym sekretariátom a aby vytvorila aktivity zamerané na propagáciu a podporu tohoto nástroja;

2.2.7 **odporúča**, aby Rada Európskej únie poskytla výraznejšiu podporu zachovať túto iniciatívu, ktorá prispieva k obnove foriem európskeho riadenia;

2.2.8 **navrhuje** Európskej Komisii, aby do všetkých mechanizmov reaktívacie Lisabonskej stratégie zaradila úvahu o tom, aký prínos by mohli mať špecifické trojstranné zmluvy a dohody pre úspech tohoto strategického procesu, pričom by sa regiónom umožnilo, aby ešte viac participovali na svojom úspechu.

2.3 Odporúčania týkajúce sa hodnotenia dosahu

VÝBOR REGIÓNOV

2.3.1 **navrhuje**, aby zavedenie novej metódy hodnotenia dosahu na hlavné iniciatívy Európskej komisie viedlo k optimálnemu zväženiu miestneho a regionálneho rozmeru v predchádzajúcej fáze legislatívneho procesu;

2.3.2 **vyzýva** Európsku komisiu na vypracovanie výhľadových štúdií v rámci jej kompetencií, osobitne vo vzťahu ku všetkým dôležitým iniciatívam, ktorá majú dosah na určité územie;

2.3.3 **nazdáva sa**, že prvé hodnotenie z jej strany bude veľmi dôležité v rámci uplatňovania neregulačných nástrojov (*koregulačných a samoregulačných*) ako aj pre všetky informačné a koordinačné aktivity s dosahom na miestnej a regionálnej úrovni;

2.3.4 **zastáva názor**, že vyhodnotenia dosahu by mali zohrávať dôležitú úlohu pri znižovaní administratívneho bremena, ktoré zatažuje miestne a regionálne orgány zo strany právnych predpisov Spoločenstva. Výhľadové analýzy by mali zahŕňať vyhodnotenie dosahu právneho predpisu z finančného hľadiska na miestnej a regionálnej úrovni;

2.3.5 **odporúča**, aby pri príležitosti revízie protokolu o spolupráci s *Európskou komisiou* ⁽¹⁴⁾ boli zavedené *hlbkové hodnotenia dosahu* a stanovené podrobné kritériá hodnotenia a kvality pre tých, ktoré budú tieto vyhodnotenia viesť, s cieľom založiť skutočnú stratégiu konzultácie s územnými orgánmi;

⁽¹⁴⁾ „Protokol o formách spolupráce medzi Európskou komisiou a Výborom regiónov“, podpísaný respektívnymi predsedami 20. septembra 2001 DI CDR 81/2001 rev.1

2.3.6 **vyzýva** Európsku Komisiu, aby podporila aktívnejší postoj pred aktivitami Spoločenstva, prostredníctvom výhľadových stanovísk vzťahujúcich sa na budúce politiky Spoločenstva a týkajúcich sa *dosahu* na miestne a regionálne orgány ako aj prostredníctvom správ o miestnom a regionálnom dosahu niektorých smerníc;

2.3.7 **opakuje** svoje odporúčanie Európskej komisii, aby vytvorila poradnú skupinu nezávislých odborníkov s cieľom monitorovať hodnotenia dosahu, garantovať objektivnosť a podporovať overené postupy, aby túto skupinu informovala o svojej činnosti s cieľom posilniť jeho politickú úlohu počas neskorších fáz rozhodovacieho procesu ⁽¹⁵⁾;

2.3.8 **žiada**, aby bol informovaný o činnosti pracovnej skupiny vytvorenej v Európskom parlamente zaoberajúcej sa realizáciou a kontrolou hodnotenia dosahu s cieľom zúčastniť sa na hnutí interinštitucionálnej spolupráce, ktoré inicioval Európsky Parlament, a dosiahnuť spolu s Európskou komisiou a Radou stanovenie spoločných kritérií pre vyhodnotenie kvality analýz dosahu, ako aj aby sa vyčíslili náklady odvodené z legislatívnych návrhov.

2.4 *Odporúčanie na zlepšenie právnej úpravy pre rast a zamestnanosť v Európskej únii*

VÝBOR REGIÓNOV

2.4.1 s veľkým záujmom **berie na vedomie** snahy Rady v súvislosti s obnovením Lisabonského procesu a obsah oznámení ⁽¹⁶⁾ vydaných Európskou komisiou na *zlepšenie regulačného rámca*, ktorý má tomuto procesu slúžiť, nakoľko sa nazdáva, že

zjednodušenie *tohto rámca* je nevyhnutné, tak na národnej úrovni ako aj na úrovni Spoločenstva;

2.4.2 **podporuje** odporúčania Európskej Komisie, aby sa zlepšovanie právnych predpisov stalo súčasťou *Lisabonských národných akčných programov* a vyslovuje sa za to, aby sa vypracoval spoločný kalendár na tému „*Lepšie právne predpisy*“;

2.4.3 **navrhuje**, aby národné akčné plány zahŕňali tiež *regionálnu časť*, určenú na flexibilnejšie a účinnejšie administratívne riadenie na miestnej úrovni a aby národné programy zjednodušenia právnych predpisov – ako tie, ktoré navrhuje Európska komisia – vytvorili priestor na diskusiu s miestnymi a regionálnymi orgánmi a tým sa na miestnej a regionálnej úrovni zvýšila informovanosť o reforme.

2.5 Všeobecné odporúčania

VÝBOR REGIÓNOV

2.5.1 osobitne **žiada** Európsku komisiu, aby spoločne s ním zabezpečila špecifické monitorovanie v rámci tohto návrhu prostredníctvom rýchlejšej a silnejšej politickej reakcie;

2.5.2 nakoniec **navrhuje**, aby sa hlavne v rámci rozpravy o výročnej správe *Európskej komisie*, pravidelne prišlo k hodnoteniu činností odporúčaných v akčnom pláne „*Lepšia tvorba práva*“ a žiada, aby Európska komisia zriadila *počítačový systém*, ktorý by uľahčil prístup k informáciám o platnej právnej úprave a slúžil lepšej informovanosti miestnych a regionálnych orgánov o celom legislatívnom procese.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda

Výboru regiónov

Peter STRAUB

⁽¹⁵⁾ Stanovisko VR 62/2003 v konečnom znení

⁽¹⁶⁾ Oznámenie o „lepšej právnej úprave pre rast a zamestnanosť v Európskej únii“ zo 16. marca 2005 – KOM (2005) 97 v konečnom znení a príloha SEC (2005) 175 a správa „lepšia tvorba práva 2004“ z 21. marca 2005 – KOM (2005) 98 v konečnom znení a príloha SEC (2005) 364

Stanovisko Výboru regiónov na tému: Oznámenie Komisie – Tretia priebežná správa o súdržnosti: Na ceste k novému partnerstvu pre rast, pracovné miesta a súdržnosť

(2006/C 81/03)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na oznámenie *Tretia priebežná správa o súdržnosti: Na ceste k partnerstvu pre rast, zamestnanosť a súdržnosť*, KOM(2005) 192, konečné znenie {SEC(2005)632}, ktoré prijala Európska komisia 17. mája 2005,

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie zo 17. mája 2005 prekonzultovať túto vec s výborom na základe článku 265 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie predsedu výboru z 19. mája 2005 poveriť komisiu pre politiku územnej súdržnosti vypracovaním stanoviska k tejto veci,

so zreteľom na „Tretiu správu o hospodárskej a sociálnej súdržnosti – Nové partnerstvo pre súdržnosť, konvergenciu, konkurencieschopnosť, spoluprácu“, KOM(2004) 107, konečné znenie, ktorú prijala Európska komisia 18. februára 2004,

so zreteľom na svoje stanovisko k „Tretej správe o hospodárskej a sociálnej súdržnosti“ (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko k finančným perspektívam „Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Budovanie našej spoločnej budúcnosti. Politické výzvy a rozpočtové prostriedky rozšírenej Únie v rokoch 2007 – 2013“ (CdR 162/2004 fin) ⁽²⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom fonde regionálneho rozvoja (ERDF) (CdR 233/2004 fin) ⁽³⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje kohézny fond (CdR 234/2004 fin) ⁽⁴⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom sociálnom fonde (CdR 240/2004 fin) ⁽⁵⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko k návrhu nariadenia Rady stanovujúcemu všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde (CdR 232/2004 fin) ⁽⁶⁾,

so zreteľom na svoj návrh stanoviska (CdR 141/2005 rev. 1) prijatý 24. júna 2005 komisiou pre politiku územnej súdržnosti (spravodajca: **pán Michael Schneider**, štátny tajomník, splnomocnenec spolkovéj krajiny Sasko-Anhaltsko vo federálnych orgánoch SRN (DE/EELS),

prijal počas svojho 61. plenárneho zasadnutia z 12./13. októbra 2005 (schôdza z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

Názory Výboru regiónov

I. Pretrvávajúce hospodárskych a sociálnych rozdielov v rozšírenej Únii

VÝBOR REGIÓNOV

1. **považuje** tretiu predbežnú správu za dôležitý dokument na pokračovanie diskusie o budúcej politike súdržnosti v Európe,

2. **konštatuje**, že regionálne rozdiely v rozšírenej Únii sú naďalej veľké, a že regionálne HDP v desiatich najprosperujúcejších regiónoch bolo o 153 % vyššie než HDP v 10 najmenej prosperujúcich regiónoch,

3. **berie na vedomie**, že 64 regiónov v rozšírenej Únii vykazuje v súčasnosti HDP nižšie než 75 % priemeru Spoločenstva a v týchto regiónoch žije 90 % celkového obyvateľstva nových členských štátov,

4. preto **opakuje svoju požiadavku**, aby tieto regióny boli osobitne podporené z prostriedkov štrukturálnej politiky EÚ,

5. **poukazuje na to**, že 3,5 % obyvateľstva EÚ žije v regiónoch, ktoré sú postihnuté tzv. štatistickým efektom a zdôrazňuje požiadavku nájsť spoločné a primerané riešenie pre tieto regióny v súlade s cieľmi konvergenencie stanovenými v Tretej správe o hospodárskej a sociálnej súdržnosti,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 318, 22.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 164, 5.7.2005, s. 4.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 231, 20.9.2005, s. 19.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 231, 20.9.2005, s. 35.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 164, 5.7.2005, s. 48.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 231, 20.9.2005, s. 1.

6. **konštatuje**, že ďalšie 4 % obyvateľstva EÚ žijú v oblastiach, ktoré prekročili hranicu 75 % na základe pozitívneho hospodárskeho vývoja, a podporuje požiadavku týchto regiónov, aby dostali primerané obdobie na prechod pod nový cieľ hospodárskej súťaže,

7. **podporuje** konštatovanie priebežnej správy, že napriek výraznému nárastu produktivity v uplynulých rokoch je potrebný jej vyšší a plynulejší rast ako aj rast zamestnanosti na dosiahnutie konvergencie,

8. **vyjadruje svoje obavy**, že regionálne rozdiely v niektorých členských krajinách sa zvýraznili a v tejto súvislosti požaduje, aby bolo vyvinuté zvýšené úsilie na európskej ako aj národnej úrovni, zároveň zdôrazňuje, že od roku 1995 sa tieto rozdiely v rámci celej EÚ znižujú. Toto znižovanie prebiehalo rýchlejšie medzi krajinami než medzi regiónmi,

9. **podčiarkuje** konštatovanie správy, že v mnohých nových členských štátoch bude nevyhnutný dlhodobý vysoký rast pretrvávajúci viacerými generáciami na kompenzáciu existujúcich rozdielov,

10. preto **víta** konštatovanie správy, že vzhľadom na pretrvávajúci rozsah rozdielov v EÚ je jednoznačne nevyhnutná aktívna politika súdržnosti,

11. **poukazuje** v tejto súvislosti na skutočnosť, že regióny s osobitnými socio-ekonomickými problémami musia obdržať podporu, aby mohli realizovať štrukturálne zmeny smerom k spoločnosti založenej na vedomostiach,

12. **podčiarkuje** stanovisko Komisie, na základe ktorého je vzhľadom na podporu rastu a zamestnanosti nevyhnutné uplatňovať aktívnu politiku súdržnosti aj mimo najmenej prosperujúcich regiónov,

13. **vyjadruje** potrebu implementovať politiku súdržnosti v regiónoch, ktoré sú postihnuté prírodnými štrukturálnymi znevýhodneniami, ako napr. ostrovy a horské alebo riedko osídlené oblasti.

II. Politika súdržnosti EÚ a Lisabonský program

VÝBOR REGIÓNOV

14. **víta** konštatovanie správy, že v mnohých programoch predstavuje podiel opatrení na realizáciu Lisabonského programu viac než 50 %,

15. **podčiarkuje** úlohu procesu programovania pre rozvoj regionálnych centier podpory a inovačných stratégií a zasadzuje sa o posilnenie miestnych a regionálnych orgánov pri realizácii podpory zo štrukturálnych fondov,

16. **víta** výraznejšiu orientáciu využitia štrukturálnych fondov na opatrenia na podporu rastu a zamestnanosti, čo bolo realizované v mnohých predbežných hodnoteniach, no zároveň

podčiarkuje, že postupy pri zmene zamerania a dolaďovaní programov štrukturálnych fondov musia byť zjednodušené,

17. **poukazuje** v tejto súvislosti na svoju kritiku aktuálnych návrhov Komisie na prepracovanie procesu pridelovania realizačnej rezervy a jej distribúcie členským štátom v roku 2011 zo strany Rady. Výbor regiónov zastáva názor, že členské štáty by mali v úzkej spolupráci s Komisiou priebežne vyhodnotiť účinnosť programu a prideliť záväzkové kredity operačným programom a prioritám, ktoré považujú za najúčinnnejšie,

18. **stotožňuje sa** s hodnotením Komisie o úspešnom začiatku podpory zo štrukturálnych fondov v nových členských štátoch a zdôrazňuje, že výbor má naďalej záujem presadzovať 4 %-nú absorpčnú hranicu pre využitie štrukturálnych fondov v členských štátoch,

19. **berie na vedomie**, že vzhľadom na princíp doplnkového charakteru pomoci len 9 členských štátov z trinástich, ktoré spadajú pod cieľ 1 aspoň čiastočne, dodržalo tento princíp a v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že pri posudzovaní doplnkového charakteru pomoci na základe článku 11 nariadenia so všeobecnými ustanoveniami o štrukturálnych fondoch⁽⁷⁾ musia byť zohľadnené nasledujúce aspekty relevantné pre financovanie: celkové hospodárske rámcové podmienky, špecifické hospodárske podmienky, privatizácie alebo výška verejných štrukturálnych výdavkov, ktorá v uplynulom období dosiahla príp. mimoriadne vysoký objem. Je tiež potrebné zdôrazniť, že štrukturálne fondy výrazne pôsobia tzv. pákovým účinkom pri zachovávaní vysokej úrovne verejných investícií kompatibilným so snahou zabezpečiť zdravé verejné financie,

20. **opätovne preto poukazuje** na svoju požiadavku zarátat v budúcnosti súkromné prostriedky do spolufinancovania výdavkov štrukturálnych fondov, aby nebol vyvíjaný ešte silnejší tlak na regionálne a komunálne rozpočty a súčasne zachovať vysokú úroveň verejných investícií na regionálnej a miestnej úrovni.

III. Budúcnosť politiky súdržnosti a agenda pre rast a zamestnanosť

VÝBOR REGIÓNOV

21. **berie na vedomie**, že predstavy Výboru regiónov o budúcej podobe štrukturálnej politiky v prevažnej miere podporuje aj Európsky parlament a Európsky hospodársky a sociálny výbor,

22. **podčiarkuje** nevyhnutnosť mobilizácie miestnych a regionálnych aktérov pre budúce využitie štrukturálnej politiky a opätovne potvrdzuje svoj záujem zúčastniť sa aktívne aj v budúcnosti prostredníctvom realizácie spoločných podujatí a konferencií na diskusii o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti,

⁽⁷⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1260/1999 z 21. júna 1999 o všeobecných ustanoveniach o štrukturálnych fondoch, Ú. v. ES L 161, 26.6.1999, s. 1.

23. po európskom summite 16. a 17. júna **vyjadruje svoje obavy**, že predstavy členských štátov o budúcom financovaní Európskej únie sa ešte výrazne navzájom odlišujú a dosiahnutím dohody v príliš neskorom termíne sa ohrozí predovšetkým bezproblémový začiatok budúceho obdobia podpory, čo povedie k finančnej nestabilite miestnych a regionálnych orgánov v EÚ. Súčasná kríza teda bude mať aj negatívne ekonomické dôsledky, predovšetkým v nových členských štátoch,

24. preto **vyzýva** členské štáty, aby prijali rýchle rozhodnutie o budúcom financovaní Európskej únie,

25. **varuje** pred tým, aby pri znižovaní všeobecnej úrovne štátnych dotácií neprišlo k zanedbaniu cieľov politiky súdržnosti a opätovne potvrdzuje svoj záujem na vyváženej a primeranej politike dotácií v Európskej únii, pričom je potrebné rešpektovať závery Európskej rady z 23. a 24. marca 2001 v Štokholme,

26. **víta** skoré predloženie strategických smerníc pre programovanie nových podporných programov a poukazuje na to, že výbor k tejto veci zaujme stanovisko v osobitnej správe.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda

Výboru regiónov

Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému: Integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť (2005-2008) - Oznámenie predsedu Komisie, podpredsedu Verheugena a komisárov Almunia a Špidlu obsahujúce „Odporúčanie Komisie o všeobecných usmerneniach pre hospodárske politiky členských štátov a Spoločenstva (na základe článku 99 Zmluvy o ES)“ a „Návrh rozhodnutia Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (na základe článku 128 Zmluvy o ES)“

(2006/C 81/04)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť (2005 – 2008), obsahujúce odporúčanie Komisie o všeobecných usmerneniach pre hospodárske politiky členských štátov a Spoločenstva (na základe článku 99 Zmluvy o ES) a návrh rozhodnutia Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov, KOM(2005) 141 v konečnom znení – 2005/0057 (CNS);

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 12. apríla 2005 a rozhodnutie Rady z 22. apríla 2005 konzultovať výbor v tejto veci, v súlade s prvým odstavcom čl. 265 a 128 Zmluvy zakladajúcej Európske spoločenstvo;

so zreteľom na rozhodnutie svojho predsedu z 19. mája 2005 poveriť komisiu pre hospodársku a sociálnu politiku vypracovaním stanoviska na túto tému,

so zreteľom na rozhodnutie Výboru regiónov o oživení Lisabonskej stratégie prijaté 24. februára 2005;

so zreteľom na vlastný návrh stanoviska (Cdr 147/2005 rev. 1) prijatý 29. júna 2005 komisiou pre hospodársku a sociálnu politiku (Spravodajkyňa: **pani Pauliina Haijanen**, členka predsedníctva regionálneho parlamentu juhozápadného Fínska a členka mestskej rady Laitila (**FI-ELS**));

prijal jednodhlasne na svojom 61. plenárnom zasadnutí 12. a 13. októbra 2005 (schôdza z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

1. Stanovisko Výboru regiónov

Všeobecné pripomienky

VÝBOR REGIÓNOV

1.1 **je toho názoru, že** rozhodnutie aplikovať integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné dosiahnuť lepšiu sociálnu súdržnosť, zlepšenie všeobecnej prosperity a kvality života, väčšiu konkurencieschopnosť a stabilnú vysokú úroveň sociálnej ochrany a vytvoriť predpoklady na jej dosiahnutie;

1.2 **zdôrazňuje** svoju požiadavku na intenzívnejšie a decentralizovanejšie uplatňovanie Lisabonskej stratégie v súlade so závermi Európskej rady z Lisabonu, v ktorých je uvedené, že „dohodnutý prístup (realizácie Lisabonskej stratégie) bude úplne decentralizovaný v súlade s princípom subsidiarity. Európska únia, členské štáty, regionálne a miestne zastupiteľstvá ako aj sociálni partneri a občianska spoločnosť budú aktívne združené v rôznych formách partnerstiev“;

1.3 **považuje** však integrované usmernenia za pokrok v metodológii v tom zmysle, že vyjadrujú vzájomné dopĺňanie hospodárskej a sociálnej politiky Európskej únie a zdôrazňujú vôľu pokračovať cestou zjednodušovania a lepšej zrozumiteľnosti nástrojov makroekonomického riadenia Európskej únie;

1.4 **je toho názoru, že** cieľom zlepšovania rastu a zamestnanosti musí byť udržanie a zvyšovanie prosperity všetkých občanov v rámci celého Spoločenstva a umožnenie rozvoja ich plného potenciálu v spoločnosti;

1.5 **je toho názoru, že** slabý sociálny rozvoj v konečnom dôsledku spomaľuje aj ekonomický rast;

1.6 **považuje** rast miezd za dôležité opatrenie sociálneho rozvoja v medzinárodnom kontexte;

1.7 **je toho názoru, že** jeho návrhy týkajúce sa hodnotenia prínosu decentralizácie a zabezpečenia účasti miestnych a regionálnych samospráv na príprave a zavádzaní usmernení neboli adekvátne uplatnené;

1.8 **podčiarkuje** svoju vôľu aktívne sa zúčastňovať na novom lisabonskom procese a každoročne prispievať k jarnému zasadnutiu Európskej rady, **verí** že zvýšené zastúpenie regionálnych a miestnych orgánov v cykloch riadenia na európskej úrovni podporí ich aktívnu účasť v európskom procese rozhodovania a zvýši úroveň povedomia v regionálnom rozmere.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

2.1 **považuje za dôležité**, aby boli miestne a regionálne orgány aktívne zapojené do praktickej implementácie integrovaných usmernení a **odporúča** tiež, aby boli vytvorené základné podmienky pre zohľadnenie názorov miestnych a regionálnych orgánov aj počas fáz prípravy a revízie usmernení;

2.2 **považuje za dôležité** zlepšiť pôsobnosť miestnych a regionálnych orgánov pri vytváraní a posilňovaní základných hospodárskych podmienok, ktoré zabezpečia ich prežitie. Rozvoj služieb poskytovaných miestnymi a regionálnymi samosprávami by mal byť považovaný za jeden z možných postupov;

2.3 **považuje za dôležité**, aby sa služby poskytované miestnymi a regionálnymi samosprávami rozvíjali smerom k vyššej ziskovosti a konkurencieschopnosti. Aby bolo možné dosiahnuť daný cieľ, musia byť poskytované služby vytvárané prehľadnejšie, tým že sa odstránia pravidlá a iné prekážky rozvoja, ktoré bránia inováciám a kreativite pri rozvoji konkurencieschopných verejných služieb, za predpokladu, že sú dodržané minimálne štandardy jednotlivých štátov i EÚ;

2.4 **považuje za dôležité** vo vzťahu k rozširovaniu a prehĺbovaniu vnútorného trhu služieb, aby sa pozornosť upierala aj na poskytovanie služieb regiónom, ktoré sú ťažko dosiahnuteľné a riedko obývané. Pri snahe zabezpečiť efektívne fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné objasniť význam pojmu všeobecný hospodársky záujem a služby verejného záujmu;

2.5 **považuje za dôležité** rozvíjať sociálny dialóg, aby sa sociálni partneri výrazne podieľali na reformnom úsilí.

Integrované usmernenia a národné reformné programy

2.6 **navrhuje**, aby, s cieľom zvýšiť zapojenie regionálnych a miestnych zastupiteľstiev ako aj sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti, integrované usmernenia do budúcnosti obsahovali poznámku o konkrétnych projektoch založených na miestnej a regionálnej úrovni;

2.7 **považuje za dôležité** zabezpečiť, aby mali členské štáty dostatok času na prípravu národných reformných programov v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi, a preto **odporúča**, aby Komisia tiež pripravila orientačný časový plán pre túto fázu procesu usmernení;

2.8 **odporúča**, aby boli navrhnuté špecifickejšie ustanovenia pre posilnenie navrhovaného partnerstva s miestnymi a regionálnymi samosprávami. Tento faktor by mal byť braný do úvahy nielen pri usmerneniach, ale aj konkrétne pri príprave stratégie Európskeho sociálneho fondu: stratégia ESF by mali podporovať partnerstvo navrhované v usmerneniach, rovnako aj rozvoj nových modelov spolupráce medzi rôznymi úrovňami samosprávy a sociálnymi partnermi;

2.9 **navrhuje**, aby boli občania informovaní o vytváraní usmernení a národných reformných programov, spôsobom, ktorý zdôrazňuje európsky charakter cieľov a potrebných reforiem a aby bolo podporované zapájanie občianskej spoločnosti v rámci celej Únie do rozvoja nových cieľov a opatrení;

2.10 **považuje za dôležité** zabezpečiť, aby bola príprava reformného programu vnímaná v kontexte cieľov Kohézneho fondu a Sociálneho fondu, programov sociálnej integrácie a vzdelávacích programov Spoločenstva;

2.11 **považuje za dôležité** zhodnotiť rozsah, v ktorom by bolo možné zrušiť štátnu pomoc v riedko obývaných regiónoch, kde neexistujú konkurenčné súkromné subjekty ako alternatíva k verejne financovaným službám;

2.12 **poznámenáva**, že investovanie do rozvíjania ľudských zdrojov je dôležité a podporuje hospodársky rast a zamestnanosť v mnohých ohľadoch, napr.: podpora inovácií a ich uplatňovanie, pomoc zamestnancom a organizáciám, ktoré sú ovplyvnené zmenami;

2.13 **odporúča**, aby členské štáty povzbudzovali miestne a regionálne orgány, aby sa poučili zo skúseností iných krajín EÚ, v ktorých prebieha reforma oblasti služieb v rôznych druhoch miestnych a regionálnych samospráv;

2.14 **nalieha**, aby boli podniknuté kroky k vytvoreniu schém odmeňovania, podľa ktorých by bolo možné lepšie zohľadniť regionálne rozdiely v produktivite;

2.15 **považuje za dôležité**, aby sa schopnosť miestnych a regionálnych orgánov uchádzať sa o kompetentné ľudské zdroje naozaj zohľadnila pri vytváraní národných reformných programov a aby boli stanovené prostriedky na udržanie dobrého pracovného prostredia a motivácie starších zamestnancov;

2.16 **upozorňuje** na významnú úlohu politiky vzdelávania pri podpore demokratickej spoločnosti a rozvoji ľudských zdrojov;

2.17 **zdôrazňuje** význam miestnych a regionálnych aktérov pri určovaní ponuky a dopytu po pracovnej sile a vzdelávaní a pri koordinácii informácií, **navrhuje**, aby boli zozbierané príklady osvedčených postupov v tejto oblasti;

2.18 **považuje za dôležité** vytvoriť široké spektrum kvalifikácií, ktoré by umožnili ľuďom prechádzať od jednej činnosti k druhej bez ďalšieho vzdelávania;

2.19 **zdôrazňuje**, že pri organizovaní vzdelávania a zlepšovaní rovnocennosti odbornej prípravy by mali byť zohľadnené potreby štátnych orgánov, ktoré prijímajú rozhodnutie a národné požiadavky;

2.20 **poznámenáva**, že zvyšovanie miery zamestnanosti a celoživotného vzdelávania si vyžadujú vytvorenie rozsiahlej siete vzdelávacích kapacít, ktorá by flexibilne reagovala na dopyt. Dialkové štúdium by mohlo byť jedným z prostriedkov. Vzdelávanie v oblasti pracovnej politiky a odborné vzdelávanie by mali byť jasne definované a mala by byť odstránená ich duplicita;

2.21 **odporúča**, aby bol vytvorený flexibilný vzdelávací prístup, ktorý by zohľadňoval potreby mladých ľudí aj dospelých, a aby sa podporovalo vzdelávanie v zamestnaní. Pri vytváraní schém vzdelávania je dôležité zjednotiť potreby a prostriedky zamestnávateľov a zamestnancov a prihliadať na majiteľov podnikov a ich špeciálne potreby týkajúce sa vzdelávania;

2.22 **podporuje** celoživotný prístup k zamestnaniu a rozvoj otvoreného trhu práce, ale **zdôrazňuje**, že miestne a regionálne samosprávy nesmú byť nadmerne zaťažované úlohami, ak nemajú k dispozícii potrebné zdroje. Reforma nesmie byť uplatňovaná spôsobom, ktorý by v porovnaní s inými aktérmi znevýhodnil služby a zamestnancov miestnych a regionálnych samospráv;

2.23 **považuje za dôležité** vytvárať a posilňovať opatrenia pre udomácnenie imigrantov a ich integráciu do spoločnosti a pracovného života, zároveň **odporúča**, aby bolo sprístupnených viac informácií o výsledkoch výskumov v oblasti integrácie a osvedčených postupov;

2.24 **nalieha**, aby sa hľadali spôsoby zapojenia zamestnávateľov, ktorí najímajú pracovníkov zo zahraničia do vytvárania a podpory opatrení na posilnenie integrácie, a spôsoby rozvoja spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v tejto oblasti;

2.25 **zdôrazňuje** potrebu opatrení pre zlepšenie schopnosti predpovedať dopad globalizácie na regionálne obchodné aktivity a vytvárať opatrenia, ktoré pomôžu podnikom adaptovať sa a zachovať si konkurencieschopnosť a aj opatrenia, ktoré podporujú rýchlu rekvalifikáciu a opätovné zamestnávanie pracovníkov v prípade zatvárania alebo premiestňovania podnikov.

V Bruseli. 12. októbra 2005.

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Oznámenie Komisie - Mobilizácia vzdelanosti v Európe: ako môžu univerzity v plnej miere prispieť k Lisabonskej stratégii“

(2006/C 81/05)

VÝBOR REGIÓNOV

so zreteľom na oznámenie Komisie „Mobilizácia vzdelanosti v Európe: ako môžu univerzity v plnej miere prispieť k Lisabonskej stratégii“ (KOM(2005) 152 v konečnom znení),

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 3. júna 2005 prekonzultovať túto vec s Výborom regiónov na základe článku 265 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie grémia z 12. apríla 2005 poveriť komisiu pre kultúru a vzdelávanie vypracovaním stanoviska k tejto veci,

so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady v Lisabone, ktorá schválila koncepciu európskeho výskumného priestoru a vytvorila tak základ pre spoločnú politiku v oblasti vedy a technológií v Európskej únii,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov na tému „Revízia Lisabonskej stratégie v polovici funkčného obdobia“ (CdR 152/2004 fin) ⁽¹⁾,

so zreteľom na oznámenie Komisie „Úloha univerzít v Európe znalostí ⁽²⁾“ a výhľadové stanovisko VR na tému „Úloha univerzít v miestnom a regionálnom rozvoji v Európe znalostí“ (CdR 89/2003 fin) ⁽³⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov na tému „Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení integrovaného akčného programu v oblasti celoživotného vzdelávania“ (CdR 258/2004 fin)

so zreteľom na návrh stanoviska (CdR 154/2005 rev. 1) prijatý 11. júla 2005 komisiou pre kultúru a vzdelávanie (spravodajca: **pán Gerd Harms**, splnomocnenec spolkovej krajiny Brandenbursko vo federálnych inštitúciách SRN a pre európske záležitosti, štátny tajomník úradu vlády spolkovej krajiny Brandenbursko (DE/SES),

keďže:

1. Je nevyhnutné vnímať oznámenie Komisie v rámci celkovej európskej stratégie „Rast prostredníctvom znalostí“. Výchova, vzdelávanie a výskum tvoria základ inovatívnych spoločností. Ciele sformulované v rámci Lisabonskej stratégie možno dosiahnuť len v globálnej súťaži, v ktorej zohrávajú kľúčovú úlohu výskum, všeobecné a odborné vzdelávanie. Z toho vyplýva, že univerzity majú v lisabonskom procese kľúčový význam.
2. O 20 rokov bude v Európe žiť a pracovať len 5 % svetového obyvateľstva – ale v Ázii to bude 52 %. Tieto čísla vyjadrujú naliehavosť radikálnych opatrení zameraných na zvýšenie atraktivity európskych vzdelávacích a výskumných inštitúcií. Atraktivita vysokých škôl je podstatným faktorom v „boji o najlepšie mozgy“, ktoré Európa potrebuje pre zabezpečenie vlastnej budúcnosti.
3. Prístup k čo najširšiemu vzdelávaniu nie je len dôležitým predpokladom Európy založenej na vedomostiach, ale je aj základom sociálnej súdržnosti európskych spoločností a Európy ako celku. Odstraňovanie prekážok vo vzdelávaní, možnosti celoživotného vzdelávania pre všetkých a zvyšovanie kvality systému vzdelávania sú hlavnými úlohami na všetkých úrovniach.
4. V súvislosti s revitalizáciou Lisabonskej stratégie navrhla Európska komisia celý súbor opatrení zameraných na riešenie týchto úloh. Podstatným prvkom aktivít, ktoré spadajú do kompetencie Európskej komisie, je 7. rámcový program pre výskum. Aby bolo možné integrovať potenciál tohto rámcového programu do európskeho inovatívneho procesu, sú potrebné reformy v systéme vzdelávania a vysokých škôl.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 43, 18.2.2005, s. 1.

⁽²⁾ KOM (2003) 58 v konečnom znení

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 73, 23.3.2004, s. 22.

5. Regióny Európy majú v tomto procese hlavnú zodpovednosť a disponujú podstatnými kompetenciami v oblasti vedeckého vzdelávania a výskumu. Výbor regiónov uznáva, že miestne a regionálne orgány majú zohrávať osobitnú úlohu predovšetkým ako komunikačný kanál pre všetkých občanov. Miestne a regionálne orgány sa môžu zapájať aj do spolupráce sietí s cieľom vytvoriť synergický efekt medzi rôznymi aktérmi. Vývoj regiónov Európy závisí v podstatnej miere od využitia potenciálu vedy, výskumu a inovácií, pričom proces na posilnenie týchto potenciálov v Európe môže byť vytváraný len spolu s regiónmi.

prijal jednohlasne počas svojho 61. plenárneho zasadnutia 12. a 13. októbra (schôdza z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

1. Názory a odporúčania Výboru regiónov

Všeobecné poznámky

VÝBOR REGIÓNOV

1.1 **víta** oznámenie Európskej komisie *Mobilizácia vzdelanosti v Európe: ako môžu univerzity v plnej miere prispieť k Lisabonskej stratégii* a **považuje** ho za dôležitý impulz pre nevyhnutnú celoeurópsku diskusiu o zlepšení vysokoškolského vzdelávania,

1.2 **opätovne zdôrazňuje** rôznorodosť vysokoškolského a univerzitného prostredia v Európe, ktoré sa v oznámení označuje pojmom „univerzity“. V tomto stanovisku sa používa v tomto širokom význame pojem „vysoké školy“,

1.3 **stotožňuje sa** s názorom Komisie, že budúci rast a sociálny blahobyt bude v čoraz väčšej miere spočívať na priemyselných odvetviach a službách založených na vedomostiach a že čoraz viac pracovných miest si bude vyžadovať vysokoškolské vzdelanie,

1.4 **uznáva**, že v európskej vysokoškolskej politike sa budú musieť uskutočniť zásadné zmeny, ktoré na jednej strane musia zohľadňovať potreby miestnych a regionálnych spoločenstiev a na druhej strane musia umožniť aj celosvetovo konkurencieschopný výskum a výuku,

1.5 **poukazuje** v tejto súvislosti na skutočnosť, že v Európe existujú vynikajúce vysoké školy, ktoré ponúkajú aj v globálnom kontexte veľmi kvalitné služby pri výchove mladých vedcov i v oblasti výskumu na druhej strane však existuje množstvo vysokých škôl, ktoré nemôžu rozvinúť celý svoj potenciál, ako je uvedené v oznámení Komisie,

1.6 **víta** jednoznačnú podporu subsidiarity, **zdôrazňuje ale navyše aj** zodpovednosť regiónov, ako sa uvádza v bielej knihe „Európske vládnutie 2001“ a ako to bolo zohľadnené v návrhu Zmluvy o Ústave pre Európu,

1.7 **dôrazne vyhlasuje**, že univerzitné vzdelanie nemôže byť vnímané len z ekonomického hľadiska, ale že vytvára aj sociálnu a kultúrnu pridanú hodnotu, ktorá sa nedá vyjadriť v ekonomických kategóriách, ale ktorá je napriek tomu základom rozvinutej spoločnosti,

1.8 **zdôrazňuje**, že ambiciózne ciele, z ktorých oznámenie vychádza, môžu byť dosiahnuté len vtedy, keď budú položené základy v rámci všeobecného školského a predškolského vzdelávania a výchovy. Výbor **konštatuje**, že v tejto oblasti má osobitnú zodpovednosť regionálna úroveň,

1.9 **zastáva názor**, že univerzity a vysoké školy by mali byť výraznejšie zapojené do koncepcie celoživotného vzdelávania, aby bolo možné dosiahnuť ciele Lisabonskej stratégie,

1.10 **zastáva názor**, že flexibilné štruktúry sú najefektívnejšou odpoveďou na rýchlo sa meniace spoločenské požiadavky na vysokoškolské vzdelávanie. Vytvorenie takýchto štruktúr je v prvom rade úlohou vysokých škôl. Regionálna a národná úroveň však nesú zodpovednosť za vytvorenie predpokladov pre flexibilitu odstránením zbytočných právnych prekážok a poskytnutím potrebných prostriedkov,

1.11 **vyjadruje poľutovanie nad tým**, že Európska komisia nebola schopná vypracovať oznámenie ku všetkým aspektom európskej vysokoškolskej politiky, ktoré by bolo zosúladené medzi jej jednotlivými organizačnými jednotkami a ktoré by zahŕňalo aj oblasť výskumu. Európsky výskumný priestor a návrh Komisie týkajúci sa 7. rámcového programu pre výskum s časťou „Regióny založené na znalostiach“ sú dôležitými referenčnými bodmi pre európske vysoké školstvo, predovšetkým vzhľadom na uskutočnenie lisabonských cieľov,

1.12 **konštatuje**, že na základe vyčlenenia výskumu sa stráca prepojenie medzi výskumom, vzdelávaním mladých vedeckých pracovníkov a odbornou akademickou kvalifikáciou ako aj prepojenie medzi univerzitným a mimouniverzitným výskumom.

2. Rastúce výzvy

VÝBOR REGIÓNOV

2.1 **sa stotožňuje s obavami** Komisie, že zdroje európskych spoločností v oblasti vzdelávania sa nerozvíjajú v dostatočnej miere a nachádza v analýze Komisie podstatné námety pre oblasti, v ktorých je nevyhnutné vykonať zmeny,

2.2 **zastáva však aj názor**, že štatistické údaje uvedené v oznámení neodrážajú presne skutočnú situáciu v mnohých krajinách Európy. Predovšetkým nízky podiel absolventov a študentov vysokých škôl nezohľadňuje vysoký počet európskych študentov na odborných školách alebo v oblasti odborného vzdelávania, zatiaľ čo v severnej Amerike alebo v Ázii práve vysoké školy ponúkajú porovnateľné formy vzdelávania,

2.3 **stotožňuje sa s analýzou** faktorov, ktoré predstavujú prekážky pre dynamický rozvoj vysokoškolského sektora, ktorými sú predovšetkým očividný trend vysokých škôl izolovať sa od hospodárstva a spoločnosti, nadmerná regulácia systému zo strany štátu kontrolami *ex ante* a pomerná chudoba európskeho vysokoškolského sektora zapríčinená závislosťou od štátnych prostriedkov,

2.4 **zdôrazňuje** však, že kvalita európskych vysokoškolských zariadení je spravidla dobrá a že mnohé vysoké školy už pred viacerými rokmi realizovali nevyhnutné zmeny popísané v oznámení alebo ich práve realizujú, často bez vedomej orientácie na ciele z Lisabonu. Skutočnosť, že existuje množstvo vysokých škôl, pre ktoré je Bolonský proces ešte stále neznámym pojmom, nesmie viesť k zovšeobecňujúcemu negatívne hodnoteniu európskych vysokých škôl,

2.5 **podporuje** úsilie Bolonského procesu vytvoriť spoločný vysokoškolský priestor, **zároveň však poukazuje** na rozmanitosť národných a regionálnych prístupov v oblasti vysokého školstva, ktoré musia byť zohľadnené aj v spoločnom vysokoškolskom priestore. Výbor regiónov sa nestotožňuje s kritikou rozmanitosti jazykov, ktorá bola vyjadrená v oznámení.

3. Kľúčové body modernizácie: atraktivita, riadenie, financovanie

VÝBOR REGIÓNOV

3.1 **opätovne predkladá svoj názor**, že vytvorenie európskeho vysokoškolského priestoru, ktorý je cieľom Bolonského procesu do roku 2010, stanovuje konkrétne aktuálne ciele pre rozvoj vysokoškolského vzdelávania v EÚ. Tieto obsahujú predovšetkým zavedenie systému porovnateľných akademických titulov, ktorý by bol založený na dvoch hlavných cykloch, kreditnom systéme, mobilite, zabezpečení kvality a podpore európskej dimenzie. **Výbor konštatuje**, že nevyhnutné kroky k dosiahnutiu týchto cieľov ešte neboli vykonané v dostatočnej miere a že na ich dosiahnutie je potrebné zvýšené úsilie vysokých škôl, ale aj regiónov, členských štátov a Únie,

3.2 **stotožňuje sa s názorom** Komisie, že univerzity potrebujú podporu zo strany svojho okolia, aby mohli realizovať potrebné zmeny. Miestne a regionálne orgány už dlho úzko spolupracujú s vysokými školami a inými inštitúciami a podporujú zavedenie potrebných opatrení,

3.3 **víta** požiadavku všadeprítomnej „kultúry excelentných výsledkov“. Výbor pritom vníma fakulty a siete inovatívnych vedcov ako podstatných aktérov v tomto procese vyžadovania a podpory vynikajúcich výkonov. Motivácia podávať vynikajúce

výkony vo výuke a výskume musí byť neustále posilňovaná a podporovaná,

3.4 **berie súhlasne na vedomie** analýzu Komisie o faktoroch na zvýšenie atraktivity vysokých škôl. Práve v oblasti ľudských zdrojov sa skrývajú výrazné možnosti na zlepšenie európskej orientácie vysokých škôl,

3.5 **víta** zvýšené ambície vzhľadom na program ERASMUS, do ktorého sa má zapojiť až 3 milióny študentov,

3.6 **podporuje** názor Komisie, že partnerstvo medzi vysokými školami a priemyslom má osobitný význam, zároveň však považuje aj ostatné oblasti hospodárstva, správy, kultúry a spoločenských organizácií za relevantných partnerov. Práve z hľadiska významu vedy pre regionálny rozvoj je zameranie na partnerstvá s priemyslom príliš obmedzujúce,

3.7 **s obavami vníma skutočnosť**, že vysoké školy ešte nezaviedli v potrebnom rozsahu opatrenia, ako napr. otváranie vysokých škôl novým skupinám študentov, orientácia na celoživotné vzdelávanie a rozšírenie prístupu k akademickému vzdelaniu ako predpokladu pre vyriešenie demografických a štruktúrnych výziev nadchádzajúcich desaťročí. **Výbor preto víta** snahu Komisie presunúť túto otázku do stredobodu pozornosti v rámci celeurópskej diskusie a vyjadruje pritom Komisii svoju podporu,

3.8 **poukazuje na skutočnosť**, že súťaž a zvyšovanie kvality na vysokých školách nesmie viesť k vzájomnému vzdáľovaniu sa európskych regiónov. Jedným z najpozitívnejších znakov Európy je široká základňa vzdelávania, ktorá musí byť zachovaná. Ponuky na vysokoškolské vzdelávanie zodpovedajúce európskym kvalitatívnym požiadavkám musia byť k dispozícii v každom európskom regióne,

3.9 **upozorňuje**, že požiadavka Komisie zabezpečiť väčší objem finančných prostriedkov pre vysoké školy a ich lepšie využitie je síce pochopiteľná, no neodzrkadľuje adekvátne realitu v mnohých európskych regiónoch: oblasť všeobecného a odborného vzdelávania je pri tvorbe rozpočtov často jednou z priorit,

3.10 **zdôrazňuje**, že miestne a regionálne orgány zastúpené vo Výbore regiónov sú pripravené prediskutovať spolu s vysokými školami stratégie inštitucionálnej modernizácie a podľa možnosti ich aj realizovať v praxi. K tomu patrí aj zavedenie viacročných zmlúv, podpora inovatívneho riadenia na vysokých školách a ešte výraznejšie otvorenie vysokých škôl partnerstvám s priemyslom.

4. Priority činností

VÝBOR REGIÓNOV

4.1 **odporúča** predložiť súhrnný prehľad priorit v oblasti vzdelávania, vysokých škôl a výskumu s cieľom presunúť do centra pozornosti súvislosti a vzájomné prepojenie a z nich vyplývajúce možné opatrenia na realizáciu Lisabonskej stratégie,

4.2 **zdôrazňuje**, že aby štrukturálne zmeny na vysokých školách nadobudli účinnosť je potrebné všeobecné uznávanie diplomov v rámci celej Európy. Bolonský proces sa zameriava na kvantitatívnu porovnateľnosť študijných úsekov a predstavuje dôležitý základ pre toto uznávanie. Aby bol všetkým regiónom umožnený spravodlivý prístup k európskemu vysokoškolskému priestoru zabezpečujúci vyhlídky na úspech, je podľa všetkého potrebné nadviazať na tento krok a začať diskusiu o kvalitatívnych štandardoch na európskej úrovni,

4.3 **poukazuje na skutočnosť**, že v oblasti mobility vedcov sa osvedčil ako súčasť európskeho rámcového výskumného programu program Marie Curie. Ďalšia ponuka, ktorá bola uvedená v oznámení, by však viedla k rozptýleniu zdrojov na európskej úrovni a nemožno ju preto odporúčať. Výbor vyzýva Komisiu, aby ďalej posilňovala program Marie Curie na podporu mobility vedcov a aby sa zasadzovala o ďalšie zlepšenie rámcových podmienok pre mobilitu vedcov, ako sú uvedené v Európskej charte výskumných pracovníkov,

4.4 **zdôrazňuje**, že diskusiu o spoplatnení štúdia možno viesť len v národnom alebo regionálnom kontexte,

4.5 **odmieta** Komisiou navrhnuté členenie systémov poplatkov a príspevkov na usmerňovanie rozhodnutí o štúdiu. Slobodná a individuálna voľba vzdelávania nesmie byť obmedzená pokusmi o usmernenie zo strany štátu,

4.6 **podporuje** názor Komisie, že všetky finančné zdroje EÚ by mali byť využité na modernizáciu vysokých škôl. Výbor **však od Komisie požaduje**, aby sa vytvorili príslušné základy v ustanoveniach o štrukturálnych fondoch na posilnenie postavenia vedy v národných diskusiách týkajúcich sa prerozdelenia prostriedkov a na zdôraznenie významu rozvoja vysokých škôl,

4.7 **zdôrazňuje nevyhnutnosť** poskytnúť vysokým školám v rámci všeobecnej zodpovednosti za národné a regionálne oblasti pôsobnosti čo najväčšiu slobodu pri rozvíjaní výuky a výskumu. Pomer slobody a zodpovednosti by mal byť stanovený vo forme viacročných rámcových strategických dohôd, ktoré umožnia transparentnú a efektívnu kontrolu ex-post dosiahnutých cieľov. Výbor regiónov pritom zdôrazňuje zodpovednosť regiónov za rozvoj vysokého školstva a význam vysokých škôl pre regionálny rozvoj,

4.8 **vyzýva** Komisiu, aby prijala vhodné opatrenia smerujúce k zreteľnému uznaniu regiónov, obcí a miest s cieľom zlepšiť regionálnu integráciu vysokých škôl a výskumných pracovísk, rozvíjať sieť vedeckých, hospodárskych a správnych organizácií a posilniť vplyv vedeckých organizácií v spoločnosti. Uvedené opatrenia by mohli byť zorganizované formou súťaže.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov na tému „Námorná politika EÚ: otázka trvalo udržateľného rozvoja pre miestne a regionálne orgány“

(2006/C 81/06)

Výbor regiónov,

so zreteľom na rozhodnutie grémiu Výboru regiónov z 25. januára 2005 poveriť podľa článku 265 ods. 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva komisiu pre trvalo udržateľný rozvoj (DEVE) vypracovaním stanoviska z vlastnej iniciatívy na tému „Námorná politika EÚ: otázka trvalo udržateľného rozvoja pre miestne a regionálne orgány“,

so zreteľom na pracovný program na rok 2005 ⁽¹⁾ komisie pre trvalo udržateľný rozvoj (DEVE) Výboru regiónov, v ktorom sa zvláštna pozornosť venuje „horizontálnemu a integratívnemu prístupu v námornej politike Európskej únie“,

so zreteľom na článok I-13 a I-14 Zmluvy o Ústave pre Európu ⁽²⁾, ktoré sa vzťahujú na aspekty námornej politiky,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 9. apríla 2003 k oznámeniu Európskej komisie „K stratégii na ochranu a zachovanie morského životného prostredia“ (KOM(2002) 539, konečné znenie ⁽³⁾),

so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. marca 2005 „Cesta k budúcej námornej politike Európskej únie: európska vízia pre oceány a moria“,

so zreteľom na oznámenie Komisie na tému „Strategické ciele 2005 – 2009“ z 26. januára 2005 ⁽⁴⁾, v ktorom upozorňuje na špecifickú „potrebu kompletnej námornej politiky zameranej na rozvoj prosperujúceho námorného hospodárstva a realizáciu potenciálu námorných aktivít environmentálne udržateľným spôsobom“,

so zreteľom na odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2002 k uskutočňovaniu stratégie integrovaného riadenia prímorských oblastí Európy ⁽⁵⁾,

so zreteľom na Bielu knihu „Európska dopravná politika do roku 2010: čas na rozhodnutie“ z 12. septembra 2001 ⁽⁶⁾,

so zreteľom na návrh stanoviska (CdR 84/2005 rev. 1), ktorý prijala komisia pre trvalo udržateľný rozvoj 28. júna 2005 (spravodajca pán **Döring**, minister spravodlivosti, práce a európskych záležitostí spolkovej krajiny Schleswig-Holstein) (D/ SES),

keďže:

- (1) More ako základ pre život a hospodárstvo má pre ľudí elementárny význam a európsky kontinent je charakteristický práve moriami, pretože dĺžka pobrežia Európskej únie vrátane ostrovov je približne 325 000 km, Európska únia disponuje, vrátane najodľahlejších regiónov, najväčším morským územím a tretina zo 450 miliónov ľudí EÚ žije na pobreží alebo v jeho blízkosti a viac ako 100 regiónov hraničí priamo s morom.
- (2) Skutočnosť, že more je rozhodujúce pre životy viac ako 14 miliónov ľudí, žijúcich na ostrovoch v rámci Európskej únie a je najdôležitejším faktorom socio-ekonomického rozvoja všetkých ostrovných regiónov.
- (3) Moria sú so svojimi približne 1,4 miliardami km² najväčším životným priestorom na Zemi.
- (4) Moria a podnebie sú spolu úzko späté a 70 % kyslíka, ktorý dýchame, produkuje morská flóra.
- (5) V EÚ musia rôzne odvetvia hospodárstva spojené s morom, napr. sektory dopravy, energetiky a výživy, zvládať zložitú úlohu, trvalo uľahčovať hospodársky rast s ohľadom na zachovanie zdrojov.

⁽¹⁾ CdR 7/2005 rev.1

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 310, 16.12.2004, s. 1.

⁽³⁾ CdR 24/2003 fin

⁽⁴⁾ KOM(2005) 12, konečné znenie

⁽⁵⁾ Ú. v. ES I 148, 6.6.2002, s. 24.

⁽⁶⁾ Biela kniha Európska dopravná politika do roku 2010: čas na rozhodnutie KOM(2001) 370, konečné znenie

- (6) Preambula Dohovoru OSN o námornom práve o. i. stanovuje, že „všetky otázky týkajúce sa námorného práva sa musia riešiť v duchu vzájomného porozumenia a spolupráce“ a že „problémy morského priestoru spolu úzko súvisia a musia sa posudzovať ako celok“, „medzinárodná doprava uľahčuje vyvážené a účinné využívanie zdrojov“ a že je potrebné podporovať „udržanie živých zdrojov a ochranu a zachovanie životného prostredia morí“.
- (7) Miestne a regionálne orgány predovšetkým z prímorských oblastí už majú veľa skúseností, ktoré by sa mali využiť pri tvorbe budúcej námornej politiky,

prijal na svojom 61. plenárnom zasadnutí 12. a 13. októbra 2005 (schôdza z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

1. Názory Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

Úvod

1.1 **Konštatuje**, že more ako celistvý zdroj sa po prvýkrát v histórii stáva stredobodom politického záujmu Európskej únie a že je možné na základe spoločného prístupu a s prihliadnutím na ich synergiu konštruktívne zlúčiť jednotlivé opatrenia EÚ, čiastočne platné po mnohé roky, do modernej európskej námornej politiky s cieľom optimálne tento zdroj využívať.

1.2 **Očakáva**, že Európska komisia okrem prvého zistenia stavu už počas súčasného mandátu uskutoční prvé opatrenia smerom k európskej námornej politike a navrhne príslušné legislatívne zámery.

1.3 **Víta** rozhodnutie Európskej komisie vypracovať zelenú knihu pre oblasť námornej problematiky, ktorej cieľom je zistiť stav a vytvoriť základ pre perspektívne európske námorné hospodárstvo ako kľúčovú iniciatívu pre rok 2010.

1.4 **Podporuje** snahu jednotlivých regiónov a regionálnych sietí intenzívne sa zúčastniť na tomto procese.

1.5 **Víta tiež** oznámenie z 2. marca 2005 „Cesta k budúcej námornej politike Európskej únie: európska vízia pre oceány a moria“ a v ňom obsiahnuté zistenia a stanovené ciele pre námorný sektor v EÚ.

1.6 **Zdôrazňuje**, že rozhodnutie Európskej komisie uskutočniť v rámci vytvorenia zelenej knihy rozsiahly proces konzultácií, v ktorom budú hrať kľúčovú úlohu miestne a regionálne orgány, má zásadný význam.

Integratívny prístup ako zjednocujúci princíp

1.7 **Podporuje** stanovený cieľ rozpoznať a zachovať veľký potenciál európskych morí. Aktívna európska námorná politika musí byť nasmerovaná tak, aby aj nasledujúce generácie mohli čerpať z hospodárskeho, biologického a kultúrneho bohatstva morí.

1.8 **Zdôrazňuje**, že základom perspektívnej a účinnej európskej námornej politiky musí byť integratívny prístup ako zjednocujúci princíp strategického prepojenia rôznych jednotlivých politík.

1.9 **Upozorňuje na to**, že už existuje celý rad príkladov aktívnej námornej politiky aj za hranicami Európskej únie.

1.10 **Vyjadruje nádej**, že ucelený prístup v oblasti európskej námornej politiky umožní aj účinné oživenie barcelonského procesu, pri ktorom bude zohľadnený prínos miestnych a regionálnych orgánov.

Politika v jednotlivých oblastiach

1.11 **Poukazuje na to**, že európska námorná politika sa týka veľkého počtu jednotlivých odvetví, pre ktoré už sčasti existujú európske nariadenia, ktoré však doteraz neboli prostredníctvom integratívneho prístupu zlúčené.

1.12 **Uvádza nasledovne** jednotlivé dôležité odvetvia, ktorých politiku musí aktívna námorná politika zohľadňovať.

Obchod, doprava, lodiarstvo a prístavné hospodárstvo

1.13 **Zdôrazňuje** živý záujem regiónov v Európskej únii o konkurencieschopnosť v oblasti námornej dopravy, lodiarstva a prístavného hospodárstva. Rozšírenie vnútrozemských vodných ciest a námorných dopravných ciest je z hľadiska geografických daností a silnej orientácie Európy na vývoz, ako aj nárastu dopravných prúdov nevyhnutné. Presun dopravy z pevniny na more pritom ponúka jednu z odpovedí na zvládnutie nárastu dopravy. Okrem toho musí európska námorná politika vytvoriť také rámcové podmienky, ktoré zaručia hospodárskym subjektom v európskej námornej doprave, lodiarstve a v prístavnom hospodárstve rovnosť príležitostí. Súčasne musí byť globalizovaná námorná doprava a bezpečnosť na mori nielen upravená jasnými a záväznými predpismi, ale tieto predpisy sa musia aj uplatňovať.

1.14 **Konštatuje**, že Európa má strategický záujem na udržaní konkurencieschopnej obchodnej flotily a dobrého lodiarskeho priemyslu; toto si vyžaduje uskutočňovanie aktívnej priemyselnej politiky založenej na inovácii, výskume a vede.

1.15 **Zdôrazňuje**, že na posilnenie tohto sektora je potrebné v európskych prístavoch vybudovať infraštruktúra pre údržbu a opravu lodí a zvýšiť bezpečnostné štandardy.

1.16 **Navrhuje** zamyslieť sa nad možnosťami ekologického odstraňovania lodného odpadu, napríklad zavedením špeciálnej prístavnej dane.

Rybné hospodárstvo a akvakultúra

1.17 **Konštatuje**, že napriek spoločnej politike rybného hospodárstva EÚ (SPRH) rybné hospodárstvo podľa tradičného vzoru – ktoré ale napríklad pre podniky z oblasti Stredozemného mora predstavuje základ ich existencie – naráža následkom nadmerného rybolovu na svoje hranice, hoci sa EÚ vyznačuje najväčším trhom spracovaných výrobkov z rýb na svete. Na jednej strane je teda potrebné myslieť na usporiadanie, ktoré bude chrániť špecifické zdroje niektorých európskych morí, na strane druhej však musí pokračovať reforma ma SPRH a vytváranie nových koncepcií, inak nastane kolaps podstatných častí európskych zásob rýb a v dôsledku toho dôjde nevyhnutne aj hospodárskemu úpadku mnohých rybárskych firiem.

1.18 **Zdôrazňuje**, že akvakultúry pre ryby, kôrovce a riasy, ktoré sa predávajú za vysoké ceny, budované na mori a na pevnine ako aj získavanie a kultivácia morských prírodných látok pomocou morskej „modrej“ biotechnológie pri trvalom využívaní, predstavujú popri tradičnom rybolove dôležité faktory hospodárskeho rastu.

Energia, morské nerastné bohatstvo, námorná technika

1.19 **Konštatuje**, že v oblasti energií získavaných v pobrežných oblastiach nadobúda popri ťažbe ropy a plynu hospodársky význam predovšetkým veterná energia ako jeden z obnoviteľných zdrojov energie. Pri narastajúcej závislosti Európskej únie od dovozu energie je potrebné podporovať rozvoj aj tejto energie získavanej z mora.

1.20 **Konštatuje**, že morské nerastné bohatstvo je veľmi rozsiahle, jeho využitie stojí sčasti ešte len na začiatku a musí prebiehať takým spôsobom, aby nenarušilo dlhodobú ekologickú rovnováhu.

1.21 **Zdôrazňuje** inovačnú silu mnohostrannej námornej techniky so širokými možnosťami použitia, ako napr. pre celkovú námornú dopravu vrátane údržby lodí, prístavného hospodárstva a lodeníc, zariadení pre pobrežné aktivity, hydrografi, akvakultúru a životné prostredie. Aj environmentálna technika otvára veľké hospodárske príležitosti. Tým je environmentálna technika so svojím vysokým inovačným potenciálom na jednej strane dôležitým hospodárskym faktorom a na druhej strane silným motorom pre oblasť výskumu a vývoja.

Morské životné prostredie

1.22 **Zdôrazňuje**, že s ohľadom na svoje fyzikálne, chemické a biologické parametre moria podliehajú vonkajším vplyvom ako narastajúcemu znečisteniu vrátane starých skládok jedovatých odpadov a čiastočne neodbornej ťažby biologických aj nebiologických surovín mora, ako aj začínajúcim klimatickým zmenám. Týmto je ohrozená ich budúcnosť ako zdroja biologickej rozmanitosti a životne dôležitého hospodárskeho zdroja miliónoch ľudí v Európskej únii, kvôli čomu si naliehavo vyžadujú zodpovedajúce protiopatrenia. Ako príklad môže slúžiť rámcová smernica o vodnom hospodárstve EÚ alebo dlhoročné úsilie zlepšiť stav nového „takmer vnútrozemského Baltického mora“.

Cestovný ruch

1.23 **Konštatuje**, že šport, wellness, zdravie, vysoká kvalita vôd na kúpanie, čisté pláže, prírodné pobrežia, obmedzenie urbanizácie pobrežných oblastí, ako aj možnosti trávenia voľného času a možnosti kultúry rozhodnú o tom, pre ktoré pobrežné regióny sa dovolenkári rozhodnú. Ďalší rozvoj prímorského európskeho cestovného ruchu, medzi iným aj malých prístavov pre majiteľov plachtenic a motorových člnov, je preto aj naďalej dôležitým predpokladom. V európskej námornej politike je potrebné zohľadniť podporu prímorského cestovného ruchu ako odvetvia vhodného na investície s vysokou mierou zamestnanosti.

Ochrana pobrežia

1.24 **Pripomína**, že stúpajúca hladina morí a pobrežná erózia vyžadujú priame stavebné riešenie ochrany pobrežia a že sa súčasne musia preskúmať a ekonomicky vyhodnotiť aj možné následky klimatických zmien, aby sa zabezpečil ďalší rozvoj ochrany pobrežia; v tejto súvislosti má, zdá sa, podstatný význam podpora výmeny osvedčených postupov v oblasti integrovaného manažmentu pobrežných oblastí, aby bolo možné vypracovať metódy na zachovanie kvality morských oblastí a identity pobrežných regiónov. Okrem toho je životne dôležité prijať opatrenia na ochranu prírodných zdrojov v prímorských oblastiach ako najproduktívnejších oblastiach celého morského ekosystému.

Ostrovny rozmer

1.25 **Nazdáva sa**, že európska námorná politika by mala mať na zreteli špecifické podmienky ostrovov a byť schopná napomáhať prekonávať ich prírodné znevýhodnenia, ktoré vytvárajú dodatočné štruktúrne náklady, ktoré ich konkurenčne znevýhodňujú voči európskemu kontinentu.

1.26 **Si myslí**, že vzhľadom na veľkú závislosť hospodárstva ostrovov od námornej dopravy, námorná politika Európskej únie by mala byť užitočným nástrojom, ktorý by podporoval integráciu trhov na ostrovoch do jednotného trhu za rovnakých podmienok ako sú kontinentálne podmienky.

Morské zdroje v zahraničnopolitickom rozmere a v politike susedstva

1.27 **Zastáva názor**, že EÚ ako aktér v celosvetovom meradle musí mať veľký záujem na tom, aby saorské zdroje využívali spôsobom prijateľným pre všetky štáty a z hľadiska globálnej trvalej udržateľnosti; v tejto súvislosti musia byť zohľadňované príslušné medzinárodné dohody a najmä predpisy Medzinárodnej námornej organizácie (IMO).

Nástroje integratívnej námornej politiky

Výskum a vzdelávanie

1.28 **Konštatuje**, že námorný výskum sa musí stať nielen pevnou súčasťou európskej politiky výskumu, ale tiež jedným z jeho hlavných bodov.

1.29 **Podporuje** Galwayskú deklaráciu európskych inštitútov pre morský výskum z 13. mája 2004 na podporu morských vied a technológií v 7. rámcovom výskumnom programe. **Zdôrazňuje**, že popri sektorových technických oblastiach ako sú výskum materiálov a technológií, výskum v oblasti zdravotníctva a potravín, klimatický výskum a výskum morskej biológie a netechnických oblastiach ako je obchod a cestovný ruch je naliehavo potrebné podporovať medzinárodné výskumné zariadenia, ktoré môžu zbierať rozsiahle údaje k horizontálnym otázkam.

1.30 Prihovára sa za podporu systému vzdelávania a prípravy pre povolania v námornom sektore, ktorý by bol založený na potrebách pracovných trhov v celej Európe, v členských štátoch i regiónoch.

Územné plánovanie a monitorovanie

1.31 **Zastáva názor**, že nástroje územného plánovania tvoria dôležitú súčasť integratívneho prístupu námornej politiky. Vhodné monitorovacie systémy a ich vyhodnotenie môžu poskytnúť dôležité údaje o časovom vývoji rôznych morských parametrov a ich využití. Riadenie teritoriálnych vôd ako aj výlučnej hospodárskej zóny EÚ by sa dalo integratívnym prístupom optimalizovať, čo je v neposlednom rade v dôsledku vysokých nákladov na infraštruktúru v spoločnom európskom záujme.

1.32 **Podporuje** v tejto súvislosti osobitne odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 30. mája 2002 o uplatňovaní stratégie integrovaného riadenia pobrežných oblastí v Európe (Integrated Coastal Zone Management (ICZM)). Medzi aspekty ICZM patrí integrované posudzovanie problematiky pevniny, pobrežia a otvoreného mora, zváženie rôznych záujmov v rámci i medzi oblasťami hospodárstva, životného prostredia, sociálnych vecí a bezpečnosti ako aj zapojenie politiky, admi-

nistratívy a spoločenských skupín s cieľom včas rozpoznať konflikty a nájsť riešenia.

Povedomie verejnosti

1.33 **Vytýka**, že až dramatické havárie lodí, ktoré nezodpovedajú štandardom EÚ, ako *Erika* a *Prestige*, prispeli k tomu, že sa zvýšila vnímavosť verejnosti celej Európy k problematike mora. Európska námorná politika sa bude môcť iba vtedy úspešne uskutočňovať, keď do jej formulovania a uplatňovania budú prostredníctvom vhodných nástrojov zapojení predovšetkým ľudia na miestnej a regionálnej úrovni, ktorých sa to dotýka. Tu by sa malo zohľadniť mnoho príkladov osvedčených postupov v regiónoch Európy.

Vnútrozemský rozmer

1.34 **Zastáva názor**, že vnútrozemský rozmer hrá v námornej politike dôležitú úlohu, pretože vnútrozemská činnosť má veľký vplyv na pobrežia a moria.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

2.1 **Podporuje** aktívne zapojenie európskej námornej politiky do celkových cieľov Lisabonskej stratégie.

2.2 **Žiada** Komisiu, aby uznala pozitívny a viacstranný prínos miestnych a regionálnych orgánov pre riadenie morských zdrojov a aby zaistila, aby bola táto úloha súčasťou budúcej námornej politiky.

2.3 **Odporúča**, aby Komisia zohľadnila tri základné témy: a) budovanie kapacity a zariadení pobrežných oblastí pre podniky a obce – vrátane podpory inovácie, zručností a podnikania, predovšetkým pre vývoj novej námornej technológie vrátane adekvátnych zdrojov pre také zariadenia a vývoja potrebných ľudských zdrojov, b) využitie mora a našich pobreží na podporu hospodárskeho rozvoja, vrátane podpory pre regeneráciu pobrežia a vidieckych aktivít, kde sú sociálne a hospodárske výstupy, c) pomoc pobrežným osadám aj oblastiam ďalej vo vnútrozemí podporovaním lepšieho prístupu k širším vidieckym oblastiam, ako aj k regionálnym mestám a veľkomestám.

2.4 **Navrhuje**, aby bol vypracovaný prehľad o existujúcich právnych predpisoch a ustanoveniach s námornými aspektmi a aby boli preverené nástroje regionálnej politiky, nariadenie Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, nariadenia pre financovanie celoživotného vzdelávania a 7. rámcový program Spoločenstva pre výskum a vývoj z toho hľadiska, či patrične zohľadňujú námorné aspekty.

2.5 **Si praje**, aby bol morský rozmer EÚ zohľadnený v budúcich cieľoch konkurencieschopnosti a spolupráce v období programu regionálnej politiky na roky 2007-2013, najmä v otázke nadnárodnej a cezhraničnej zločky s ohľadom na boj proti znečisťovaniu atmosféry, posilnenie bezpečnosti na mori a riadenie systémových letísk a vnútrozemských vodných ciest, a **navrhuje** preveriť a skoordinať existujúce európske finančné nástroje z hľadiska oblasti námornej problematiky.

2.6 **Vyzýva** Komisiu, aby – pokiaľ je to možné – zaznamenala hospodársku a ekologickú hodnotu jednotlivých morských zdrojov a od toho odvodila hodnotenie pre súčasné a do budúcnosti plánované využitie morských zdrojov ako aj prípadné nutné zmeny.

2.7 **Vyzýva** Komisiu, aby poukázala na rôzne námorné hospodárske odvetvia s ohľadom na ich súčasný a budúci potenciál a s ohľadom na tvorbu hodnôt a pracovné miesta a predložila závery pre ich realizáciu.

2.8 **Povzbudzuje** Komisiu, aby naďalej primerane zohľadňovala posilňovanie, zlepšovanie a rozširovanie námorných dopravných ciest v rámci transeurópskych sietí a v spolupráci s členskými štátmi v nich napredovala.

2.9 **Žiada**, aby sa kvôli zlepšeniu dopravy na ostrovoch a dostupnosti na kontinentálny trh posilnil rozvoj sekundárnych sietí a úplná integrácia ostrovov do programu „morských diaľnic“.

2.10 **Požaduje** rozumné územné plánovanie napríklad zavedením ICZM a rozdelením alebo vymedzením oblastí, ktoré by mohli byť vyžadované na rôzne účely.

2.11 **Podporuje** iniciatívu LeaderSHIP 2015 lodiarskeho priemyslu EÚ a vyzýva Komisiu, aby podporila konkurencieschopnosť vysoko kvalitného európskeho lodiarstva.

2.12 **Vyzýva** Komisiu, aby sa problematika predchádzania lodným nešťastiam na otvorenom mori, pri pobreží a v prístavoch stala jednou z priorit Európskej únie a aby sa prostredníctvom iniciatív EÚ zvýšila bezpečnostná úroveň záväzných medzinárodných konvencií medzinárodného verejného práva, ako napr. dohôd SOLAS a MARPOL v rámci IMO, urýchlila ratifikácia týchto konvencií a zlepšilo ich uplatňovanie a dohľad nad ich dodržiavaním, pričom je potrebné preveriť, do akej miery sa dajú prostriedky zo štrukturálnych fondov využiť na rizikový manažment.

2.13 **Požaduje** zvýšenú snahu o rozšírenie kapacít a/alebo výstavbu infraštruktúry pre prístup k prístavam z vnútrozemia a vytvorenie logistických rozdeľovacích sietí, ako aj tvorbu

nových a diverzifikáciu existujúcich prístavných infraštruktúr s dôrazom na potreby prístavných infraštruktúr ostrovov, pričom je potrebné dodržiavať opatrenia týkajúce sa ochrany prírodných zdrojov pobrežných oblastí.

2.14 **Vyzýva** na lepšie zohľadnenie sociálnych aspektov prístavov, ako napr. otázky ubytovania posádok lodí.

2.15 **Žiada** prispôbenie bezpečnostných konceptov a opatrení pre prístavy a ich zariadenia ako aj ich bezprostredného okolia novým hrozbám terorizmu.

2.16 **Vyzýva** Komisiu, aby pokračovala v začatej reforme politiky rybného hospodárstva, aby sa tým dlhodobou zabezpečila existencia stavu rýb v európskych vodách a príjmy rybárov.

2.17 **Žiada** Komisiu a Radu, aby považovali spoločnú politiku rybného hospodárstva za jednu z hlavných priorit pre oživenie politiky v oblasti Stredomoria, a to aj s ohľadom na cieľ zaviesť do roku 2010 zónu voľného obchodu Európa-Stredomorie.

2.18 **Vyzýva** Komisiu, aby vytvorila rámcové podmienky, ktoré umožnia ďalšie podporovanie veternej energie v EÚ. Potenciál ďalších obnoviteľných zdrojov energie, ako napr. využitie prílivu a odlivu, by sa mal vo zvýšenej miere preskúmať, aby sa prípadne mohol zahrnúť do podpory.

2.19 **Žiada** Komisiu, aby zabezpečila ekologickú podmorskú ťažbu ropy a plynu vo vodách EÚ.

2.20 **Vyzýva** Komisiu, aby vypracovala scenáre pre nevyhnutné opatrenia na ochranu pobrežia, ktoré budú zohľadňovať rôzne prognózy stúpania hladiny morí.

2.21 **Požaduje**, aby bol aj pre námornú oblasť vyvinutý nástroj, ktorý by zodpovedal infraštruktúre pre priestorové informácie „INSPIRE“, pomocou ktorého by bolo možné zväziť rôzne záujmy využívania na solídnom základe údajov.

2.22 **Navrhuje** cielene podporovať hospodársky sektor lodiarskeho priemyslu a námornej techniky, napr. zavedenie dvojplášťových tankerov alebo plánované odstránenie asi 200 plošín na ťažbu ropy a plynu v najbližších rokoch.

2.23 **Vyzýva** Komisiu k podpore vypracovania strategických plánov jednotlivých štátov a interregionálneho a medzishátneho prístupu ICZM.

2.24 **Vyzýva** Komisiu, aby zvýšila dotácie na morský výskum a sústredila ich na podporu nových technológií, napr. aj polárnej techniky a zladila podmienky v rámci celej EÚ, napr. pre akvakultúru a pritom včas zapojila aj hospodárstvo.

2.25 **Žiada** Komisiu, aby pre posilnenie povedomia verejnosti vypracovala systematickú stratégiu pre modernú námornú politiku s cieľom zakotviť ju priamo „na mieste“ a tým prispieť ku skutočnej realizácii.

2.26 **Žiada** Komisiu o zohľadnenie vnútrozemského rozmeru a vzájomného pôsobenia medzi vnútrozemím, pobrežnými regiónmi a morom, aby boli všetky regióny – nielen regióny nachádzajúce sa priamo pri mori – zainteresované do námornej politiky.

2.27 **Žiada** Komisiu o zohľadnenie predovšetkým už existujúcich prístupov veľkých regiónov k 4 veľkým európskym prímorským oblastiam severovýchodného Atlantiku, Baltického mora, Stredozemného mora a Čierneho mora.

2.28 **Odporúča**, aby Komisia konkrétne zohľadnila kultúrne záujmy a miestne poznatky v námorných komunitách a začlenila ich do plánovania, riadenia a vývoja príslušných politík. Ďalej je nevyhnutné podporovať trvalý kultúrny kontakt medzi obcami a morom, najmä tam, kde more prispieva k trvalej udržateľnosti obcí. Toto bude znamenať prínos pre cestovný ruch.

2.29 **Vyzýva** Komisiu, aby zabezpečila zapojenie regionálnej a miestnej úrovne do procesu tvorby a implementácie európskej námornej politiky a aby pri tvorbe zelenej knihy vzala do úvahy mnohoraké odborné znalosti z regiónov. Pritom môžu mať pri zavádzaní integratívnych politických prístupov veľký význam predovšetkým príklady osvedčených postupov, ale aj prímorské modelové regióny. Okrem toho by sa malo uvažovať o zavedení vysoko úspešného modelu LEADER na zabezpečenie miestnej dimenzie v dodávkach.

2.30 **Navrhuje**, aby sa v priebehu rozsiahlych konzultácií o zelenej knihe a až do jej publikácie konali rôzne regionálne konferencie v pobrežných regiónoch tak na účel zahrnutia regionálnych a miestnych odborných skúseností ako aj s cieľom prispieť k väčšiemu povedomiu verejnosti o tematike mora. Konferencie by mali byť rovnomerne organizované medzi regiónmi s veľkými priemyselnými prístavmi a regiónmi s menšími remeselnými prístavmi.

2.31 **Ponúka sa**, že bude v rámci konzultácií, ktoré majú sprevádzať zelenú knihu o námornej problematike, hrať dôležitú partnerskú úlohu a **navrhuje** dlhodobú verejnú kampaň, do ktorej budú zapojené regionálne a miestne orgány.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Víťazne v zápase s globálnymi klimatickými zmenami“

(2006/C 81/07)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Víťazne v zápase s globálnymi klimatickými zmenami“ (KOM(2005) 35, konečné znenie),

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 9. februára 2005 konzultovať s ním v tejto záležitosti podľa článku 265 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie svojho grémia z 22. februára 2005 poveriť komisiu pre trvalo udržateľný rozvoj vypracovaním stanoviska na túto tému,

so zreteľom na závery Rady z 22. a 23. marca 2005 a Rady ministrov životného prostredia zo 7. marca 2005,

so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 12. mája 2005 o seminári vládných expertov pre klimatické zmeny,

so zreteľom na svoje stanovisko z 18. novembra 1999 na tému Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: „Prípravy na uplatňovanie Kjótskeho protokolu“, KOM(1999) 230, konečné znenie – CdR 295/1999 fin (1),

so zreteľom na svoje stanovisko z 21. septembra 2000 k zelenej knihe na tému „Obchodovanie s emisiami skleníkových plynov v rámci EÚ“ a oznámeniu Komisie Rade a Európskemu parlamentu na tému „Politika EÚ a opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov: Európsky program klimatických zmien (ECCP)“, KOM(2000) 87, konečné znenie a KOM(2000) 88, konečné znenie – CdR 189/2000 fin (2),

so zreteľom na návrh stanoviska (CdR 65/2005 rev. 1) prijatý 28. júna 2005 komisiou pre trvalo udržateľný rozvoj (spravodajca: José Macário Correia, predseda mestského zastupiteľstva, Tavira (PT/EELS)),

keďže:

- (1) Je potrebné vyvinúť v spolupráci s medzinárodnou komunitou strednodobé a dlhodobé stratégie na úspešný boj proti globálnym klimatickým zmenám v EÚ.
- (2) Rada ministrov EÚ vyhlásila v roku 1996, že „je toho názoru, že priemerná globálna teplota by nemala prevýšiť svoju preindustriálnu úroveň o viac ako 2 °C“.
- (3) Výhody obmedzenia nárastu priemernej globálnej teploty na 2 °C prevyšujú náklady na politiku redukcie emisií skleníkových plynov.
- (4) Je preto nutnosťou použiť na dosiahnutie environmentálnych cieľov kombináciu čo najúčinnjších a najmenej nákladných opatrení na prispôbenie a zlepšenie situácie a zachovať pritom našu ekonomickú konkurencieschopnosť.
- (5) Klimatické zmeny sú globálnym problémom, ktorý tiež spadá do kompetencie miestnych a regionálnych orgánov; Kjótsky protokol, ktorý spoločne podpísali EÚ a jej členské štáty, je medzinárodný dohovor zaväzujúci členské štáty a tým aj regionálne a miestne orgány konať,

prijal na svojom 61. plenárnom zasadnutí 12. – 13. októbra 2005 (schôdza z 12. októbra) jednomyseľne nasledujúce stanovisko:

(1) Ú. v. ES C 107, 3.5.2002, s. 76.

(2) Ú. v. ES C 192, 12.8.2002, s. 59.

1. Názory Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

1.1 **Víta** oznámenie, ktoré predstavuje presné zhodnotenie súčasnej situácie a analyzuje ako nebezpečenstvá vznikajúce z klimatických zmien, tak aj nástroje vytvorené na úspešný a efektívny boj proti tomuto fenoménu.

1.2 **Víta** vstup Kjótskeho protokolu do platnosti ako prvú fázu globálnej stratégie boja proti klimatickým zmenám.

1.3 Opätovne **zdôrazňuje** svoju podporu ambiciózneho politike EÚ na tomto poli.

1.4 **Zdôrazňuje** potrebu podstatného nárastu počtu krajín, ktoré sa zapájajú do boja proti klimatickým zmenám. Zapojené by pri tom mali byť všetky sektory zodpovedné za emisie skleníkových plynov, najmä sektor výroby energie, leteckej a námornej dopravy.

1.5 **Vyjadruje** obavu z dôsledkov nedostatočnej aktivity na celosvetovej úrovni.

1.6 **Lutuje**, že niektoré členské štáty sú ešte ďaleko od dosiahnutia cieľa stanoveného pre ne v rámci cieľa „-8 %“, ku ktorému sa Spoločenstvo zaviazalo podpísaním Kjótskeho protokolu, avšak **považuje za dôležité** pomôcť týmto krajinám priblížiť sa k stanoveným cieľom.

1.7 **Súhlasí** s odporúčaním Komisie podporovať kampane na zvýšenie všeobecného povedomia, aby sa zvýšil záujem verejnosti a uvedomovanie si dôležitosti tohto problému, čím by sa podporil trvalo udržateľnejší životný štýl. Rovnako **zdôrazňuje** dôležitosť zavádzania a vytvárania projektov v tejto oblasti na školách, keďže je možné tvrdiť, že školy odzrkadľujú spoločnosť v najširšom meradle.

1.8 **Domnieva sa**, že politika územného plánovania musí zohľadňovať aj ciele energetickej efektívnosti – podporou zmesi kompatibilných a doplnkových aktivít – s cieľom zmenšiť precestované vzdialenosti, a teda aj spotrebu paliva.

1.9 **Zdôrazňuje** dôležitosť zachovania a vytvárania zelených plôch, ktoré musia byť začlenené do strategického plánovania mestských oblastí. Zväčšovanie rozlohy zalesnených plôch je veľmi dôležité na zefektívnenie procesu viazania uhlíka z atmosféry.

1.10 **Podporuje** tvorbu trvalo udržateľnejších vzorcov mobility, v ktorých kľúčovú úlohu zohráva vytváranie peších zón a zákaz alebo obmedzenie premávky motorových vozidiel v centrách miest. Domnieva sa taktiež, že by mal byť vytvorený atraktívny systém hromadnej dopravy, ktorý by do veľkej miery dopĺňal individuálnu dopravu a v mnohých prípadoch ju i nahrádzal.

1.11 **Zdôrazňuje** dôležitosť používania čistejších palív v motorových vozidlách, a to aj v prípade vozového parku spoločností a verejnej správy; **vyzýva** orgány verejnej správy, aby sa chopili iniciatívy dosiahnuť čistejšie vozové parky.

1.12 **Domnieva sa**, že poskytnutie vybavenia pre selektívny zber odpadu ako aj verejná podpora v tejto záležitosti by mohli napomôcť dosiahnutiu týchto cieľov.

1.13 **Domnieva sa**, že pri stavbe nových budov alebo renovácii už existujúcich budov je potrebné zohľadniť aj energetický výkon týchto budov.

1.14 **Zdôrazňuje** zodpovednosť všetkých miestnych a regionálnych orgánov, spoločne s národnými vládami, v boji proti klimatickým zmenám prostredníctvom uvedených opatrení.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

2.1 **Poukazuje** na to, že je potrebné aby Komisia podporovala boj proti klimatickým zmenám na všetkých stupňoch, vrátane miestnej a regionálnej úrovne.

2.2 **Vyzýva** na zvýšenie opatrení na ochranu a boj proti lesným požiarom, ktoré sú rozhodujúcim prostriedkom v boji proti emisiám skleníkových plynov.

2.3 **Žiada** posilnenie opatrení zameraných na štúdium a nepretržité monitorovanie európskych ľadovcov, keďže predstavujú krehké ekosystémy veľmi citlivé na klimatické zmeny.

2.4 **Nalieha**, aby podniky boli v podstatnom rozsahu finančne motivované používať „čisté technológie“ alebo zmeniť už používané technológie.

2.5 **Zasadzuje sa** za zavedenie účinnej monitorovacej politiky v rámci úsilia o kontrolu priemyselnej činnosti, aby bola zabezpečená legitímnosť boja proti klimatickým zmenám.

2.6 **Podporuje** využívanie alternatívnych zdrojov energie, ako napríklad biomasy, vo vykurovacích systémoch budov, pričom táto požiadavka by sa mala uplatňovať vo všetkých sektoroch, vrátane verejnej správy. V tejto súvislosti takisto **poukazuje** na potrebu efektívnejšieho využívania jestvujúcich zdrojov energie, napríklad rozširovaním využívania kogenerácie, čím sa dosiahnu nižšie emisné hodnoty na vyrobenú jednotku energie.

2.7 **Vyzýva** na podnety v prospech prednostného využívania produktov s vysokou energetickou účinnosťou alebo produktov vyrobených za využitia obnoviteľných energetických zdrojov.

2.8 **Odporúča** zrušenie dotácií na aktivity, ktoré prispievajú ku klimatickým zmenám.

2.9 **Podporuje** a znovu **pripomína** návrh Rady na stanovenie cieľov na obdobie po roku 2012, keďže sa, rovnako ako Rada, domnieva, že by bolo vhodné stanoviť pre rozvinuté krajiny redukčný limit v rozmedzí od 15 % do 30 % do roku 2020, a to podľa referenčných hodnôt stanovených Kjótskym protokolom. Po tomto období odporúča stanovenie hodnôt v zmysle záverov prijatých Európskou radou pre životné prostredie (60 % až 80 % do roku 2050).

2.10 **Navrhuje**, aby tematická stratégia pre životné prostredie v mestách vytvárala podnety na boj proti klimatickým zmenám.

2.11 **Odporúča**, aby bola analýza nákladov a prínosov obmedzenia nárastu teploty o 2 °C preštudovaná/preskúmaná podrobnejšie. Koncentrácia skleníkových plynov potrebná na dosiahnutie cieľa 2 °C a náklady spojené s takouto redukciou musia byť vyčíslené presnejšie.

2.12 Navrhuje, aby sa mestá aj naďalej zapájali do procesu LA21 a zamerali sa viac na uplatňovanie tohto druhu stratégie.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému: „Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Preskúmanie stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ 2005: Úvodné zhodnotenie a budúce smerovanie“

(2006/C 81/08)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu „*Preskúmanie stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ 2005: Úvodné zhodnotenie a budúce smerovanie*“, KOM(2005) 37 v konečnom znení,

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie z 9. februára 2005 prekonzultovať túto vec s výborom na základe článku 265 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie svojho grémia z 12. apríla 2005 poveriť komisiu pre trvalo udržateľný rozvoj vypracovaním stanoviska k tejto veci,

so zreteľom na oznámenie Komisie „*Trvalo udržateľný rozvoj v Európe pre lepší svet: Stratégia Európskej únie pre trvalo udržateľný rozvoj (návrh Komisie Európskej rade v Göteborgu)*“, KOM(2001) 264 v konečnom znení,

so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „*Na ceste ku globálnemu partnerstvu pre trvalo udržateľný rozvoj*“, KOM(2002) 82 v konečnom znení,

so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. januára 2002 jarnému summitu Európskej rady v Barcelone 15. a 16. marca 2002, na ktorom stratégia, prijatá dva roky predtým na Lisabonskom summite (KOM(2002) 14), dostala nové impulzy, aby sa Európa stala najdynamickejšou, najkonkurencieschopnejšou a trvalo udržateľnou ekonomikou na svete, založenou na vedomostiach,

so zreteľom na vysvetľujúce stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru prijaté 28. apríla 2004, NAT/229-CESE 661/2004,

so zreteľom na Deklaráciu o hlavných zásadách trvalo udržateľného rozvoja zo zasadania Európskej rady v dňoch 16. a 17. júna 2005,

so zreteľom na svoje stanovisko k oznámeniu „Vývoj tematickej stratégie trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov“, KOM(2003) 572 v konečnom znení – CdR 11/2004 fin ⁽¹⁾),

so zreteľom na svoje stanovisko zo 14. novembra 2001 k oznámeniu Komisie s názvom „Desať rokov po Riu: Príprava na svetový summit o trvalo udržateľnom rozvoji v roku 2002“, (KOM(2001) 53) -CdR 37/2001 fin ⁽²⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko z 15. júna 2000 k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o rámci Spoločenstva pre spoluprácu na podporu trvalo udržateľného rozvoja miest (KOM(1999) 557 v konečnom znení – 1999/0233 (COD)) – CdR 134/2000 fin ⁽³⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko zo 17. februára k oznámeniu Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o „Smerovaní k trvalo udržateľnému poľnohospodárstvu“ (KOM(1999) 22 v konečnom znení) – CdR 183/1999 fin ⁽⁴⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko k oznámeniu Komisie o obchode a rozvoji – Podpora rozvojových krajín pri využívaní výhod obchodu (KOM(2002) 513 v konečnom znení) – (CdR 100/2003 fin ⁽⁵⁾),

so zreteľom na svoje stanovisko k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o službách na vnútornom trhu (KOM(2004) 2 v konečnom znení – 2004/0001 (COD) – (CdR 154/2004) fin ⁽⁶⁾),

so zreteľom na svoj návrh stanoviska (CdR 66/2005 rev. 1) prijatý 28. júna 2005 komisiou pre trvalo udržateľný rozvoj (spravodajkyňa: pani Mona-Lisa Norrman, členka regionálnej rady Jämtland, (SV/SES)),

keďže:

- (1) Miestne a regionálne orgány sú úrovňou, na ktorej sa prijímajú rozhodnutia, a zároveň výkonnou úrovňou, ktorá je najbližšie k občanom EÚ. Opatrenia potrebné pre presadzovanie trvalo udržateľného rozvoja musia byť vypracované, schválené, uvedené do praxe a monitorované v dialógu s občanmi Európskej únie.
- (2) V 25 členských štátoch EÚ sa praktická koordinácia medzi rôznymi politickými oblasťami musí realizovať práve na miestnej a regionálnej úrovni. Podobne platí, že aj kohézna politika EÚ sa uvádza do praxe práve na miestnej a regionálnej úrovni.
- (3) Trvalo neudržateľné trendy, ktorých sme dnes svedkami, môžu byť zvrátené prostredníctvom spoločného pôsobenia opatrení implementovaných na miestnej a regionálnej úrovni, a to v rámci EÚ i v globálnom meradle. Vhodným heslom je: Myslite globálne, konajte lokálne (Think globally, act locally),

prijal jednodhlasne na svojom 61. plenárnom zasadnutí 12. a 13. októbra 2005 (schôdza z 12. októbra) nasledujúce stanovisko:

1. Názory Výboru regiónov

Všeobecné poznámky

VÝBOR REGIÓNOV:

1.1 **víta** oznámenie Komisie o preskúmaní trvalo udržateľného rozvoja, ktoré poskytuje úvodné vyhodnotenie dosiahnutého pokroku a načrtáva viaceré vývojové trendy do budúcnosti,

1.2 **zdôrazňuje**, že od prijatia stratégie trvalo udržateľného rozvoja v Göteborgu v roku 2001 nebol dosiahnutý dostatočný pokrok. Zároveň **súhlasí** s Komisiou, že je teraz potrebné zamerať sa na proaktívny prístup smerom k trvalo udržateľnému rozvoju a na konkrétne opatrenia na najnižších úrovniach,

1.3 **upozorňuje**, že komplexný prístup k trvalo udržateľnému rozvoju zahŕňajúci hospodárske, ekologické a sociálne aspekty, je predpokladom rastu, zvýšenia množstva a kvality pracovných miest, nárastu blahobytu a čistejšieho a zdravšieho životného prostredia,

1.4 **zdôrazňuje** význam integrácie trvalo udržateľného rozvoja do všetkých oblastí politiky EÚ. Je dôležité, aby politika súdržnosti podporovala ekonomické, ako aj ekologické a sociálne dimenzie a aby bola primeraná pozornosť venovaná dlhodobým dôsledkom rôznych politík. Budúca európska politika rozvoja a politika voči Afrike by mala takisto zabezpečiť konzistentnú podporu trvalo udržateľného rozvoja v medzinárodných aktivitách,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 121, 30.4.2004, s. 47.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 107, 3.5.2002, s. 9.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 317, 6.11.2000, s. 33.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES C 156, 6.6.2000, s. 40.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 23, 27.1.2004, s. 8.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 43, 18.2.2005, s. 18.

Medzinárodný obchod

1.5 **zdôrazňuje**, že Lisabonská stratégia je základom pre reakciu EÚ na vplyv globalizácie na hospodársku súťaž, ekonomiku a pracovnú silu v Európe, ale že by mala odrážať aj vplyv na trvalo udržateľný rozvoj v Európe a medzinárodnom kontexte. Prístup k trvalo udržateľnému rozvoju, ktorý sa v súčasnosti uplatňuje vzhľadom na rôzne medzinárodné dohody, musí byť ďalej rozvíjaný, aby lepšie odrážal vplyv globalizácie na verejné služby a trvalo udržateľný rozvoj na miestnej a regionálnej úrovni,

Dialóg a spolupráca

1.6 **zdôrazňuje** dôležitosť efektívneho dialógu s občianskou spoločnosťou. Oznámenia zo strany Komisie preto musia byť konzistentné a dobre skordinované a stratégia by mala byť monitorovaná a premenená na konkrétne opatrenia,

Miestna a regionálna perspektíva

1.7 **chcel by upozorniť najmä** na úlohu a zodpovednosť miestnych a regionálnych orgánov pri presadzovaní trvalo udržateľného rozvoja. Všetky úrovne správy by mali spolupracovať pri stanovovaní a presadzovaní zmien potrebných na etablovanie trvalo udržateľnej spoločnosti prostredníctvom rozhodného riadenia,

Zameranie na občanov

1.8 **zdôrazňuje**, že je potrebné zabezpečiť, aby opatrenia na podporu trvalo udržateľného rozvoja boli zosúladené s potrebami a životnými podmienkami občanov EÚ, čím sa zaisťujú ich podpora. Miestne a regionálne orgány zohrávajú v tomto dialógu dôležitú úlohu a Komisia by mala tieto opatrenia podporiť administratívne i finančne prostredníctvom:

- poskytnutia konzultačných kapacít a vytvorenia prirodzených fór pre dialóg a výmenu skúseností,
- podpory projektov miestneho a regionálneho rozvoja v rámci EÚ i v globálnom meradle,
- rozšírením vedomostí a posilnením povedomia v EÚ o potrebe spoločného postupu pri etablovaní trvalo udržateľnej spoločnosti,

Verejné zdravie, bezpečnosť a rovnosť

1.9 **zdôrazňuje**, že verejné zdravie je v širokom zmysle slova kľúčovým predpokladom pre etablovanie trvalo udržateľného rozvoja,

1.10 **upozorňuje**, že bezpečnosť je predpokladom dobrej kvality života a spolu so širokou perspektívou verejného zdravia sa nachádza v centre pozornosti pri etablovaní trvalo udržateľného rozvoja,

1.11 takisto **zdôrazňuje** potrebu zahrnúť perspektívu rovnosti šancí do iniciatív na podporu trvalo udržateľného rozvoja,

Podnikanie v súlade s ekologickými požiadavkami a tzv. zelené pracovné miesta

1.12 **súhlasí** s názorom Komisie, že kvalita nášho života v budúcnosti bude závisieť od správania sa výrobcov a spotrebiteľov. Musíme zabezpečiť, aby hospodársky rast nevedol k degradácii životného prostredia, a to prostredníctvom vzdelávania a rozširovania informácií o zdravotných a ekologických dôsledkoch výrobkov a služieb. Environmentálne požiadavky vo výberových konaniach v rámci verejného obstarávania musia takisto zohrávať dôležitú úlohu pri zmene modelov správania výrobcov a spotrebiteľov,

1.13 **podčiarkuje** potrebu opatrení na podporu rozvoja podnikov uplatňujúcich ekologické požiadavky, predovšetkým malých a stredných podnikov (MSP). Podniky v oblasti environmentálnych technológií s významným podielom výskumnej činnosti by mali byť osobitným cieľom podpory v kontexte súčasného návrhu Siedmeho rámcového programu pre výskum, technologický rozvoj a demonštráciu (FP7),

Ciele, opatrenia a monitorovanie

1.14 **podporuje** plán Komisie stanoviť jasné ciele a zodpovedajúce termíny. To umožní monitorovať, merať a predkladať správy o dosiahnutom pokroku,

1.15 **zdôrazňuje** potrebu aktívnych opatrení a konkrétnych akcií na podporu trvalo udržateľného rozvoja. Nadchádzajúci akčný program musí obsahovať aj nástroje na implementáciu a monitoring rôznych opatrení a zahŕňať miestne a regionálne orgány ako kľúčových partnerov pri vypracovaní akčných programov,

Nástroje na implementáciu trvalo udržateľného rozvoja v praxi

1.16 **zdôrazňuje** význam navrhnutia nových a zlepšenia existujúcich nástrojov. Toto je nevyhnutné pre implementáciu, vyhodnocovanie a monitorovanie opatrení potrebných na podporu trvalo udržateľného rozvoja. Mali by byť vyvinuté a prijaté nasledujúce nástroje s cieľom zabezpečiť efektívny postup pri etablovaní trvalo udržateľného rozvoja:

— Systémy environmentálneho manažmentu

Schéma ekologického manažmentu a auditu EÚ (Eco-Management and Audit Scheme – EMAS) by mala byť zlepšená a prispôbená potrebám a požiadavkám trvalo udržateľného rozvoja. Mal by byť vypracovaný systém environmentálneho manažmentu, zahŕňajúci hospodárske, ekologické a sociálne aspekty.

— Verejné obstarávanie

Zahrnutie environmentálnych požiadaviek do zmlúv v rámci verejného obstarávania je významným nástrojom na stimulovanie zmien v správaní výrobcov a spotrebiteľov v spoločnosti. Toto by malo byť ďalej posilnené, napr. zdôraznením možnosti zohľadnenia environmentálnych výhod lokálne vyrábaných produktov, resp. lokálne poskytovaných služieb. Verejné obstarávanie má v súčasnosti 15 %-ný podiel na HDP EÚ, čo predstavuje okolo 1 000 miliárd EUR.

— Obstarávanie technológií

Postupy pre obstarávanie technológií by mali byť vypracované predovšetkým v oblasti odpadov, energetiky, dopravy, dodávky vody, kanalizácií, ciest a ostatnej infraštruktúry. Toto sú oblasti, v ktorých má verejný sektor zodpovednosť na miestnej a regionálnej úrovni.

Výskum a vývoj

Existuje naliehavá potreba vyvinúť nové a ekologickejšie technológie. Jedným z krokov týmto smerom je aj iniciatíva Komisie vytvoriť niekoľko technologických platforiem založených na kooperácii medzi výskumnou komunitou a súkromným podnikateľským sektorom. Sú iniciované rôzne diskusie, napr. Európsky parlament o vytvorení „sociálne motivovaných výskumných platforiem“ s výslovným cieľom podporiť a presadiť výskum a vývoj v súlade s trvalo udržateľným rozvojom. Výbor regiónov súhlasí s touto iniciatívou a chce zdôrazniť potrebu rozšíriť ju o výskum a vývoj v oblastiach sociálnych a behavioristických vied. Špecifické iniciatívy sú tiež potrebné na zabezpečenie prenosu výsledkov výskumu do praktických opatrení v rámci trvalo udržateľného rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni.

— Informovanie a verejné povedomie

Komisia prijala okrem iného aj minimálne požiadavky týkajúce sa konzultácie aktérov pred prijatím rozhodnutí v environmentálnej oblasti. Navyše sú vyvíjané viaceré iniciatívy na podporu zapojenia súkromného podnikateľského sektoru do opatrení v záujme trvalo udržateľného rozvoja. Komisia však v tejto súvislosti nie je vždy tým najlepším poslom.

— Spolupráca a výmena skúseností

Možnosť výmeny skúseností a akumulácie nových vedomostí prostredníctvom spolupráce a interakcie medzi rôznymi aktérmi je dôležitou súčasťou snáh o presadenie trvalo udržateľného rozvoja. Mnohé organizácie a siete v rámci EÚ vyvíjajú aktivity v tomto smere.

— Monitorovanie a vyhodnotenie

Sú potrebné aj nástroje na monitorovanie a vyhodnotenie, aby bol umožnený efektívny a cielený postup na podporu trvalo udržateľného rozvoja. Dva možné príklady sú vyhodnotenie zdravotných a environmentálnych dôsledkov, no je potrebné vyvinúť viac úsilia pre ďalší rozvoj týchto nástrojov.

— Nástroje vplývajúce na trh

V EÚ sa v súčasnosti využívajú mnohé nástroje vplývajúce na trh, ako napr. rôzne environmentálne, resp. ekologické dane,

systemy obchodovania s emisiami a dotácie. Tieto nástroje musia byť aj naďalej rozvíjané s cieľom zabezpečiť, aby ceny všetkých hospodárskych aktivít obsahovali všetky skutočné náklady, ktoré spoločnosti vznikajú.

— Územné plánovanie

Mnohé opatrenia potrebné na podporu trvalo udržateľného rozvoja sa týkajú využívania pôdy a vody na miestnej a regionálnej úrovni a sú spojené s územným plánovaním, ako napr. implementácia smernice EÚ o vodnej politike alebo tematické stratégie pre životné prostredie miest a odpad.

— Legislatíva

Legislatíva je ďalším dôležitým nástrojom na podporu trvalo udržateľného rozvoja. No niektoré časti národných legislatív ako aj legislatívy Spoločenstva nepodporujú v plnej miere úsilie o etablovanie trvalo udržateľného rozvoja. Prioritou musí byť zlepšenie a ďalšie rozvíjanie existujúcej legislatívy. Okrem toho je potrebné preskúmať a zlepšiť súlad medzi rôznymi právnymi normami s cieľom – okrem iného – vytvoriť jednoduchší regulačný rámec. Legislatíva musí byť podporená novými nástrojmi a metódami založenými na dohodách medzi sociálnymi partnermi. Príkladmi takéhoto prístupu sú dohody uzavreté v kontexte metódy otvorenej koordinácie, Aalvorskej charty a tripartitných dohôd.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

2.1 **zdôrazňuje**, že práve občania EÚ musia zohrávať hlavnú úlohu v úsilí o etablovanie trvalo udržateľnej spoločnosti. Dialóg o konkrétnych a hospodárskych opatreniach a o zmenách v spotrebe a konaní sa musí viesť s ohľadom na okolnosti na miestnej a regionálnej úrovni,

2.2 **zastáva názor**, že ciele a opatrenia potrebné pre etablovanie trvalo udržateľného rozvoja musia byť založené na podmienkach na miestnej a regionálnej úrovni a musia byť týmto podmienkam prispôbené,

2.3 **zdôrazňuje**, že je dôležité vyvinúť nové a zlepšiť existujúce nástroje. Toto je potrebné s cieľom umožniť implementáciu, vyhodnotenie a monitoring opatrení potrebných na presadenie trvalo udržateľného rozvoja,

2.4 **verí**, že pri nadchádzajúcom vyhodnotení stratégie trvalo udržateľného rozvoja a práce na akčnom programe Komisia bude rozvíjať a prehĺbovať dialóg s miestnou a regionálnou úrovňou a **chce** zohrávať aktívnu úlohu v prebiehajúcom úsilí etablovať trvalo udržateľnú spoločnosť v rámci Európskej únie ako aj v globálnom meradle.

V Bruseli 12. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Obdobie premýšľania: štruktúra, témy a rámec hodnotenia rozpravy o Európskej únii“

(2006/C 81/09)

VÝBOR REGIÓNOV,

SO ZRETELOM NA rozhodnutie Európskeho parlamentu zo 6. septembra 2005 požiadať podľa článku 265 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva výbor o vypracovanie stanoviska,

SO ZRETELOM NA rozhodnutie svojho predsedu z 27. júla 2005 menovať podľa článku 40 ods. 2 vnútorného poriadku **pána Franza Schausbergera**, zástupcu spolkovej krajiny Salzburg (AT-EUS) a **lorda Tope**, predstaviteľa regiónu Veľký Londýn (UK/ALDE), za hlavných spravodajcov tohto stanoviska,

SO ZRETELOM NA Zmluvu o Ústave pre Európu podpísanú hlavami štátov a predsedami vlád 29. októbra 2004 (CIG 87/04 rev. 1, CIG 87/04 Add 1 rev. 1, CIG 87/04 Add 2 rev. 1),

SO ZRETELOM NA svoje stanovisko zo 17. novembra 2004 na tému *Zmluva o Ústave pre Európu* (CoR 354/2003 v konečnom znení⁽¹⁾),

SO ZRETELOM NA svoju správu zo 6. novembra 2001 na tému *Blížkosť k občanom* (CdR 436/2000 v konečnom znení),

prijal na svojom 61. plenárnom zasadnutí 12. a 13. októbra 2005 (schôdza z 13. októbra) nasledujúce stanovisko:

NÁZORY A ODPORÚČANIA VÝBORU REGIÓNOV

vyslalo negatívny signál pre európskych občanov a mohlo by vyvolať odmietnutie v ďalších členských štátoch;

VÝBOR REGIÓNOV

a) *Kontext*

1. **je presvedčený**, že pre zaručenie mieru, slobody a prosperity je nevyhnutná politicky silná a demokratická Európska únia, silné európske vedenie a užšia spolupráca medzi inštitúciami s cieľom obnoviť európsky projekt;

2. **vyjadruje znepokojenie**, že príliš dlhé obdobie premýšľania môže poškodiť obraz EÚ a vyzýva všetky inštitúcie, aby pracovali na záchrane a obnovení podstaty európskeho ideálu a projektu európskej integrácie;

3. **je toho názoru**, že je vhodné využiť toto obdobie premýšľania na analýzu postojov občanov jednotlivých členských štátov k Európskej únii a že toto obdobie je príležitosťou na upevnenie základných cieľov, hodnôt a princípov EÚ, ako napríklad solidarity, efektívnosti, transparentnosti a spolupráce, založených na podpore jej občanov;

4. **pripomína** dôležitosť základných práv EÚ obsiahnutých v charte, ktorá tvorí súčasť Zmluvy o Ústave pre Európu;

5. **je presvedčený**, že Európska únia by mala brať vážne výsledky francúzskeho a holandského referenda a aj by to mala navonok ukázať; **domnieva sa**, že pokračovanie procesu ratifikácie Zmluvy o Ústave bez zmien pôvodne stanoveného časového plánu a bez vážnej úvahy na celoeurópskej úrovni by

6. **je si vedomý** aj skutočnosti, že dôvody na odmietnutie sú početné a rôznorodé a v niektorých prípadoch možno ani nie sú reakciou na Zmluvu samotnú. **Považuje** preto za prvoradé sústrediť úsilie predovšetkým na kontext diskusie a zamerať sa na dosiahnutie dohody v otázke finančných vyhládok; **pripomína** však, že viac než polovica členských štátov už Zmluvu o Ústave ratifikovala podľa nimi zvolenej metódy, a rozhodnutie týchto členských štátov musí byť zohľadnené rovnako ako rozhodnutie tých, ktoré hlasovali proti;

7. **potvrďuje** preto opäť svoju podporu Zmluve o Ústave a vyzdvihuje jej prednosti, ktoré zaručujú lepšie európske riadenie, a to prostredníctvom omnoho lepšieho fungovania, jednoduchosti a transparentnosti EÚ v porovnaní s existujúcimi zmluvami;

8. **je toho názoru**, že v šírení diskusie o budúcnosti Európskej únie by sa mali jej inštitúcie zamerať na skutočné i potenciálne praktické výhody, ktoré členstvo v Únii a občianstvo EÚ prinášajú občanom;

9. so zámerom znovu vybudovať dôveru občanov EÚ európskemu projektu **vyzýva** vlády členských štátov a ostatné inštitúcie EÚ:

— aby rýchle prijali rozhodnutia, ktoré doteraz odkladali, a to v oblastiach, v ktorých je Únia skutočným prínosom pre európskych občanov;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 71, 22.3.2005, s. 1.

- aby začali pracovať v omnoho decentralizovanejšej podobe než doteraz, rešpektujúc a podporujúc princíp subsidiarity, ktorý by mal byť uplatňovaný nielen na úrovni štátu, ale aj na nižších úrovniach;
- aby proaktívne ukázali, že politická únia nepoškodzuje európsku kultúrnu a jazykovú rozmanitosť;
- aby ukázali, že Európa poskytne svojim občanom príležitosť na rozvoj ich osobných a profesionálnych skúseností na európskej úrovni;
- aby zaviedli trvalý obojstranný dialóg s európskymi občanmi;
- aby rozvíjali kultúru zvýšenej transparentnosti, najmä lepším sprístupnením činnosti Rady, aby občania mohli lepšie porozumieť rozhodovaciemu procesu EÚ;

10. **vyzýva** členské štáty, aby naďalej rozvíjali svoje úsilie v snahe podporiť princíp subsidiarity vo všetkých oblastiach a aby využívali všetky výhody, ktoré väčšia blízkosť regionálnych a miestnych inštitúcií ponúka občanom;

11. **vyzýva** členské štáty, aby prehĺbili politickú integráciu EÚ, ktorá tvorí hlavný základ pre rozvoj rozšírenej Únie a definovali ciele, potenciálne geografické hranice a dlhodobé ciele integračného procesu v Európskej únii, zatiaľ čo členstvo v EÚ bude znamenať rešpektovanie miestnej a regionálnej demokratickej samosprávy v ústavnom rámci každej krajiny;

12. **vyzýva** politikov členských štátov, aj politikov v orgánoch miestnej a regionálnej správy, aby prevzali zodpovednosť za svoje konanie v tých oblastiach, ktoré spadajú pod ich kompetenciu, a aby upustili od bežného zvyku robiť z Bruselu „obetného baránka“. **Zdôrazňuje**, že Európska únia môže uspieť jedine vtedy, ak si politici na európskej, štátnej, regionálnej a miestnej úrovni zodpovedne rozdelia úlohy a uznajú, že rešpekt voči inštitúciám je veľmi dôležitý pre dosiahnutie úspechu, pretože je nevyhnutným predpokladom dobrého riadenia;

b) Štruktúra diskusie

13. **domnieva sa**, že je nevyhnutné, aby inštitúcie EÚ zapojili do diskusie ľudí a spoločenstvá, ktoré zastupujú, čím vyjadria, že zaujali otvorený postoj k návrhu Zmluvy prostredníctvom dohovoru, ktorého sa zúčastnili zástupcovia národných parlamentov, politických strán, miestnej a regionálnej vlády, občianskej spoločnosti, ako aj sociálni partneri. V tejto diskusii sa musí občanom ozrejmiť politická, hospodárska a sociálna pridaná hodnota Európskej únie;

14. **je toho názoru**, že vo svojej funkcii zástupcu miestnych a regionálnych orgánov v Európskej únii musí zohrať aktívnu

úlohu v politických a inštitucionálnych aktivitách počas obdobia určeného na premýšľanie vyhláseného hlavami štátov a vlád. V tejto súvislosti **navrhuje** cestovnú mapu (²), ktorá by umožnila rozprúdiť skutočnú decentralizovanú diskusiu;

15. **vyzýva** miestnu a regionálnu správu, aby informovala obce o diskusii o budúcnosti Európskej únie, aj ich do tej diskusie zapojila, a aby lepšie vysvetlila procesy a praktické úspechy európskej integrácie prostredníctvom decentralizovanej regionálnej a miestnej informačnej politiky, pretože je presvedčený, že diskusia vedená výlučne na európskej úrovni by sa nedostala k širokej verejnosti. Preto vyžaduje štruktúrovanú diskusiu s nadnárodnými prvkami vedenú na národnej, regionálnej a miestnej úrovni so zapojením svojich členov a podporovanú inštitúciami EÚ;

16. okrem toho **znovu potvrdzuje** svoj prístup zdola nahor, ktorý je preň charakteristický, a **zaväzuje sa** prostredníctvom svojich členov získavať a podporovať žiadosti od regionálnych a miestnych orgánov, týkajúce sa politiky a inštitúcií Spoločenstva, a presadzovať ich zavádzanie, najmä pokiaľ ide o politickú analýzu a inovačné návrhy, do európskych inštitúcií;

17. **odporúča**, aby sa dialóg s občanmi neobmedzoval na jednostranné kampane a nezameriaval na konkrétnu prácu jednotlivých inštitúcií. Preto **vyzýva** Úniu, aby sa sústredila na také šírenie informácií, ktoré priamo prospeje občanom a ktoré im umožní využívať príležitosti, ktoré im EÚ poskytuje;

18. **vyzýva** európske inštitúcie, členské štáty a regionálne i miestne orgány, aby zaviedli nové a tvorivé spôsoby vzájomných kontaktov s občanmi na základnej úrovni, pričom využijú na diskusiu moderné elektronické médiá (napr. „Európa počúva“ v Rakúsku a „Národné fórum o Európe“ v Írsku), a aby zabezpečili prístupnosť tohto posolstva v zvolených jazykoch EÚ. Okrem toho je na členských štátoch aj istá zodpovednosť, aby čelili vecne nesprávnym výrokom o Európskej únii, ktoré sa niekedy občanom predkladajú najmä prostredníctvom médií;

19. **uznáva v** tejto súvislosti rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych médií, najmä miestnej tlače, hlavne preto, že dokázu laickým spôsobom a v miestnom jazyku komunikovať s občanmi;

c) Témy na zamyslenie

Všeobecný rámec

20. **domnieva sa**, že ustanovenia Zmluvy o Ústave, týkajúce sa konsolidácie územného rozmeru Únie a zapojenia miestnych a regionálnych orgánov, tak prostredníctvom VR, ako aj všeobecne, znamenajú dôležitý a pozitívny vývoj;

(²) Príloha

21. **vyzýva** inštitúcie EÚ, aby pomáhali v Únii, jej členských štátoch a ich regionálnych a miestnych orgánoch rozvíjať skutočnú „kultúru subsidiarity“ a bezodkladne uplatňovali princípy subsidiarity a proporcionality ustanovené v Zmluve o ústave ako jednoduchý a efektívny spôsob na to, ako ukázať občanom, že Únia bude fungovať iba vtedy, ak bude jasný prínos v otázke lepšej legislatívy;

22. **žiada** o používanie pojmu „blízkosť (proximita)“ pri uplatňovaní politiky a práva EÚ, pretože toto by bol viditeľný znak vôle zavádzať postupy pre väčšiu transparentnosť a okamžite reagovať na potreby občanov. V tejto súvislosti možno vidieť napríklad aj zavedenie nového právneho nástroja uľahčujúceho medziregionálnu a cezhraničnú spoluprácu vrátane hospodárskej a sociálnej spolupráce ako jasný signál smerom k Európe bližšej občanom;

23. **zdôrazňuje**, že vzhľadom k tomu, že by bolo žiaduce, aby tieto prvky mali miesto v Zmluve, je možné mnohé z akcií a záväzkov vychádzajúcich z týchto ustanovení ihneď integrovať do aktivít Spoločenstva, napríklad rozšírenie hodnotení dosahu v takom zmysle, aby zahŕňali aj finančný a administratívny dosah nového práva EÚ na miestne a regionálne orgány;

24. **víta** najmä nasledujúce body Zmluvy ako základ dobrého riadenia a vyjadruje želanie zabezpečiť, aby sa počas obdobia premýšľania dostalo plnej pozornosti ich ochrane a implementácii:

- uznanie úlohy miestnych a regionálnych orgánov v riadení EÚ;
- lepšia konzultácia pred uverejnením právnych návrhov;
- je potrebné venovať pozornosť finančnému a administratívne bremenu, ktoré zaťažuje miestne a regionálne orgány;
- širšia definícia subsidiarity kvôli zahrnutiu miestnej a regionálnej správy;
- uznanie kultúrnej a jazykovej rozmanitosti ako zdroja bohatstva, ktoré je potrebné uchovať spolu so základným princípom spolupráce a integrácie;
- posilnenie úlohy Výboru regiónov, najmä zavedenie práva odvolať sa pred Európskym súdnym dvorom pokiaľ ide o jeho privilégia alebo o porušenie princípu subsidiarity;
- konzultovanie so zastupiteľskými združeniami (napr. miestnej alebo regionálnej vlády);

Aktuálne otázky do diskusie

25. **domnieva sa**, že je životne dôležité, aby EÚ mala vhodnú výšku zdrojov pre splnenie pridelených úloh. **Pripo-**

mína svoju podporu návrhom Európskej komisie pre finančný výhľad na obdobie 2007 – 13;

26. **domnieva sa**, že teraz je vhodný čas na začatie premýšľania o základe pre financovanie rozpočtu EÚ z dlhodobého hľadiska a na posilnenie demokratickej kontroly rozpočtu prostredníctvom Európskeho parlamentu;

27. **pripomína** členským štátom, že kohézna politika je jednou z oblastí, kde EÚ oddávna demonštrovala svoj skutočný prínos. Viditeľnosť tohto prínosu umožňuje občanom, aby si každodenne uvedomovali praktickú a pozitívnu činnosť EÚ. Tento prínos reprezentuje základ európskej solidarity a tým odlišuje európsky spoločenský model od iných príkladov nadnárodnej integrácie;

28. **znovu pripomína** svoju podporu Partnerstvu pre rast a pracovné miesta (Lisabonská stratégia) ako vyváženému prístupu pre dosiahnutie hospodárskych cieľov, trvalo udržateľného rozvoja, modernizácie a pokroku európskeho spoločenského modelu;

29. **domnieva sa**, že posilnenie konkurencieschopnosti EÚ si vyžaduje aj napomáhať občanom Európy rozvíjať ich talent a kreativitu aj za hranice jednotlivých štátov. Ďalej verí, že hodnota kultúrnej diverzifikovanej Európskej únie bude pre Európanov hmatateľnejšia, keď začnú mať skúsenosti so životom v európskom kontexte. Preto **zdôrazňuje**, s ohľadom na posilnenie konkurencieschopnosti a spojenie občanov s európskym projektom, potrebu vyhradenia dostatočných zdrojov pre EÚ, aby bolo naďalej možné uľahčovať voľný pohyb osôb a podporovať väčšiu mobilitu v rámci EÚ;

30. **schvaľuje** svoju podporu stratégii EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj a **zdôrazňuje** najmä to, že kroky a financovanie Spoločenstva pre zlepšenie životného prostredia by mali mať účinok na národnej, regionálnej a miestnej úrovni;

31. **pripomína** jedinečný charakter európskeho občianstva ako prvku identity, ktorý nenahrádza štátne občianstvo;

32. **vyžaduje** omnoho viac investícií do vzdelávania (vrátane príležitostí pre celoživotné vzdelávanie všetkých občanov), výskumu a inovácie a spoluprácu v tejto oblasti na európskej úrovni aj na úrovni jednotlivých štátov, pretože toto je najlepší prostriedok na vytvorenie viacerých a lepších pracovných miest pre európskych občanov a na posilnenie európskej konkurencieschopnosti v svetovej ekonomike;

33. **je presvedčený** o tom, že s cieľom lepšie vysvetľovať Európu a jej politiku by štátne, regionálne a miestne orgány mali uplatňovať vzdelávacie aktivity, napríklad otvárať špeciálne kurzy v školách, zavádzať európsku dimenziu do učebných osnov škôl, pri vzdelávaní dospelých a odbornej príprave učiteľov;

34. okrem toho je tiež **presvedčený**, že je nevyhnutné šíriť pozitívnu európsku kultúru medzi miestnymi a regionálnymi úradníkmi, ktorí sa musia vo svojej každodennej práci zaoberať rozličnými nariadeniami;

d) *Zhodnotenie*

35. **vyzýva** inštitúcie EÚ a členské štáty, aby počúvali občanov s cieľom zhodnotiť výsledky diskusie počas obdobia premýšľania;

36. **je si vedomý** toho, že je pravdepodobné, že počas obdobia premýšľania sa bude diskutovať o rozličných scenároch, ale je **proti** zrieknutiu sa Zmluvy o Ústave v prospech Zmluvy z Nice a dožaduje sa konsenzuálneho prístupu s cieľom ratifikácie Zmluvy do roku 2009;

37. **vyjadruje želanie** aktívne sa podieľať na opätovnom začatí procesu v súvislosti s Ústavou a **ponúka** podporu Európskemu parlamentu pri jeho úsilí o zabezpečenie úspešného výsledku.

V Bruseli 13. októbra 2005

Predседа
Výboru regiónov
Peter STRAUB

PRÍLOHA

Návrh cestovnej mapy VR na podporu decentralizovanej diskusie počas obdobia premýšľania

Orientačné body

- Obdobie premýšľania by malo predstavovať aktívnu a dynamickú fázu dialógu, počas ktorej by európske inštitúcie pôsobili priamo medzi obyvateľstvom s cieľom podporiť štruktúrovanú, decentralizovanú a kvalitnú diskusiu o Európe zameranú na otázky, ktoré sa najviac dotýkajú obyčajných Európanov.
- Diskusia by mala byť zameraná viac na riadenie než na mechanizmus ratifikačného procesu, mala by vychádzať z koncepcie blízkosti k občanovi a mala by prebiehať skôr na úrovni miestnych a regionálnych orgánov než v Bruseli a predmetom diskusie by mal byť skôr účel a pridaná hodnota EÚ, jej základné hodnoty a postupy, než Zmluva o Ústave.
- Miestne a regionálne združenia a výkonné orgány by sa mali inštitucionálnym a proaktívnym spôsobom plne zapojiť do diskusie o budúcnosti Európy prevzatím svojich povinností voči občanom.
- Do diskusie by mohli byť zahrnuté nasledujúce otázky: význam a dôležitosť základných práv ako napr. práv obsiahnutých v charte tvoriacej súčasť Zmluvy o Ústave pre Európu, európsky sociálny model, solidarita, subsidiarita a proporionalita, jednotný trh, konkurencieschopnosť, rast a zamestnanosť, životné prostredie, trvalo udržateľný rozvoj, energetická politika, verejné služby a ich financovanie, ekonomické aspekty hospodárskej a menovej únie, úlohy vyplývajúce z globalizácie pre malé a stredné podniky, práva a slobody, ako aj pocit príslušnosti k EÚ, priestor bezpečnosti, slobody a spravodlivosti, rozširovanie verzus užšia integrácia, politika vzdelávania, výskumu a inovácií. Okrem toho by bolo vhodné, aby sa prediskutované témy prispôsobili konkrétnym situáciám jednotlivých miestnych a regionálnych samospráv.
- VR si v tejto oblasti želá zaujať proaktívny postoj spolu s Európskym parlamentom; poslanci EP a volení miestni a regionálni zástupcovia by sa mali spoločne zmobilizovať, aby sa mohli spolu podieľať na politickej a demokratickej diskusii počas obdobia premýšľania.
- VR by rád získal dodatočné finančné prostriedky na účinnú a vhodnú implementáciu navrhovaných opatrení a od roku 2006 možno dokonca na vytvorenie novej rozpočtovej položky na tento účel.

Plánované činnosti na obdobie 2006-2009

- Súbežné vytvorenie „plaforiem pre Európu“ vo všetkých členských štátoch, ktoré by predstavovali otvorený priestor na poskytovanie informácií a na diskusiu o Európe, jej hodnotách, cieľoch a hraniciach:
- 1. fáza (október 2005 – marec 2006): vytvorenie štruktúry regionálnych výborov, ktoré by združovali „vyslancov“ miestnych a regionálnych samospráv spolu so sieťou ich členov, politickými stranami, regionálnymi poslancami a členmi národných zhromaždení, miestne a regionálne médiá, občiansku spoločnosť, ako aj aktérov v sociálnej oblasti a oblasti vzdelávania. Táto fáza by bola zameraná na zvyšovanie povedomia občanov a hlavne mládeže ako aj na zvýšenie významu európskej politiky.

- 2. fáza (január 2006 – jún 2009): organizovanie verejných stretnutí s obyvateľstvom za účasti členov VR a poslancov EP, ktoré by sa zamerali na konkrétne témy:
  - Určenie cieľových skupín: miestna a regionálna správa, novinári, učitelia, mládež atď.;
    - Zistenie, ktoré problémy občania považujú za najväznejšie, prostredníctvom verejných stretnutí v spolupráci s EP a s pomocou médií;
    - Príprava viacerých komunikačných nástrojov pre členov VR;
    - Komunikácia s miestnymi a národnými médiami;
    - Využívanie elektronických diskusných platforiem a vytvorenie virtuálnych regionálnych fór;
    - Publikovanie informačných dokumentov.
  - 3. fáza (od roku 2007): vyhodnotenie a zhrnutie výsledkov diskusií zorganizovaných v európskych mestách a regiónoch.
  - Usporiadávanie stretnutí s miestnymi a regionálnymi médiami, ktoré by organizoval VR každoročne v Bruseli v spolupráci s ostatnými európskymi inštitúciami a s finančnou podporou Európskej komisie. Prvé stretnutie sa plánuje na rok 2006.
  - Vypracovanie štúdie o informačných činnostiach a vzťahoch s miestnymi a regionálnymi médiami v spolupráci s miestnymi a regionálnymi zastúpeniami v Bruseli a s oddelením pre tlač a komunikáciu. Táto téma by sa mohla stať hlavnou témou Dní otvorených dverí Výboru regiónov 2006.
  - Vypracovanie brožúry zameranej na pridanú hodnotu činností Spoločenstva a ich význam pre európskych občanov, ktorá by bola distribuovaná v širokom rozsahu a prezentovali by ju členovia VR. Išlo by o publikáciu založenú na novej pedagogickej koncepcii, ktorá by bola zrozumiteľná a vzbudila by záujem občanov.
  - Rozvinutie stratégie na zvyšovanie povedomia európskych občanov, zameranej hlavne na mládež, t.j. európskych občanov budúcnosti, ktorí sa po prvýkrát zúčastnia na voľbách v roku 2009.
-

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Ženy a chudoba v Európskej únii“

(2006/C 81/10)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu z 11. mája 2005 konzultovať s ním tému: „Ženy a chudoba v Európskej únii“ podľa článku 265 ods. 4 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie jeho predsedu z 19. mája 2005 poveriť komisiu pre hospodársku a sociálnu politiku vypracovaním príslušných prípravných prác,

so zreteľom na článok 2 Zmluvy o ES ⁽¹⁾, ktorého ustanovenie uvádza podporu rovnosti mužov a žien medzi úlohami Spoločenstva,

so zreteľom na článok 3 Zmluvy o ES, podľa ktorého odstránenie nerovností a podpora rovnosti mužov a žien je krízovým cieľom politik Európskej únie,

so zreteľom na článok 13 Zmluvy o ES, v ktorom Komisia priznáva právo dať podnet na boj proti diskriminácii, ktorá je, okrem iného, založená na pohlaví,

so zreteľom na článok 141 Zmluvy o ES, ktorá ukladá povinnosť použiť zásadu rovnosti platov mužov a žien,

so zreteľom na článok 23 Charty základných práv Únie, v ktorom je uvedená zásada rovnosti žien a mužov vo všetkých oblastiach,

so zreteľom na závery Lisabonského summitu (2000), ktorej cieľom je dosiahnutie 70 % miery zamestnanosti obyvateľov a 60 % miery zamestnanosti žien v produktívnom veku do roku 2010,

so zreteľom na rozhodnutie Rady ustanovujúce akčný program Spoločenstva o stratégii v oblasti rovnosti žien a mužov (2001 – 2005) ⁽²⁾,

so zreteľom na svoje stanovisko na tému „Rovnosť príležitostí mužov a žien v Európskej únii“ (CdR 161/1996 fin),

so zreteľom na svoje stanovisko na tému „Oznámenie Komisie – rámcova stratégia Spoločenstva týkajúca sa rovnosti žien a mužov (2001 – 2005)“ a na tému „Návrh rozhodnutia Rady o programe týkajúcom sa stratégie Spoločenstva v oblasti rovnosti mužov a žien“ ⁽³⁾ (CdR 233/2000 fin),

so zreteľom na svoje stanovisko na tému „Návrh smernice Rady zavádzajúcej zásadu rovného zaobchádzania so ženami a mužmi v prístupe k majetku a službám a k ich poskytovaniu“ ⁽⁴⁾ (CdR 19/2004 fin),

so zreteľom na svoje stanovisko na tému „Oznámenie Komisie, ktorým sa zavádzajú usmernenia ohľadne druhého kola iniciatívy Spoločenstva EQUAL“ týkajúcej sa nadnárodnej spolupráce pre podporu nových postupov v boji proti všetkým druhom diskriminácií a nerovností na pracovnom trhu „volný pohyb dobrých nápadov“ ⁽⁵⁾ (CdR 96/2004 fin),

so zreteľom na svoje stanovisko z 18. novembra 2004 k zelenej knihe o rovnosti a nediskriminácii v rozšírenej Európskej únii ⁽⁶⁾ (CdR 241/2004 fin),

so zreteľom na svoje stanovisko na tému „Nariadenie o Európskom sociálnom fonde“ ⁽⁷⁾ a na tému „Návrh rozhodnutia, ktorým sa stanovuje program Spoločenstva pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu – PROGRESS“ ⁽⁸⁾ (CdR 240/2004 fin),

⁽¹⁾ Odkazy na zmluvy v platnosti (Zmluva z Nice).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 17, 19.1.2001, s. 22.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 144, 16.5.2001, s. 47 [KOM(2000) 335, konečné znenie – 2000/0143 (CNS)].

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 121, 30.4.2003, s. 25 [KOM(2003) 657, konečné znenie – 2003/0265 (CNS)].

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 318, 22.12.2004, s. 15 [KOM(2003) 840, konečné znenie].

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 71, 23.3.2005, s. 62 [KOM(2004) 379, konečné znenie].

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 164, 5.7.2005, s. 48 [KOM(2004) 493, konečné znenie – 2004/0165 (COD)].

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 164, 5.7.2005, s. 48 [KOM(2004) 488, konečné znenie – 2004/0158 (COD)].

so zreteľom na svoje stanovisko na tému „Oznámenie Komisie – sociálny program“⁽⁹⁾ (CdR 80/2005 rev. 1),

so zreteľom na deklaráciu 4. svetovej konferencie žien prijatú 15. septembra 1995 v Pekingu („Pekinská deklarácia“), ako aj akčný program pripojený k deklarácii,

so zreteľom na rozvojové ciele tisícročia (ODM) a najmä ciele „podpory rovnosti pohlaví a autonómnosti žien“ a „zlepšenia zdravia matiek“,

keďže podľa Pekingskej deklarácie „účasť žien na hospodárskom a sociálnom rozvoji, rovnosť príležitostí a stála účasť žien rovnako ako mužov vo funkciách stáleho rozvoja individua sú základnými podmienkami k odstráneniu chudoby pomocou podpory ekonomického rastu, sociálneho rozvoja, ochrany životného prostredia a sociálnej spravodlivosti“,

so zreteľom na svoje stanovisko (CdR 151/2005 rev. 1), prijaté 29. júna 2005 komisiou pre hospodársku a sociálnu politiku (spravodajkyňa: **pani Mireille LACOMBE** (F – SES), generálna poradkyňa v Puy-de-Dôme, Francúzsko),

prijal na svojom 61. plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo 12. a 13. októbra 2005 (schôdza z 13. októbra) jednohlasne nasledujúce stanovisko:

1. Názory Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

1.1 **sa nazdáva**, že je potrebné zväziť žiadosť o vypracovanie stanoviska Európskeho parlamentu v nasledujúcich bodoch:

1.1.1 ženy, a osobitne tie, ktoré sú staršie alebo samy s jedným alebo viacerými deťmi trpia neistotou a chudobou viac ako muži; 17 % z nich žije stále pod hranicou rizika chudoby⁽¹⁰⁾;

1.1.2 prístup žien ku korektne platenému zamestnaniu je najlepšou zárukou proti neistote. To im zabezpečuje nezávislosť a autonómiu a pomáha im vzdorovať rodinným roztržkám;

1.1.3 ženy v Európe predstavujú približne polovicu aktívnej populácie⁽¹¹⁾. Vo všetkých krajinách sa stala vzorom zárobkovo činná žena. Napriek tomuto historickému vývoju na trhu práce nebola dosiahnutá 60 % miera zamestnanosti žien stanovená Lisabonským summitom (2000). Vo väčšine krajín je nezamestnanosť žien stále väčšia ako nezamestnanosť mužov. Taktiež dĺžka doby nezamestnanosti diskriminuje ženy a to hlavne v krajinách južnej Európy.

VÝBOR REGIÓNOV

1.2 **zdôrazňuje**, že rôzne formy diskriminácie, ktorých obeťami sú ženy, zároveň zabraňujú uskutočneniu cieľa Spoločenstva:

1.2.1 platy žien sú stále nižšie ako platy mužov. Napriek nariadeniu z roku 1975 o zásade rovnosti platov za rovnakú prácu je rozdiel v ohodnotení žien a mužov asi 15 %⁽¹²⁾. Nerovnosti v platoch odrážajú prekážky a pretrvávajúce

⁽⁹⁾ [KOM(2005) 33, konečné znenie].

⁽¹⁰⁾ Európa 25 členských štátov – prah rizika chudoby je stanovený na úrovni 60 % priemerného zárobku vrátane sociálnych dávok. Eurostat 2001.

⁽¹¹⁾ 44 % žien v aktívnom veku v EÚ.

⁽¹²⁾ Eurostat 2003: Rozpätie medzi členskými štátmi je medzi 4 % v prípade Malty a 25 % v prípade Cypru.

ťažkosti so skutočným zaradením sa žien do trhu práce v rovnakom postavení ako muži;

1.2.2 formy flexibilného zamestnania sa viac týkajú žien a stávajú sa tým aj viacej zraniteľnými. Práca na čiastočný pracovný úväzok predstavuje 33,5 % zamestnania žien a 6,5 % zamestnania mužov (2002). V priebehu 10 rokov vzrástla práca žien na čiastočný úväzok dvakrát rýchlejšie (4,7 bodov proti 2,3 bodov). Pokiaľ nie je nariadené zamestnávateľom, ženy sú donútené pristúpiť k tomuto kroku z dôvodu nedostatku počtu kvalitných služieb v oblasti starostlivosti o deti alebo o vekovo pokročilých rodičov. Dvojité pracovné deň žien degraduje spôsob života. Rozdelenie prác v domácnosti sa rozvinulo málo, hoci dnes muži zastávajú ten názor, že hrajú hlavnú úlohu v oblasti rovnosti príležitostí. To, čo ženy získali na sebestačnosti vďaka zamestnaniu, často stratili v oblasti kvality života v najviac znevýhodnených kategóriách. Napriek týmto znevýhodneniam, „dobrovoľný“ čiastočný úväzok alebo prerušenie pracovného pomeru po narodení dieťaťa sú individuálnymi odpoveďami na tieto ťažké situácie. Toto zvyšuje riziko neistoty v prípade výskytu rodinných roztržiek;

1.2.3 osoby v pokročilom veku sú väčšinou ženy⁽¹³⁾ a rozdiely vo výške dôchodkov sú veľmi veľké⁽¹⁴⁾;

1.2.4 násilie voči ženám je najväčšou a najzávažnejšou z foriem diskriminácie, ktorým sú vystavované. Násilie zo sexistických dôvodov ničí život žien, narušuje ich osobný život, destabilizuje ich profesijný život a podporuje fenomény vylúčenia. Sexistické násilie je jedným z dôvodov slabej účasti žien na verejnom a politickom živote. Manželské násilie je jedným z hlavných dôvodov prerušenia rodinnej väzby.

⁽¹³⁾ 60 % viac než 65 rokov a skoro 2/3 viac než 75 rokov.

⁽¹⁴⁾ Napríklad rozdiel medzi mesačným dôchodkom žien a mužov je v priemere 848 EUR oproti 1416 EUR vo Francúzsku (rozdiel 42 %) ; v Španielsku je rozdiel 37 % (405 EUR oproti 650 EUR), v Rakúsku je rozdiel medzi 734 a 1334 EUR.

VÝBOR REGIÓNOV

1.2.5 **ľutuje**, že napriek nadnárodnému rozmeru a jeho platnosti vo všetkých krajinách Európskej únie, primárne právo neobsahuje priamo špecifický právny základ proti násiliu voči ženám;

1.2.6 problém obchodovania so ženami a prostitúcie naďalej pretrvávajú: nejde o problém obmedzený na krajinu pôvodu a cieľovú krajinu, ale týka sa taktiež tranzitných krajín. Riešenie tejto problematiky nemôže byť obmedzené na represívny rozmer, čo je doterajší prístup programov vedených Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť. Je nutné, aby sa s ním počítalo rovnako vo všetkých oblastiach zameraných na boj proti vylúčeniu a tým sa otvorili možnosti pre sociálne začlenenie, vzdelávanie a zamestnanie;

1.2.7 **poukazuje** na zvláštnosť situácie žien v etnických menšinách Európskej únie, pre ktoré je neľahký prístup ku vzdelaniu faktorom vylúčenia, rovnako ako určité tradície, ktoré bránia ich integrácii do európskej spoločnosti.

VÝBOR REGIÓNOV

1.3 konštatuje, že nerovnosti zaobchádzania s mužmi a ženami spôsobujú neistotu alebo riziko neistoty, ktorých dôsledkom je riziko chudoby a vylúčenia:

1.3.1 **vyjadruje uspokojenie nad tým**, že legislatíva Európskej únie vzťahujúca sa na boj proti diskriminácii patrí medzi najvyššie na svete a väčšinou sa považuje za účinný model;

1.3.2 **zdôrazňuje**, že ak sieť právnych expertov na aplikáciu práva Spoločenstva o rovnosti medzi mužmi a ženami konštatuje, že „princíp rovnosti zaobchádzania s mužmi a ženami bol zaradený do každého národného právneho systému“ nie je menej ako definícia konceptov priamej diskriminácie a je nepriamo „jasným problémom“.

Okrem iného práve títo experti konštatujú, že definícia pozitívnej diskriminácie a rovnako aj využívanie princípu výmeny úloh zostávajú v niektorých členských štátoch nevyriešenými otázkami.

VÝBOR REGIÓNOV

1.3.3 **konštatuje** však, že uplatňovanie zásady presadzovania rodového hľadiska (*gender mainstreaming*), ktorá spočíva v integrácii dimenzie rovnosti medzi mužmi a ženami do všetkých makroekonomických politík, je neúčinné;

1.3.4 **zdôrazňuje**, že Európsky súdny dvor sa nazdáva, napríklad vo svojom rozhodnutí vo veci C-285/98 Tanja Kreil (11. november 2000), že právo nebyť diskriminovaný z dôvodu pohlavia je podľa práva Spoločenstva základným právom, a že akékoľvek výnimky musia byť zdôvodnené jasným spôsobom. Súd v tomto rozhodnutí taktiež upresňuje, že pri stanovení rozsahu akejkoľvek výnimky zo základného práva ako rovnosti mužov a žien, je treba rešpektovať zásadu proporcionality. Táto

zásada si vyžaduje, aby výnimky neprekročili hranicu miery vhodnosti a nutnosti potrebných pre dosiahnutie hľadaného cieľa;

1.3.5 pripomína, že stratégia zosúladenia rodinného a pracovného života nie je v rozpore s uznaním práva žien na prácu, VR **priznáva svoj omyl** v politike podporujúcej návrat žien do domácnosti, ktorých cieľom je znížiť čísla štatistík nezamestnanosti;

1.3.6 **konštatuje**, že vo všetkých krajinách Únie zostáva práca na čiastočný úväzok (ktorej podiel z celkového zamestnania sa pohybuje v rozpätí od 18 % v EÚ-15 do 10 % v nových členských a kandidátskych krajinách) údelom žien a okrem Slovinska, Českej republiky, Slovenska či Cypru väčšina žien, ako napr. v Grécku, Portugalsku, Taliansku, Fínsku a Švédsku, prehlasuje, že tento typ zamestnania vykonávajú dobrovoľne a chceli by pracovať na plný úväzok. Ženy, ktoré si „zvolili“ prácu na čiastočný úväzok (viac než 40 % v Dánsku a Švédsku, vyše 60 % vo Francúzsku, Luxembursku a Spojenom kráľovstve) tak urobili najmä kvôli rodinným povinnostiam;

1.3.7 **zdôrazňuje**, že dosiahnutie zodpovedajúcej rovnováhy medzi pružnosťou a stálosťou zamestnania je potrebné na realizáciu základných cieľov Lisabonskej stratégie, ktorá podporuje pružnejšiu organizáciu práce, s cieľom vytvoriť priaznivé podmienky pre plnú zamestnanosť, sociálnu súdržnosť a nastolenie pracovného trhu podporujúceho vstup ďalších pracovníkov;

1.3.8 **podporuje** pružnejšiu organizáciu práce, ktorá by nebránila v krajinách Únie naplneniu cieľa rovnosti mužov a žien v zamestnaní;

1.3.9 **súhlasí** s definíciou nepriamych diskriminácií na európskej úrovni. Považuje ju za ustanovenie, kritérium alebo postup zdanlivo neutrálnej povahy, avšak zároveň táto definícia je schopná zapríčiniť zvláštne znevýhodnenie jednému alebo druhému pohlaviu bez toho, aby zároveň poskytla objektívne a legitímne zdôvodnenie. Účinky nepriamych foriem diskriminácie sú pre ženy ničivé. Tieto formy sú spôsobené verejnou politikou, ktorá znemožňuje integráciu dimenzie pohlaví a dostatočné neberie do úvahy vyhodnotenie rozdielneho dopadu na mužov a ženy;

1.3.10 **konštatuje**, že princíp integrácie v oblasti rodu sa objavuje v dokumentoch o smerovaní decentralizovanej regionálnej politiky na úrovni členských štátov. Tento princíp nebol systematicky zahrnutý do vykonávania programu, v ktorých je rod jednoducho iba citovaný bez toho, aby bol zaradený do výberu návrhov.

Vyzýva európske miestne územné celky, aby považovali za dôležitejšie možnosti zmeny, ktoré prináša stratégia začlenenia rovnosti pohlaví na každej úrovni vypracovania a vykonávania regionálnej politiky.

1.4 Problematika feminizácie chudoby vo svetovom kontexte

VÝBOR REGIÓNOV

1.4.1 **už uvítal** dosiahnutie toho, že Európska komisia považuje rovnosť medzi mužmi a ženami za jeden z hlavných cieľov vonkajšej politiky a rozvoja EÚ rovnako ako aj hlavný prvok základných pracovných noriem na medzinárodnej úrovni ⁽¹⁵⁾.

Lutuje však konštatovania Medzinárodnej organizácie práce, že 70 % z 1,3 miliárd chudobných vo svete (t. j. ľudí, ktorý žijú z ekvivalentu menšieho ako 1 USD na deň) sú ženy.

1.4.2 V tomto kontexte pekinský akčný program zachováva svoju náležitosť a najmä štyri strategické ciele súvisiace s oblasťou „ženy a chudoba“:

- „znovu preskúmať, prijať a aplikovať makroekonomickú politiku a stratégie rozvoja, ktoré zodpovedajú potrebám a úsilí žien, ktoré žijú v chudobe“;
- novelizovať legislatívu a administratívne praktiky s cieľom dosiahnutia rovnosti práv v ekonomických zdrojoch a širší prístup žien ku nim;
- otvoriť ženám prístup ku sporeniu a k mechanizmom sporiacich a úverových inštitúcií;
- „určiť metódy so špecifikami každého pohlavia a hľadať prostriedky k boju proti feminizácii chudoby“.

1.4.3 Uskutočnenie strategických cieľov by sa však nemalo limitovať jedine na vonkajšie politiky a rozvoj EU, ale takisto by mali vytvoriť základ boja proti feminizácii chudoby v EÚ.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

2.1 **berie do úvahy**, že miestne a regionálne orgány sú najbližšie občanom v boji proti vylúčeniu;

2.2 **sa domnieva**, že v boji proti fenoménu chudoby je prvoradé odstrániť nerovnosti na danom území, ktoré sú ich príčinou;

2.3 **vyzýva** členské štáty k definovaniu vyváženejšej právnej úpravy týkajúcej sa plateného rodičovského voľna, hlavne v tom smere, aby otcom umožnili aktívnejšie sa zúčastniť na výchove svojich detí;

⁽¹⁵⁾ Stanovisko na tému „Oznámenie Komisie o sociálnom rozmere globalizácie – prínos politiky EÚ k rovnomernému rozdeleniu výhod pre všetkých“, KOM(2004) 383, konečné znenie.

2.4 **zdôrazňuje** obmedzenie v prístupe ku sociálnej ochrane pre emigrujúce ženy, ktoré často nie sú brané do úvahy ako ženy a deti mužov imigrantov;

2.5 **žiada**, aby bola problematika násillia voči ženám viacej vzatá do úvahy na vládnej úrovni;

2.6 **žiada**, aby sa na príslušnej vládnej úrovni brali do úvahy aj špecifické situácie určitých skupín žien, napríklad postihnutých žien, starších žien a žien z vidieckych oblastí a aby ponúkli riešenia špecifických problémov, ktorým musia čeliť;

2.7 **vyzýva** členské štáty k definovaniu vyváženejšej právnej úpravy týkajúcej sa plateného rodičovského voľna, hlavne v tom smere, aby otcom umožnili aktívnejšie sa zúčastniť na výchove svojich detí;

2.8 **pripomína**, že vstup štátov strednej a východnej Európy do Európskej únie vzbudil v ženách z týchto štátov očakávanie, že uplatňovanie európskej legislatívy v otázke rovnosti mužov a žien prispeje k väčšej rovnosti a otvorí im nové príležitosti;

odporúča preto preštudovať na základe štatistík na základe pohlavia, aké účinky mala na skutočnú situáciu rovnosti mužov a žien, ekonomická a politická transformácia členských štátov, ktorá spôsobila zmenu systému od roku 1989. Takáto štúdia by mohla byť začlenená do pracovného programu Európskeho inštitútu pre rovnosť pohlaví;

2.9 **lutuje** vzrastajúci vplyv náboženských integratívne hnutí snažiacich sa obmedziť alebo zrušiť práva žien v oblasti sexuálnych a reprodukčných práv. Vzrast tohoto vplyvu je zaznamenaný na území všetkých územných celkov;

2.10 **poznámenáva**, že pre hospodársku budúcnosť a prosperitu Európskej únie je prvoradé podnecovať ženy, aby využili príležitosť a dali sa do podnikania a znížili tak rozdiel, ktorý ich v Európe delí od mužov v otázkach zamestnanosti v Európe a podporovať na príslušnej vládnej úrovni prístup žien k novým technológiám;

2.11 **zdôrazňuje** však obmedzený prístup najchudobnejších žien k týmto možnostiam z dôvodu ich zraniteľnosti, nepriaznivého spoločenského postavenia a nedostatku sebadôvery, ktorým často trpia pri získavaní úverov a v oblasti prístupu k financiám na začatie a rozvoj podnikania;

2.12 **žiada**, aby sa na príslušnej vládnej úrovni vytvorili potrebné podmienky na podporu politickej angažovanosti žien;

2.13 **považuje** za prvoradé použiť účinné prostriedky na boj proti nerovnostiam od samého začiatku. Faktory vylúčenia najviac znevýhodnených osôb sú hlavne:

- nadmerný počet žien v menej kvalifikovaných zamestnaniach, čo je odrazom neprimeranej profesijnej orientácie, častým neuznaním ich kvalifikácie a faktu, že zostávajú v týchto zamestnaniach bez ďalšieho postupu,
- zvýšenie vnútenej práce na čiastočný úväzok, ktorá trestá ženy o to viac, že je často sprevádzaná posunutým časovým harmonogramom, ktorý ešte viac znemožňuje zosúladienie zamestnania, rodinných prác a spoločenského života,
- druh zamestnania žien, ktoré spôsobujú okrem zaradenia do pracovného života aj iné neistoty,
- neadekvátnosť predškolských zariadení a zariadení pre opateru závislých starších osôb, ktoré sa javia ako nedostačujúce; existencia kvalitných, finančne dostupných spôsobov starostlivosti o deti je podmienkou pre začlenenie sa do zamestnania a spoločenského života.

VÝBOR REGIÓNOV

2.14 **považuje za najhlavnejšie** v boji proti chudobe žien ako navonok, tak aj vo vnútri EU odsúhlasiť rovnaký prístup k vzdelaniu, odstránenie analfabetizmu u žien, zlepšenie prístupu k odbornému vzdelávaniu, k prírodným vedám a technike a k ďalšiemu vzdelávaniu, rovnako ako prístup k novým informačným technológiám, najmä pre vidiecke obyvateľstvo;

2.15 **považuje** za potrebné premeniť schopnosti žien na hnaciu silu regionálneho rozvoja:

- zosúladienie pracovného, rodinného a súkromného života je dôležitým príspevkom k dosiahnutiu zvýšenia pôrodnosti,
- mnoho žien vo veku, kedy by mali mať deti, si musia zvoliť medzi kariérou a výchovou detí,
- vhodné politické opatrenia podporujúce pracujúcich rodičov by mohli zvýšiť pôrodnosť a zamestnanosť,
- ženy, ktoré sa rozhodnú venovať naplno svojim deťom predškolského veku by mali mať prístup k poradenstvu a ďalšiemu vzdelávaniu, aby ich návrat na trh práce bol jednoduchší a aby ich rozhodnutia čo najmenej ovplyvnili ich kariéru.

2.16 **Zdôrazňuje**, nakoľko je nevyhnutné bojovať proti prekážkam, s ktorými sa stretávajú ženy pri návrate na pracovný trh, ako je nerovný prístup k zdrojom v oblasti bývania, vzdelávania, doškolenia, pracovných príležitostí, diskriminácia na pracovnom trhu z dôvodu veku a rodinné povinnosti.

VÝBOR REGIÓNOV

2.17 **opakuje** svoju náklonnosť k čo najprísnejšiemu dodržiavaniu zásady subsidiarity:

legislatíva Spoločenstva musí zaručiť právo územných správnych celkov v oblasti riadenia a výkonu ich právomocí v súlade s národnou právnou úpravou,

v kontexte decentralizácie miestne a regionálne orgány predstavujú najvhodnejšiu úroveň, prostredníctvom svojich volených zástupcov, na podporu dialógu s miestnymi spoločenstvami a na vyhodnotenie potrieb a poskytnutie praktických riešení problémov v oblasti nerovnosti mužov a žien;

2.18 **Vyzýva** rozpočtový orgán Spoločenstva, aby znížil finančnú hranicu pre oprávnenie na čerpanie finančných prostriedkov pre projekty predkladané v rámci programov Spoločenstva viazaných na zavedenie rovnosti mužov a žien do praxe, a to bez toho, aby znížili maximálnu hranicu čerpania prostriedkov. Toto zníženie je potrebné na to, aby pod programy Spoločenstva spadali aj projekty na spolufinancovanie takých rozmerov, ako sú schopné vypracovať mimovládne organizácie pôsobiace na miestnej a regionálnej úrovni. Okrem toho, ženské organizácie aktívne na miestnej, regionálnej alebo národnej úrovni a schopné vedenia nadnárodných projektov musia mať prístup ku financovaniu a nesmú byť vylúčené, pretože nie sú organizované na úrovni európskej;

2.19 **Navrhuje** vytvorenie osobitných programov zameraných na územné celky, ktorých cieľom bude povzbudzovať ich, aby zavádzali do praxe:

- programy, ktoré majú za cieľ začleniť dimenziu rovnosti do všetkých územných opatrení a do všetkých etáp ich vytvárania (*gender mainstreaming*),
- programy na lepšie rozmiestnenie rozpočtu spoločenstiev ženských potrieb a užívania zdrojov podľa pohlavia (*gender budgeting*),
- informačné programy určené pre volených zástupcov a školenia pre činiteľov územných celkov, aby mohli lepšie uplatňovať opatrenia pre rovnosť pohlaví,
- nadnárodnú spoluprácu pre výmenu skúseností v oblasti rovnosti pohlaví,
- nové formy riadenia a správy, prostredníctvom ktorých by ženy mali prístup na všetky úrovne rozhodovacieho procesu s cieľom zabezpečiť lepšiu politickú komunikáciu v týchto otázkach.

2.20 **Navrhuje** Európskej komisii vypracovať príručku osvedčených postupov pre miestne európske samosprávy, ktoré sa zaoberajú vytvorením politiky druhu;

2.21 **Pozýva** miestnu európsku samosprávu, aby vytvorila z politiky druhu osobitnú súčasť projektov v oblasti decentralizovanej spolupráce, napríklad prostredníctvom projektov zameraných na prístup žien ku vzdelaniu, ale aj na prístup žien k mikro-financovaniu obchodných činností;

2.22 **Berie na vedomie** prezentáciu Komisie z 31. mája 2005 návrhu o rozhodnutí o „európskom roku rovnosti šancí pre všetkých (2007) – k spravodlivejšej spoločnosti“, ku ktorému sa VR vráti v inom stanovisku;

Avšak aby rok 2007 dodal nový impulz konkrétnej aplikácii európskej legislatívy proti diskriminácii a najmä proti diskriminácii pohlaví, Výbor regiónov týmto vyzýva ďalšie európske inštitúcie, aby využili jeho služby sprostredkovateľa informácií a koordinátora aktivít európskych územných samospráv.

2.23 **Pripomína** povinnosť dbať na územnú súdržnosť vo finančnom výhľade na obdobie 2007 – 2013 a zdôrazňuje, že je dôležité, aby budúce štrukturálne fondy naďalej podporovali miestne iniciatívy žien, a to najmä v najznevýhodnenejších oblastiach EÚ.

V Bruseli 13. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Návrh rozhodnutia Rady o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v Európskom partnerstve s Chorvátskom“

(2006/C 81/11)

VÝBOR REGIÓNOV,

so zreteľom na „Návrh rozhodnutia Rady o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v Európskom partnerstve s Chorvátskom“ (COM(2004) 275 final),

so zreteľom na rozhodnutie Európskej komisie zo 17. novembra 2004 prekonzultovať túto tému s výborom podľa prvého odseku článku 265 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na rozhodnutie svojho grémia z 15. júna 2004 poveriť komisiu pre vonkajšie vzťahy vypracovaním stanoviska ku stratégii Európskej komisie o pokrokoch dosiahnutých v rámci procesu rozširovania EÚ,

so zreteľom na závery predsedníctiev Európskej rady v Solúni v júni 2003 a v Bruseli v decembri 2004,

so zreteľom na rozhodnutie Rady z 13. septembra 2004 o zásadách, prioritách a špecifických podmienkach obsiahnutých v Európskom partnerstve s Chorvátskom,

so zreteľom na správu Európskeho parlamentu o žiadosti o vstup Chorvátska do Európskej únie (A5-0206/2004),

so zreteľom na správu Európskej komisie z r. 2003 o stabilizačnom a asociačnom procese,

so zreteľom na oznámenie Európskej komisie z apríla 2004 týkajúce sa stanoviska o žiadosti o pristúpenie Chorvátska k Európskej únii (COM(2004) 257 final),

so zreteľom na rozhodnutie Rady týkajúce sa podpisu dohody o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Chorvátskom na strane druhej,

so zreteľom na rozhodnutie Rady z 3. októbra 2005 začať s Chorvátskom rokovania o pristúpení,

so zreteľom na vyhlásenia a odporúčania zmiešaného parlamentného výboru „EÚ-Chorvátsko“ z 5. októbra 2005,

so zreteľom na svoj návrh stanoviska (CdR 499/2004 rev. 2) prijatý komisiou pre vonkajšie vzťahy 30. júna 2005 (Spravodajca: Isidoro GOTTARDO, člen regionálneho zastupiteľstva Friuli Venezia Giulia (IT/ELS)),

keďže perspektíva vstupu Chorvátska do Európskej únie je kvalitatívnym prínosom tak z hľadiska politickej stability a posilňovania demokracie na Balkáne, ako aj vzhľadom na príklad pre ostatné krajiny regiónu;

keďže rešpektovanie demokratických princípov a zásad právneho štátu ako aj dodržiavanie ľudských a menšinových práv a základných slobôd je základným predpokladom pre udelenie pomoci Spoločenstva zameranej na posilňovanie inštitucionálnej stránky a na prípravu na vstup do EÚ,

prijal nasledujúce stanovisko na svojom 61. plenárnom zasadnutí dňa 12. a 13. októbra 2005 (schôdza 13. októbra).

Pripomienky a odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV

1. Zásady, priority a podmienky európskeho partnerstva s Chorvátskom

1.1 **víta** vytvorenie európskeho partnerstva stanoveného na základe Solúnskeho programu pre západný Balkán a priority zdôraznené Európskou komisiou v súvislosti s Chorvátskom a **očakáva**, že bude zapojený do hodnotenia, ktoré bude vykonané na konci stanoveného obdobia v súvislosti s krátkodobými prioritami, najmä pokiaľ ide o politické priority ako demokracia, zásady právneho štátu, ľudské práva a ochrana menšín,

1.2 **podčiarkuje** nesmiernu dôležitosť posilnenia chorvátskych administratívnych kapacít a odbornej pripravenosti administratívneho personálu s cieľom čeliť nevyhnutnému boju proti korupcii ako aj prioritám, ktoré predpisujú záväzky vyplývajúce zo vstupu do EÚ,

1.3 **nazdáva sa** v tejto súvislosti, že priame partnerstvo s miestnymi a regionálnymi orgánmi správy členských štátov EÚ patrí k nástrojom, ktoré treba použiť pre skvalitnenie fungovania verejnej správy, **vyzýva** preto Radu pre pridruženie a stabilizáciu, aby sa obrátila aj na jeho schopnosti ponúknuť širokú škálu skúseností v tejto oblasti,

1.4 **s potešením víta** ústavné záruky pre národnostné menšiny, ktoré sú integrálnou súčasťou chorvátskej spoločnosti a ich náležité zastúpenie vo vládných postoch na ústrednej, regionálnej i miestnej úrovni, ako aj všetky snahy o ochranu rómskej menšiny. Okrem toho **priaznivo hodnotí** vytvorenie zmiešaných medziministerských komisií so zastúpením menšín i ústrednej vlády,

1.5 **zdôrazňuje** potrebu zaručiť dvojjazyčnosť v miestnych orgánoch verejnej správy všade tam, kde existujú spoločensvá pôvodného obyvateľstva a spoločensvá patriace k jazykovej menšine odlišnej od chorváčtiny, a to nielen na obecnej a mestskej úrovni, ale aj na úrovni vyšších územných celkov,

a preto **zdôrazňuje** potrebu prispôsobiť zákon o územiach regiónov, miest a obcí ústavnému zákonu o právach národnostných menšín a zákonu o jazykoch národnostných menšín tak, aby sa de facto zaviedlo používanie dvojjazyčných označení v tých regiónoch, mestách a obciach, v ktorých toto oficiálne označenie v chorváčtine aj jazyku menšiny stanovujú príslušné štatúty,

1.6 **žiada**, aby sa verejne zhodnotila koordinácia a existujúca spolupráca medzi zodpovednými ústrednými a miestnymi orgánmi v súvislosti s otázkami návratu utečencov do vlasti, rekonštrukcie a vrátenia ubytovaní, uplatňovania predpisov, ktoré stanovujú kompenzácie za stratu ubytovacích a/alebo nájomníckych práv, boja proti národnostnej alebo etnickej diskriminácii pri zamestnávaní, ktoré sú základom pre opätovné socio-ekonomické začlenenie navrátilcov, ktoré by malo byť plánované na základe regionálnych programov a ktoré by sa malo pokladať za integrovanú súčasť miestneho rozvoja,

1.7 **berie na vedomie** požiadavku národnostných menšín, aby chorvátsky volebný zákon uznal „dvojité hlasovanie“ (politické a etnické) pre národnostné menšiny v Chorvátsku v súlade s ustanoveniami ústavy a ústavného zákona o národnostných menšinách,

1.8 **podčiarkuje** nevyhnutnosť náležitého zastúpenia etnického pluralizmu vo verejných televíznych a rozhlasových vysielaniach.

2. Vstúpenie dohody o stabilizácii a pridružení (SAA) do platnosti

2.1 **s potešením víta** vstúpenie dohody o stabilizácii a pridružení s Chorvátskom do platnosti, predstavujúcej právny rámec pre vzťahy medzi Chorvátskom a EÚ počas celého obdobia pred pristúpením a **vyslovuje želanie**, že sa skutočne podarí urýchliť proces integrácie a zároveň utužiť vzťahy medzi partnermi prostredníctvom široko koncipovaného partnerstva, ktoré by zapojilo chorvátske regionálne a miestne územné celky do procesu realizácie SAA,

2.2 **pripomína**, že SAA predvída konkrétne zriadenie parlamentného výboru pre pridruženie a stabilizáciu zameraného na podnecovanie dialógu medzi partnermi s cieľom nastoliť úzke väzby solidarity a nové formy spolupráce ⁽¹⁾,

2.3 **pozoruje** predovšetkým vôľu SAA presadzovať politický dialóg medzi partnermi akýmkoľvek iným prostriedkom, ktorý by mohol účinne prispieť ku konsolidácii, rozvoju a zintenzívneniu takéhoto dialógu ⁽²⁾,

2.4 **vyslovuje** preto **poľutovanie** nad skutočnosťou, že na rozdiel od predchádzajúcich kandidátskych krajín konkrétne zriadenie asociačného výboru regionálnych a miestnych zástupcov nie je obsiahnuté v SAA ani v Stabilizačnej a asociačnej rade a ani v rozhodnutí Rady, ktoré stanovuje jeho vnútorný poriadok,

2.5 preto **žiada**, aby sa Rada pre pridruženie a stabilizáciu s cieľom účinne prispieť ku konsolidácii, rozvoju a zintenzívneniu politického dialógu ⁽³⁾ zaviazala zriadiť zmiešaný poradný výbor medzi Chorvátskom a VR zameraný vďaka svojej povahe na podnecovanie politického dialógu, presadzovanie približovania Chorvátska k Európskej únii, regionálnej spolupráce a rozvoja dobrých susedských vzťahov, ako aj na podporu kultúry subsidiarity a rozvoja miestnej demokracie.

3. Začatie rokovaní o pristúpení

3.1 **pripomína**, že spoločným a konečným cieľom rokovaní je úplné pristúpenie Chorvátska k Európskej únii,

3.2 **vyslovuje želanie**, aby akékoľvek prípadné prechodné opatrenia a ochranné ustanovenia boli vždy stanovené s ohľadom na záujmy EÚ, predovšetkým pokiaľ ide o hospodársku súťaž a fungovanie vnútorného trhu,

3.3 **podčiarkuje** prirodzenú predurčenosť Chorvátska na vstup do EÚ, úprimnú vôľu chorvátskeho ľudu vstúpiť do EÚ. Začatie rokovaní umožnilo zabrániť strate záujmu o perspektívu Európskeho spoločenstva a spomaleniu politickej stabilizácie regiónu,

3.4 **víta** začatie rokovaní o pristúpení Chorvátska k EÚ, ku ktorému došlo na základe politického rozhodnutia, ktoré náležite zohľadnilo splnenie kodanských kritérií, ako aj podmienok stanovených Radou v roku 1997, viažucich sa na stabilizačný a asociačný proces (spolupráca s trestným tribunálom pre zločiny v bývalej Juhoslávii a regionálna spolupráca chápaná ako integrovaná súčasť dohody o stabilizácii a pridružení uzavretá s Chorvátskom); okrem toho **zdôrazňuje** potrebu monitorovať, naďalej konsolidovať a poprípade dovoľávať sa hmatateľných pokrokov vo veci práv národnostných menšín, politiky návratu utečencov do vlasti, odstránenia diskriminácie vo veci nákupu nehnuteľností občanmi Spoločenstva a reformy súdnictva,

⁽¹⁾ Čl. 7 a 9, Hlava II „Politický dialóg“ (SAA), čl. 116 (SAA)

⁽²⁾ Čl. 8, Hlava II „Politický dialóg“ (SAA)

⁽³⁾ Čl. 8 § 2, Hlava II „Politický dialóg“ (SAA)

3.5 **pripomína**, požiadavku, aby že chorvátska vláda potvrdila svoju plnú ochotu spolupracovať s medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviiu aj počas celého priebehu rokovaní o pristúpení,

3.6 **považuje** začatie rokovaní za historickú príležitosť pre EÚ a Balkán a víta vytvorenie zvláštnej pracovnej skupiny („task-force“) pre Chorvátsko, ktorá sa vyjadrí o plnej spolupráci s MTTJ,

3.7 **s potešením víta** prijatie rámca pre rokovania Európskou komisiou a **priaznivo hodnotí** návrh na zvýšenie počtu negociačných kapitol na 35 rozdelením veľkých kapitol na útlejšie, čím sa následne zjednoduší, zefektívni a urýchli negociačný proces, najmä pokiaľ ide o poľnohospodársku politiku; **žiada**, aby bol konzultovaný vo veci pravidelných výročných správ, ktoré Európska komisia zverejní o stave napredovania kandidatúry Chorvátska na vstup do EÚ,

3.8 **žiada** od Európskej komisie, aby ho zapojila do oficiálneho procesu monitorovania a hodnotenia *acquis*, aby jej mohol pomáhať pri posudzovaní stavu pripravenosti Chorvátska v špecifických negociačných oblastiach, v ktorých môže byť jeho príspevok výhodou, predovšetkým pokiaľ ide o žiaducu spoluprácu s regionálnymi a miestnymi orgánmi v súvislosti s problematikou súdržnosti (kapitola 22). vzhľadom na túto kapitolu **požaduje**, aby ho Európska komisia a Rada sústavne informovali o príslušnej referenčnej hodnote (benchmark),

3.9 **zdôrazňuje**, že na zabezpečenie rýchleho napredovania budúcich rokovaní a prijatia *acquis communautaire* musia chorvátske orgány skonsolidovať svoje schopnosti riadiť systém administratívy a súdnictva. Takýto predpoklad si vyžaduje efektívny a nezávislý súdny systém ako aj fungujúcu verejnú správu, ktorá by zodpovedala európskym štandardom a pozorne volila postupy výberu a prijímania personálu vo všetkých verejných orgánoch. **Navrhuje** preto, aby sa s formami spolupráce alebo priameho partnerstva rátať už od obdobia pred začatím rokovaní aj medzi regionálnymi a miestnymi orgánmi Chorvátska a členských štátov EÚ,

3.10 **nabáda** chorvátske orgány k tomu, aby pokračovali v zavádzaní protikorupčných opatrení a predovšetkým vo zvyšovaní povedomia verejnosti prostredníctvom Úradu pre potlačanie korupcie a organizovaného zločinu (USKOK),

3.11 **vyslovuje želanie**, že sa bude pokračovať v regionálnej spolupráci v balkánskej oblasti v súlade s uzneseniami solúnskeho programu z júna 2003 a v duchu cezhraničnej spolupráce, čo je postup dôkladne preverený v členských krajinách EÚ a **dovoľáva sa** najmä urýchleného vyriešenia regionálneho sporu na námornej hranici so Slovinskom a v súvislosti s Piranským zálivom,

3.12 **nabáda** chorvátske vyššie územné celky, aby pokračovali vo svojej aktívnej politike cezhraničnej spolupráce a účasti v euroregiónoch a ich vytváraní, čím potvrdzujú, že im je vlastný európsky duch a že sú predurčené pre Európu.

4. Predvstupová pomoc Spoločenstva

4.1 **s potešením víta** rozhodnutie udeliť aj Chorvátsku prístup k predvstupovým finančným nástrojom (PHARE, ISPA a SAPARD) už od roku 2005 a k novému finančnému nástroju predvstupovej pomoci od roku 2007 a **pripomína**, že mechanizmus spolufinancovania by sa mal uplatňovať stále v súlade so správnym finančným riadením a pomerom medzi nákladmi a efektívnosťou,

4.2 **zdôrazňuje**, že je nevyhnutné, aby Európska komisia, ktorá je zodpovedná za efektívnu koordináciu začatých úsilí o podporu, monitorovala mieru preniknutia komunitárnych fondov Spoločenstva a zhodnotila dosah programov, ktoré boli doteraz uvedené do praxe v Chorvátsku, a to predovšetkým programov založených na priamej partnerskej spolupráci (pohraničná polícia, clo, štatistický úrad a azyl) a **žiada**, aby bol o tom v tejto súvislosti pravidelne informovaný,

4.3 **žiada**, aby Európska komisia po vypršaní platnosti národného strategického dokumentu na roky 2002-2006 podala hodnotenie efektívnosti opatrení zameraných na rozvoj administratívnych kapacít,

4.4 **odporúča**, aby chorvátske miestne a regionálne orgány tvorili v budúcnosti aktívnu súčasť mechanizmov na koordináciu predvstupovej pomoci vytvorených Európskou komisiou a boli zapojené do plánovania stratégií a stanovovania priorit regionálneho rozvoja; preto **opakovane zdôrazňuje** naliehavosť vyškolenia administratívneho personálu regionálnych a miestnych orgánov prostredníctvom predvstupových fondov na tento účel,

4.5 **poukazuje** na existujúce veľké rozdiely v rozvoji medzi jednotlivými oblasťami NUTS II v Chorvátsku a podčiarkuje potrebu pri používaní európskych fondov uprednostniť opatrenia schopné znížiť počet nezamestnaných, predovšetkým v najviac znevýhodnených regiónoch,

4.6 **poukazuje** na výhodu vypracovania národnej politiky regionálneho rozvoja prostredníctvom jediného legislatívneho nástroja, aby sa predišlo rozporom v prístupe použitom doteraz v rôznych opatreniach a plánovania viacročných celoštátnych opatrení v oblasti regionálneho rozvoja,

4.7 **žiada**, aby sa Chorvátsko už od roku 2007 mohlo zapájať do projektov medziregionálnej a cezhraničnej spolu-

práce plánovaných v rámci nového cieľa kohéznej politiky pre spoluprácu,

4.8 **navrhuje** zvážiť možnosť zapojiť zodpovedných predstaviteľov cezhraničných regiónov kandidátskych krajín aspoň ako pozorovateľov do budúcich európskych zoskupení cezhraničnej spolupráce (EZCS),

4.9 **žiada** od rozpočtových orgánov EÚ, aby vytvorili náležité finančné nástroje, ktoré by mohli chorvátske regionálne a miestne orgány využívať formou priameho partnerstva alebo spolupráce s orgánmi Európskej únie a VR na zabezpečenie informovanosti občanov o priaznivých dôsledkoch vstupu do Európskej únie.

5. Zavádzanie ústavnej reformy o decentralizácii z roku 2001

5.1 **pripomína**, že uplatňovanie princípu subsidiarity v Chorvátsku predstavuje jeden z kľúčových nástrojov pre priblíženie európskej výzvy chorváckym občanom,

5.2 **kladne hodnotí** zmeny a doplnenia chorvátskej ústavy v roku 2001 z hľadiska subsidiarity a regionálnej a miestnej samosprávy,

5.3 **všima si** kritické pripomienky Európskej komisie v jej správe z roku 2003 o stabilizácii a pridružení Chorvátska a obzvlášť tie, ktoré sa týkajú pomalosti procesu decentralizácie a **zdôrazňuje** celkovo negatívny posudok, pokiaľ ide o schopnosť vyšších územných celkov, miest a obcí čeliť novým zodpovednostiam vzhľadom na nedostatok autonómie vo finančnej a riadiacej oblasti,

5.4 **vyjadruje znepokojenie** nad reálnym nedostatkom vlastných finančných prostriedkov a potrebnej autonómie pri vyrubovaní daní, čo je základom pre konsolidáciu procesu skutočnej decentralizácie,

5.5 **požaduje**, aby sa zákony o regionálnej a miestnej samospráve, predovšetkým v sektoroch vzdelávania a zdravotníctva niesli v duchu ústavnej reformy z roku 2001, neoslabujúc fakticky proces decentralizácie začatý v tom období, **zdôrazňuje**, že vytváranie nových miestnych administratívnych jednotiek musí byť zlučiteľné so základnými princípmi EÚ vo veci autonómie a miestnej demokracie.

V Bruseli 13. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Desiate výročie Euro-stredomorského partnerstva: pracovný program stanovený za účelom splnenia úloh na ďalších päť rokov“

(2006/C 81/12)

VÝBOR REGIÓNOV,

SO ZRETEĽOM NA oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu – Desiate výročie Euro-stredomorského partnerstva: pracovný program stanovený za účelom splnenia úloh na ďalších päť rokov (KOM(2005) 139 v konečnom znení),

SO ZRETEĽOM NA rozhodnutie Európskej komisie z 3. júna 2005, že prekonzultuje túto problematiku s výborom podľa článku 265 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

SO ZRETEĽOM NA rozhodnutie svojho grémiu z 12. apríla 2005, že poverí svoju komisiu pre vonkajšie vzťahy, aby vypracovala na túto tému stanovisko,

SO ZRETEĽOM NA svoje výhľadové stanovisko z 21. apríla 2004 na tému „Euro-stredomorské partnerstvo a územné celky: potreba koordinácie a konkrétneho nástroja pre decentralizovanú spoluprácu“ (CdR 327/2003) ⁽¹⁾;

SO ZRETEĽOM NA závery konferencie „Za nový euro-stredomorský priestor“, ktorá na iniciatívu výboru zjednotila zástupcov miest a regiónov 31. októbra 2003 v Livorne (CdR 350/2003);

SO ZRETEĽOM NA závery prvého zasadnutia Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia konaného v marci roku 2005 v Káhire,

SO ZRETEĽOM NA závery 7. Euro-stredomorskej ministerskej konferencie, konanej v Luxemburgu 30. a 31. mája 2005,

SO ZRETEĽOM NA správu „Euro-stredomorské partnerstvo, desať rokov po Barcelone: úspechy a perspektívy“, ktorú pripravilo fórum FEMISE,

SO ZRETEĽOM NA správu „Barcelona plus – smerom k Euro-stredomorskému spoločenstvu demokratických štátov“, ktorú vypracovala EuroMeSCo,

SO ZRETEĽOM NA deklaráciu Euro-stredomorských starostov schválenú komisiou Eurocities Euromed 27. septembra 2003 v Byblose,

SO ZRETEĽOM NA svoje uznesenie k 6. Stredomorskej ministerskej konferencii (CdR 357/2003) ⁽²⁾,

SO ZRETEĽOM NA svoj návrh stanoviska (CdR 142/2005 rev 1), prijatý komisiou pre vonkajšie vzťahy 30. júna 2005 (spravodajkyňa: pani Terron i Cusi, Generálna tajomníčka Katalánskeho patronátu pre Európu – splnomocnenkyňa vlády Katalánskej autonómnej oblasti v Bruseli (ES/SES),

prijal jednomyselne na svojom 61. plenárnom zasadnutí, konanom 12. a 13. októbra 2005 (schôdzi z 13. októbra), nasledujúce stanovisko:

1. Názory Výboru regiónov

1.1 Všeobecné pripomienky

VÝBOR REGIÓNOV:

1.1.1 **Víta** oznámenie Komisie a zásadne oceňuje jej ustavičnú a úplnú angažovanosť pre Euro-stredomorské partnerstvo;

1.1.2 **Zastáva** názor, že Barcelonský proces rozvinul silné partnerstvo na báze spoločného vlastníctva, dialógu a spolupráce;

1.1.3 **Zdôrazňuje**, že nielen že silné vzťahy, ktoré existujú medzi EÚ a stredomorskými partnermi, sú vo svojej povahe historické a strategické, ale okrem toho sú partneri EuroMed navzájom poprepájaní vďaka obchodným, finančným, turistickým a migračným tokom;

1.1.4 **Podporuje** myšlienku, že 10. výročie Euro-stredomorského partnerstva poskytuje príležitosť pre ďalšie rozvíjanie spolupráce medzi oboma brehmi Stredozemného mora a dáva nový stimul Barcelonskému procesu;

1.1.5 **Konštatuje**, že desaťročná bilancia je v podstate pozitívna a ukazuje významné úspechy, hoci v niektorých dôležitých záležitostiach postupoval pokrok veľmi pomaly;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 121, 30.4.2004, s. 18

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 73, 23.3.2004, s. 77

1.1.6 **Oceňuje** ambiciózny a dobre pripravený pracovný program navrhnutý Komisiou;

1.1.7 **Zdôrazňuje**, že Euro-stredomorské partnerstvo predstavuje preňho veľmi dôležitý spis, ktorý od vzniku Barcelonského procesu podporoval a posilňoval spoluprácu medzi oboma brehmi Stredozemného mora;

1.1.8 **Poznamenáva**, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie pre zapojenie sub-štátnych subjektov do Barcelonského procesu, pretože práve oni sú kľúčovými aktérmi, ktorí môžu prispieť k prehlbovaniu a zdokonaľovaniu Euro-stredomorského partnerstva;

1.1.9 **Poznamenáva**, že sústavne vyžadoval intenzívnejšie zapájanie miestnych a regionálnych orgánov do Barcelonského procesu;

1.1.10 **Víta** závery 7. Euro-stredomorskej ministerskej konferencie ohľadom úlohy regionálnych a miestnych orgánov, ktoré musia byť viac zapájané do Euro-stredomorského partnerstva, aby sa vykonal súpis ich spoločných úloh a výmena skúseností a osvedčených postupov;

1.1.11 **Vyjadruje** svoju ochotu posilňovať spoluprácu s existujúcimi inštitúciami zaangażovanými v Euro-stredomorskom partnerstve.

1.2 Bilancia Barcelonského procesu

VÝBOR REGIÓNOV:

1.2.1 **Zastáva názor**, že spolupráca v politickom a bezpečnostnom rozmere sa zlepšila. Ale tempo bolo pomalšie, než aké sa očakávalo. K pozitívnym prvkom však patrí vytvorenie Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia v roku 2004 spolu s vypracovaním niektorých opatrení na budovanie ovzdušia dôvery;

1.2.2 **Je toho názoru**, že Barcelonský proces neprinesol výrazný pokrok v demokratizácii, ani nemal nijaký priamy vplyv na hlavné nevyriešené konflikty v regióne, hlavne čo sa týka palestínsko-izraelského konfliktu;

1.2.3 **Zastáva názor**, že pokrok v partnerstve sa sústredil na hospodárske a obchodné ciele Barcelonskej deklarácie zamerané na vytvorenie Euro-stredomorskej oblasti voľného obchodu do roku 2010. Sieť bilaterálnych asociačných dohôd Euromed je teraz takmer úplná a colné bariéry pre priemyselny tovar zmizli alebo sa postupne odstraňujú;

1.2.4 **Zdôrazňuje**, že sa nevykonala dostatočný pokrok pri dosahovaní recipročnej liberalizácie poľnohospodárskeho obchodu, zahraničné a domáce súkromné investície u partnerov ostávajú nízke a rozdiely v prosperite jednotlivých krajín sa nezredukovali;

1.2.5 **Je toho názoru**, že bol dosiahnutý slabý úspech v južno-južnej integrácii z niekoľkých dôvodov, spomedzi ktorých jeden z hlavných faktorov je slabý inštitucionálny vývoj u stredomorských partnerov;

1.2.6 **Okrem toho si všima**, že sa takmer vôbec nezvýšili zahraničné priame investície. Južno-južná integrácia je na mŕtvom bode. Dohoda „Agadir“ podpísaná roku 2004 medzi Marokom, Tuniskom, Jordánskom a Egyptom, ešte nebola ratifikovaná;

1.2.7 **Zastáva názor**, že v ľudskom, kultúrnom a sociálnom rozmere je vzdelanie hlavným prvkom. Spolupráca s občianskou spoločnosťou sa posilnila a vytvorenie Nadácie Anny Lindhovej pre dialóg medzi kultúrami v roku 2004 bude naďalej podporovať výmeny v týchto oblastiach;

1.2.8 **Blahoželá si** k značnému pokroku, ktorý bol dosiahnutý vo finančných aspektoch partnerstva prostredníctvom vytvorenia FEMIP (Zariadenia pre euro-stredomorské investície a partnerstvo) a zrýchľovanie zavádzania projektu a programu MEDA II.

1.2.9 **Znovu opakuje**, že nedostatok koordinácie medzi MEDA II a INTERREG III obmedzil zapojenie miestnych a regionálnych orgánov v krajinách južného Stredomoria do projektov spolupráce implementovaných v rámci INTERREG III kvôli nedostatku európskeho spolufinancovania pre stredomorských partnerov; a pre potrebu cezhraničnej spolupráce **navrhuje**, aby na tento účel slúžil nový finančný nástroj ENPI;

1.2.10 **Znovu opakuje**, že v dôsledku toho sa zabránilo šíreniu skúseností a osvedčených praktík vzťahujúcich sa na partnerstvo na miestnej a regionálnej úrovni v barcelonskom duchu napriek faktu, že mnohé regionálne a miestne orgány v EÚ vytvorili úzke spojenia so svojimi partnermi na južnej strane Stredomoria.

1.3 Navrhované iniciatívy a pracovný program

VÝBOR REGIÓNOV

1.3.1 **Je toho názoru**, že v oblasti ľudských práv a demokracie sa musí vyvinúť viac úsilia pri presadzovaní rovnosti pohlaví, základných a sociálnych práv, nezávislého súdnictva, pluralizmu a pri dosahovaní spoločných názorov na úlohu demokratizácie;

1.3.2 **Zdôrazňuje**, že v tejto súvislosti je pre dosiahnutie úspechu v tejto oblasti rozhodujúce združovanie a angažovanosť subštátnych subjektov (regionálnych a miestnych), spolu s občianskou spoločnosťou a sociálnymi partnermi;

1.3.3 **Je toho názoru**, že decentralizovaná spolupráca pomáha miestnym a regionálnym orgánom v krajinách južného Stredomoria dosiahnuť vyššie úrovne dobrého riadenia, a to presadzovaním sociálnej participácie, súkromnej angažovanosti a štátneho vedenia pri podpore miestneho hospodárskeho rozvoja, čím posilní inštitucionálnu úlohu miestnych a regionálnych orgánov zoči-voči centrálnym vládam a decentralizovaným štátnym orgánom;

1.3.4 **Poukazuje na to**, že podpora hospodárskeho a sociálneho rozvoja prostredníctvom regionálnej integrácie je jedným z hlavných cieľov Euro-stredomorského partnerstva;

1.3.5 **Zdôrazňuje**, že vytvorenie skutočne regionálneho trhu môže prispieť k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju a v každom prípade je potrebnou, ale nie postačujúcou podmienkou pre rozvoj;

1.3.6 **Je toho názoru**, že skutočne regionálny trh možno dosiahnuť iba posilňovaním integrácie medzi stredomorskými partnermi, prehĺbovaním reformy z komplexného prístupu, zapájaním občianskej spoločnosti a subštátnych subjektov a preukazovaním silnej politickej vôle;

1.3.7 **Domnieva sa**, že asociačné dohody, ktoré sú svojou povahou bilaterálne a plne nezaisťujú nástroje regionálnej integrácie pre stredomorských partnerov, sú potrebnou etapou k vytvoreniu skutočne regionálneho trhu;

1.3.8 **Domnieva sa**, že Európska politika susedstva (ENP) môže prostredníctvom akčných plánov prispieť ku kvalitatívnym zmenám v Euro-stredomorských vzťahoch, ale toto nemožno robiť na úkor multilaterálnej dimenzie Euro-stredomorského partnerstva. Barcelonský proces by mal ostať pre región centrálnym nástrojom pre partnerstvo a dialóg;

1.3.9 **Zdôrazňuje**, že vytvorenie nástroja Európskej politiky susedstva (ENPI), ktorý nahrádza existujúce programy, akým je napríklad MEDA, si vyžaduje obnovený záujem o posilnenie spolupráce so stredomorskými partnermi tak za účelom dokončenia radu navrhnutých akčných plánov s krajinami Stredomoria, ako aj za účelom neoslabenia regionálneho komponentu, ktorý bol prítomný v programe MEDA, a ani nezredukovania finančnej pomoci (v absolútnom alebo relatívnom zmysle), ktorú ponúka partnerom Med Európska únia;

1.3.10 **Zdôrazňuje**, že vytvorenie FEMIP a jeho ustanovení pre spolufinancovanie si naliehavo vyžaduje zhodnotenie skutočných možností vzniku Euro-stredomorskej banky pre rozvoj;

1.3.11 **Následne pozitívne hodnotí** návrh Komisie vypracovať v roku 2007 hodnotenie v konzultácii s EIB;

1.3.12 **Víta** myšlienku, že EÚ a stredomorské krajiny by sa mali zhodnúť na rokovaniach o liberalizácii a integrácii

obchodu so službami a podnikmi a **vyjadruje poľutovanie** nad tým, že Komisia ešte nevypracovala štúdiu zaoberajúcu sa vyhodnotením dosahu zriadenia zóny voľného obchodu. Vyhodnotenie by malo vziať do úvahy päť hlavných úloh, ktorými sa má zaoberať MEDA II: obyvateľstvo, zamestnanosť a migrácia, globalizácia, úbytok zdrojov a environmentálna výzva; **pripomína**, že tento dokument bol očakávaný od konferencie v Malte (Barcelona II, 1997) a výbor aj Európsky parlament ho žiadali pri viacerých príležitostiach;

1.3.13 **Zdôrazňuje** primárny význam poľnohospodárskej problematiky pre stredomorských partnerov;

1.3.14 **Odvtedy zastáva názor**, že existuje naliehavá potreba rozvíjať Spoločnú poľnohospodársku politiku (CAP) a otvoriť trh Spoločenstva pre stredomorské výrobky a zaviesť orientáciu EAGGF-Stredomorie dispozičného typu kvôli uľahčeniu nevyhnutných úprav;

1.3.15 **Súhlasí** s dôležitosťou spustenia programu regionálnej spolupráce pre vidiecky rozvoj;

1.3.16 **Víta** návrh zapojiť do dialógu partnerské krajiny a členské štáty kvôli zvýšeniu bilaterálnej spolupráce v sektore vzdelávania a odbornej prípravy za účelom dosiahnutia do roku 2015 troch cieľov: vykorenenie negramotnosti v regióne; všetci študenti bez rozdielu zapísaní do základnej školy; a odstránenie rozdielného zaobchádzania medzi mužmi a ženami na všetkých stupňoch vzdelávania;

1.3.17 **Víta** iniciatívu na posilnenie existujúcich programov mobility prostredníctvom odštartovania dôležitej schémy štipendií pre univerzitných študentov spolufinancovanej Komisiou a hostiteľskými krajinami v rámci Euro-stredomorského regiónu;

1.3.18 **Víta** uznanie úlohy, ktorú zohrávajú miestne orgány a občianska spoločnosť pri presadzovaní spolupráce v oblasti spravodlivosti, bezpečnosti a slobody, vrátane migrácie a sociálnej integrácie;

1.3.19 **Zastáva názor**, že je dôležité posilniť úlohu a prítomnosť občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov v partnerstve a víta začatie mimovládnej platformy, ktorá bude fungovať ako privilegovaný účastník dialógu v rámci Euro-stredomorského partnerstva;

1.3.20 **Poznamenáva**, že Stredomorie je privilegovaný priestor pre dialóg medzi kultúrami a civilizáciami a žiada o trvalú podporu iniciatív smerujúcich k vytvoreniu spoločného audiovizuálneho priestoru pre zlepšenie pochopenia medzi spoločnosťami a za účelom boja proti rasizmu a všetkým formám xenofóbie, vrátane islamofóbie a antisemitizmu;

1.3.21 **Vyjadruje poľutovanie**, že Komisia vo svojom oznámení z 12. apríla 2005 nenavrhol zväčšiť dôležitosť subštátnych subjektov v partnerstve, a ani nevypracovala konzultačné mechanizmy s existujúcimi inštitúciami EuroMed. No jednako víta dôležité subštátne regionálne programy, akými sú MEDACT a MEDPACT, ktoré slúžia na zdokonalenie v tejto oblasti;

1.3.22 **Súhlasí s** potrebou lepšieho zviditeľnenia Partnerstva tak v EÚ, ako aj v partnerských krajinách a **zastáva názor**, že lepšie zviditeľňovanie si vyžaduje niekoľko spoločne odsúhlasených, jasných a dôsledných posolstiev, ktoré je potrebné adresovať obyčajným mužom a ženám s použitím najefektívnejších komunikačných a oznamovacích prostriedkov;

1.3.23 **Zdôrazňuje**, že miestne a regionálne orgány na severnom i južnom brehu Stredozemného mora poskytujú funkčné, politické a územné spojenie medzi centrálnou vládou a občianskou spoločnosťou;

1.3.24 **Napokon pripomína**, že všetky oblasti uvedené v oznámení Komisie ako hlavné oblasti spolupráce v Barcelonskom procese sú zároveň aj oblasťami, v ktorých majú najviac čo ponúknuť skúsenosti miestnych a regionálnych zastupiteľstiev. Ide o nasledovné oblasti:

- Posilňovanie demokratizačného procesu,
- Reformovanie inštitúcií,
- Politiky podporujúce malé a stredné podniky,
- Politiky podporujúce investície,
- Poľnohospodárstvo, rybolov a vidiecky rozvoj,
- Politiky podporujúce zamestnanosť,
- Regionálne a územné plánovanie,
- Mestské plánovanie,
- Životné prostredie, riadenie zdrojov a prevencia prírodných katastrof,
- Sub-regionálna dimenzia dopravy a energetiky,
- Kultúrne a športové iniciatívy,
- Politiky pre záchranu a zhodnotenie kultúrneho dedičstva,
- Politiky sociálneho zblížovania,
- Vzdelávanie a odborná príprava,
- Zdravotníctvo,
- Riadenie imigračných tokov, recepčná a integračná politika,
- Zvyšovanie viditeľnosti partnerstva.

2. Odporúčania Výboru regiónov

VÝBOR REGIÓNOV:

2.1 **Zdôrazňuje** potenciálnu úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri posilňovaní Euro-stredomorského partnerstva;

2.2 **Zdôrazňuje** preto, že prínos týchto subjektov je nevyhnutný pre dosiahnutie pokroku v oblasti ľudských práv a demokracie, hospodárskeho a sociálneho rozvoja, kultúrneho dialógu a vzájomného porozumenia, ktoré sú hlavnými líniami Barcelonského procesu a hlavnými prioritami pracovného programu na ďalších päť rokov;

2.3 **Opätovne požaduje**, aby sa podnikli kroky smerom k intenzívnejšej účasti a angažovanosti miestnych a regionálnych orgánov v Euro-stredomorskom procese, pretože oni sú privilegovaní aktéri v uskutočňovaní priestoru mieru, stability a prosperity v Stredomorskej panve;

2.4 **Zdôrazňuje**, že regionálna spolupráca na politickej a oficiálnej úrovni je dobrou politikou a že siete občianskej spoločnosti sú dobré partnerstvá. Avšak potrebujú byť doplnené o iné mechanizmy, vrátane partnerstiev na nižšej ako štátnej úrovni (subštátnych partnerstiev);

2.5 **Požaduje** vytvorenie nového fóra v rámci inštitúcií Euro-stredomorského partnerstva, ktorého poslaním bude presadzovanie územnej a decentralizovanej spolupráce a podpora partnerských a vývojových programov integrujúcich akcie, ktoré sa majú vykonať v celej Stredomorskej panve. Fórum tak umožní analýzu a fungovanie asociačných dohôd so stredomorskými partnermi. K tomuto fóru môžu patriť obce a regióny na oboch brehoch Stredozemného mora;

2.6 **Navrhuje** Komisii, aby vzala do úvahy výzvu prednesenú miestnym orgánom na prvom zasadnutí Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia, aby viac prispievali k budovaniu sietí kontaktov na podporu dialógu, vzájomného porozumenia, výmeny skúseností a osvedčených postupov;

2.7 **Zdôrazňuje**, že zapojenie sociálnych aktérov a občianskej spoločnosti je pre úspech partnerstva a dosiahnutie jeho cieľov najdôležitejšie, ale že toto nemožno uskutočniť bez zaangažovania regionálnych a miestnych inštitúcií a orgánov;

2.8 **Je toho názoru**, že existuje potreba prekročenia tradičných limitov centralizovanej spolupráce a že miestne a regionálne orgány sú najvhodnejšou úrovňou pre decentralizovanú spoluprácu;

2.9 **Oznamuje** v tomto zmysle, že existuje priestor pre aktivity miestnych a regionálnych orgánov, ktorý dopĺňa a ide za tradičné limity spolupráce na úrovni centrálnych vlád;

2.10 **Je toho názoru**, že vytvorenie nástrojov v prospech cezhraničnej spolupráce a transnacionálnej spolupráce by mohlo podporiť územnú spoluprácu v regiónoch Stredomorskej panvy;

2.11 **Poukazuje na to**, že praktiky decentralizovanej spolupráce vyvinuté v posledných rokoch poukázali na zodpovednosť, akú nesú miestne orgány vo svojej úlohe katalyzátorov pre tieto nové procesy spolupráce, ako to uznala aj Komisia vo svojej poznámke k decentralizovanej spolupráci v januári 2000;

2.12 **Poznamenáva**, že aj keď mnohé členské štáty uznali rozhodujúcu úlohu, ktorú hrajú miestne a regionálne orgány,

táto úloha by sa mala zladit' a lepšie objasniť na úrovni EÚ; malo by sa tiež explicitne uviesť, že ich partneri v krajinách južného Stredomoria by mali reprezentovať decentralizované orgány, priamo volené občanmi v príslušných regiónoch a nie – alebo nielen – úradníkov, ktorí sú miestnymi zástupcami centrálnej vlády;

2.13 **Odporúča**, aby Komisia získala hlbšie poznatky o funkciách a právomociach sub-národných inštitúcií v krajinách južného Stredomoria tým, že vykoná porovnávaciu analýzu miestnych a regionálnych orgánov a reforiem prebiehajúcich v tomto regióne.

V Bruseli, 13. októbra 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB
